

TALOUSARVIO 2011

TALOUSSUUNNITELMA 2011-2013

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 13.12.2010

FORSSAN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2011 JA TALOUSSUUNNITELMA 2011-2013

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2011	1
1 YLEISTÄ.....	5
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne	5
1.2 Kuntien yleiset talousnäkömät	5
1.3 Forssan kaupungin strategiaperusta.....	5
1.4 Forssan kaupungin talous.....	5
1.5 Väestötavoitteet	7
2 ESITYSTAPA, RAKENNE JA SITOVUUS	8
2.1 Esitystapa ja rakenne.....	8
2.2 Sitovuus	11
2.3 Käyttösuunnitelmat	11
2.4 Talousarvion toteutumisen seuranta ja arviointi.....	12
3 HENKILÖSTÖMUUTOSTEN YHTEENVETO	15
4 KEHITYS- JA TOIMENPIDEOHJELMA 2011-2013	17
5 KÄYTTÖTALOUSOSA	22
Käyttötalouden laskentaperusteet	22
Keskushallinto	25
Kasvatustoimi.....	32
Perusturvan toimiala	43
Vapaa-aikatoimi	57
Tekninen ja ympäristötoimi	63
6 TULOSLASKELMAOSA JA RAHOITUSLASKELMA	77
6.1 Verotulot	79
6.2 Valtionosuudet	80
6.3 Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	80
6.4 Korkokulut ja muut rahoituskulut	80
6.5 Poistot ja arvonalentumiset.....	81
6.6 Poistoeron ja varausten muutokset.....	81
6.7 Tulorahoituksen korjaukset.....	81
6.8 Antolainasaamisten muutokset	81
6.9 Lainakannan muutokset.....	81
6.10 Muut maksuvalmiuden muutokset	81
6.11 Tulos- ja rahoituslaskelma mukana liikelaitos.....	82
7 INVESTOINTIOSA	83
8 RAHOITUSLASKELMAT	86
9 LIIKELAITOS	88
10 KONSERNIYHTEISÖT	90
- Faktia Koulutus Oy	90
- Loimijoen Kuntapalvelut Oy.....	91
- Forssa-asunnot Oy	92
- Forssan Liike- ja teollisuuskiinteistöt Oy.....	93
- Forssan Seudun Kehittämiskeskus Oy.....	94
- Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen ky.....	95
- Forssan seudun terveydenhuollon ky.....	96
LIITTEET	
1 Graafiset esitykset	97
2 Toimielimen ja palvelualueen tilivelvolliset 2011.....	101
3 Kaupunginhallituksen, lauta- ja johtokuntien sekä viranhaltijoiden toimivaltuudet 2011	103

4 Talousarvion 2011 tunnuslukuja	106
5 Forssan kaupungin toiminta- ja palveluorganisaatio vuoden 2011 alussa	107

Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2011

Strategian mukaisesti kaupungin talous on pitkäjänteisesti tasapainossa

Joulukuussa 2009 nykyinen kaupunginvaltuusto linjasi kaupungin strategiset tavoitteet niin valtuustokaudelle kuin pidemmällekin tulevaisuuteen. Kaiken kaupungin palvelutoiminnan ja kehittämisen kovana ja ehdottomana kivijalkana on terve ja vahva kaupungin talous. Talouden tasapainosta pidetään kiinni pitkäjänteisesti. Tämä edellyttää konkreettisesti sitä, että valtuustokautena 2009-2012 jokaisena vuotena kaupungin tase on kumulatiivisesti ylijäämäinen, vuosikate on selkeästi positiivinen ja kaupungin lainanhoitokyky on tunnuslukujen mukaan riittävän hyvä.

Vuonna 2009 kaupungin talouden strategiset tavoitteet toteutuivat hyvin. Marraskuun lopulla 2010 näyttää selvästi siltä, että tästäkin vuodesta tulee kaupungin pitkäjänteistä talouden tasapainoa edistävä. Kaikki talouden keskeiset tunnusluvut toteutuvat jopa paremmin kuin alkuvuodesta 2010 ennakoitiin.

Vuoden 2011 talousarvio on edelleen strategian mukainen, taloudellista tasapainoa vahvasti ja selkeästi ylläpitävä.

Pahimmaksi epävarmuustekijäksi Forssankin taloudelliselle onnistumiselle vuonna 2011 näyttäisi muodostuvan Euroopan laajuinen rahoitusongelmien vyyhti, joka voi pahimmillaan vaikuttaa myös Suomen reaalitalouteen. Joka tapauksessa Suomen valtion valtava velkaantuminen ja tästä syystä lainanhoitokulujen kasvu aiheuttaa sellaisen kestävyysongelman, joka väistämättä tulee näkymään aivan lähivuosina valtion erilaisten rahoitusosuuksien vähentymisenä kunnille.

Talousarvion 2011 lähtökohdat olivat hyvin tiukat

Talousarvion laatiminen on aina pitkäaikainen prosessi, jossa olosuhteet ja talousennusteet muuttuvat matkan varrella. Valtuustoseminaarissa toukokuussa 2010 käsiteltiin ja linjattiin vuoden 2011 toimintaa ja talousnäkymiä, joista arvioista on puolella vuodessa tapahtunut paljon muutoksia suuntaan jos toiseenkin.

Valtuusto hyväksyi kesäkuun lopulla talousarviolle suhteellisen yksityiskohtaiset laatimisperiaatteet ja talousarviokehysten toimialoille vuodeksi 2011. Se oli euro-määräisesti pääsääntöisesti vuoden 2010 toteutumaennusteen tasolla, joten haaste onnistumiselle oli melkoinen niin toimialoilla kuin lautakunnillakin. Ja ne kyllä onnistuivat tehtävässään kiitettävästi.

Keskushallinnolla ja kaupunginhallituksella olikin lopulta helpohko tehtävä laatia sitten talousarvio, kun valmisteluohjeistusta oli hyvin noudatettu. Eräät toimialojen ja

lautakuntien esittämät euromääräiset ylitykset ohjeistukseen nähden olivat perusteltuja ja niiden hyväksyttävyyttä edisti se, että syksyllä kaupungin verotulojen ja valtionosuuksien tuloennuste vuodeksi 2011 oli kehittynyt myönteiseen suuntaan.

Vuosi 2011 on hyviä ja monipuolisia palveluja ja toimintoja ylläpitävä

Forssan kaupunkikokonaisuus muodostuu emokaupungista ja vesihuoltoliikelaitoksesta. Kaupunki tuottaa, hankkii, organisoii ja järjestää palveluja ja muita toimintoja vuonna 2011 yhteensä yli 103 miljoonalla eurolla. Siinä on kasvua vuoteen 2010 verrattuna 3,3 %, joten palvelut pysyvät edelleen hyvällä tasolla niin laadullisesti kuin määrällisestikin.

Toimintatuottoja kaupunki saa yhteensä lähes 27 miljoonaa euroa.

Suurin menoerä on erilaisten palvelujen ostot yli 51 miljoonalla eurolla. Tässä on yli 30 miljoonaa euroa terveyspalvelujen ostoon, joista valtaosa muodostuu Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän menoista.

Kaupungin omat henkilöstökulut ovat toiseksi suurin menoerä noin 36 miljoonaa euroa. Kaupungin palveluksessa on vuoden 2011 alussa yhteensä noin 700 henkilöä.

Talousarviokirjan sivuilla 25-76 on esitelty kaikki kaupungin 23 palvelualetta, näiden olennaiset toiminnan muutokset, toiminnalliset tavoitteet sekä määrärahat.

Kaupunki tutkituttaa kahden vuoden välein laajalla kyselytutkimuksella asukkaiden ja palvelujen käyttäjien tyytyväisyyden kaupungin palveluihin ja toimintaan. Keväällä 2010 FCG Efeco Oy teki kyselytutkimuksen noin 250 henkilölle. Samanlainen ja samanaikainen tutkimus tehtiin yli kymmenessä muussa kaupungissa. Forssan kaupunki sai tässäkin tutkimuksessa kokonaisuutena oikein hyvän arvion palvelujensa niin laadusta kuin saatavuudestakin. Lisäksi saman tutkimuksen teettäneisiin kaupunkeihin nähden Forssa menestyi toiseksi parhaiten. Tähän hyvään menestykseen vuosi 2011 ei talousarvion kautta tuo heikennystä.

Verotulojen kehitys on edelleen maltillista

Vuonna 2010 kaupungin kokonaisverotulot tulevat ennakoitusti laskemaan vuoteen 2009 nähden 1,5-2 miljoonaa euroa. Talousarviossa laskua ennakoitiin vieläkin suuremmaksi. Vuoden 2011 talousarvio perustuu kaupungin verotulojen samansuuruiselle euromääräiselle kertymälle kuin millaiseksi se vuodeksi 2010 on alkusyksyllä ennakoitu. Se on varovainen arvio mutta näinä toimintaympäristön haasteellisina aikoina tässä asiassa varovaisuus on realismia. Tuloslaskelmassa verotulojen kasvuna näkyy 1,4 %, mutta siinä vertailuna on tietysti vuoden 2010 talousarvion alkuperäi-

nen verotulokertymäluku, joka näyttää nyt tammikuun-marraskuun verotulokertymät tietäen ylittyvän 1-1,5 miljoonaa euroa. Talousarviossa verotuloarvioksi vuonna 2011 on kirjattu 51,5 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet sen sijaan kasvavat vuonna 2011 lähes 9 % ja muodostuvat yli 32 miljoonaksi euroksi. Tämän selittää suurimmalta osin kaupungin kasvavat verotulotasauksen summat, jotka näkyvät valtionosuuksissa. Vuonna 2011 Forssa saa verotulotasausta noin 3,4 miljoonaa euroa eli noin 1,5 tuloveroprosentin tuoton verran. Tässä on myös tulevien vuosien riski, koska on todennäköistä, että keväällä 2011 muodostava hallitus tulee uudistamaan tämänlaisen verotulotasausjärjestelmän.

Investoinnit ovat kehittyvän kaupungin merkki

Forssassa investointien kokonaismäärä vuonna 2011 on yli 9 miljoonaa euroa. Talon-rakennuksen puolella Forssan yhteislyseon saneeraus vuosina 2010-2011 jatkuu, samoin Talsoilan koulun kunnostus.

Merkittävin uusi hanke on nykyisen Kartanonkadun kokonaisuudistus nykyaikaiseksi, viihtyisäksi ja turvalliseksi kaupunkikeskustan toiminnallisuutta parantavaksi bulevardityyppiseksi kaduksi. Tässä yhteydessä Kartanonkadun, Tampereentien ja Urheilukentänkadun risteykseen rakennetaan kiertoliittymä.

Merkittävä yritystoiminnan sijoittumis- ja toimintaedellytyksiä parantava hanke on tieyhteyden rakentaminen Somerontieltä Ratasmäentietä jatkaen aina Kiimassuon ympäristöyrittäjäalueelle saakka. Näin kaupunki luo yritystoimintamahdollisuuksia alueelle, jossa kärkenä on ympäristö- ja energialiiketoiminta.

Kaupunkiympäristön viihtyisyyden kehittäminen on yksi kulmakivi kun edistetään kaupungin vetovoimaa, elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä asukkaista ja yrityksistäkin. Tätä tavoitetta palvelee mm. uuden liikekeskuksen ja Loimijoen välisen ranta-alueen parantaminen, mukaan lukien jalankulkuyhteyden kunnostaminen Kutomon alueelle.

Koska investointien vaikutus on pitkäaikaista, osa niistä tullaan tekemään lainoituksella. Näyttää siltä, että aika pitkään rahoituskustannukset tulevat pysymään hyvin kohtuullisina, joten nyt on myös tältä osin oikea aika investoida. Kaupungin lainakanta nousee suunnitellusti yli 4 miljoonalla eurolla ja on vuoden lopussa yhteensä 36,7 miljoonaa euroa eli 2045 euroa asukasta kohden. Jos kaupungin verotulot kasvavat nyt hyvin varovaista arviota paremmin, samalla vähennetään lainanottoa. Kaupungin velanhoitokyky pysyy joka tapauksessa kunnossa.

Miltä Forssan lähitulevaisuus näyttää ?

Kaupungin asukasluku on vuonna 2010 tammikuu-lokakuu aikana kasvanut peräti 96

asukkaalla. Se johtuu noin 150 asukkaan muuttovoitosta. Jos tämä kehitys jatkuu jokseenkin samansuuntaisena, ylittyy 18 000 asukkaan raja vuoden 2011 lopussa.

Eräs vaikeimmista ongelmista kaupungissa on vuosikausia jatkuneiden yritystoiminnan rakennemuutosten aiheuttama työttömien määrä. Tämä on juuri tällaisten rajusti rakennemuutoksia kokeneiden ja teollisuuskaupungista palvelutoimintojen kaupungiksi muuttuvien tasolla. Onneksi työttömyyden suunta näyttää ainakin vuoden 2010 lopulla olevan laskeva ja se kehitys tuntuu jatkuvan myös vuonna 2011.

Kaupungissa on vireillä monia hankesuunnitelmia mm. erilaisiksi ympäristö- ja energialiiketoiminnan yrityksiä. Erityisesti Ratasmäen-Kiimasuon lainvoimainen osayleiskaava luo mahdollisuudet useiden satojen hehtaarien alueella monenlaiseen toimintaan. Vuosi 2011 on näiden hankkeiden toteutuksen kannalta ratkaiseva.

Paras –hankkeen tuleva lakitiukennus, josta annettiin hallituksen esitys 25.11.2010, tarkoittaa koko Forssan seudulla käytännössä kaiken sosiaalitoimen ja terveydenhuollon täydellistä integraatiota eli yhdistämistä samaan organisaatioon vuoden 2013 alusta lukien. Nykyisestä hyvin toimivasta Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymästä muodostetaan Suomen parhaiten toimiva sosiaali- ja terveystaloudellisesti tuottava hyvinvointikuntayhtymä.

Marraskuussa 2010 hyväksytty kaupungin uusi henkilöstöstrategia ja sen toimenpideohjelma ja joulukuussa hyväksytty henkilöstösopimus 2011-2012 luovat hyvät lähtökohdat kaupungin henkilöstön osaamisen kehittymiselle ja työhyvinvoinnille. Samalla nämäkin asiakirjat osaltaan edistävät välttämätöntä toiminnan tuloksellisuutta.

Kiitokset

Esitän parhaimmat kiitokset tämän talousarvion valmistelusta toimialajohtajien johtamille toimialoille ja palvelualoille ja kaikille niille henkilöille, jotka ovat tinkimättä noudattaneet valmisteluohjeita. Päätöksentekijöinä valtuutetut, kaupunginhallituksen jäsenet, lautakuntien jäsenet ja muut tahot ovat toimineet erittäin vastuullisesti, asian- tuntevasti ja hyvin yksimielisesti. Talouden tasapainottamisryhmä on tuonut laaja-alaista poliittista sitoutumista kaupungin talouden pitkäjänteisen tasapainon ylläpitämiseen. Kaupungin ja asukkaiden kokonaisuus on aina otettu erinomaisesti huomioon.

Tämän talousarviokirjan kokoamistyö on pääosin talousjohtaja Leena Järvenpää ja toimistos sihteeri Eeva-Liisa Tuomolan käsialaa. Heille lämpimät kiitokset.

Nyt on hyvä aloittaa mielenkiintoinen toiminnan vuosi 2011 !

Tapani Venho
Forssan kaupunginjohtaja

1 YLEISTÄ

1.1 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Suomen kansantalous on lähtenyt kasvuun kuluvan vuoden aikana. Viime vuonna tuotannon määrä väheni kahdeksan prosenttia. Kansainvälisen taantuman seurauksena Suomen vienti supistui vuonna 2009 peräti neljänneksen. Maailmantalouden toipuminen alkoi viime keväänä. Kuluvalle vuodelle Suomen kokonaistuotannon kehityksestä tehdyt arviot ovat varovaisen toiveikkaita. Valtionvarainministeriön katsauksessaan esittämä arvio tälle vuodelle on noin 2 prosentin luokkaa. Vuonna 2011 kasvuksi on arvioitu kolmisen prosenttia.

1.2 KUNTIEN YLEISET TALOUSNÄKYMÄT

Kuntatalouden tila ja näkymät ovat parantuneet vuoden 2010 keväästä. Kun kansantalouden ja työllisyyden kehitys on ollut ennakoitua myönteisempää, on kuntienkin veropohja kehittynyt ennakoitua paremmin. Kuntatalouden ennakoitua parempaan kehitykseen on vaikuttanut myös toimintamenojen kasvun hillitseminen ja hidastuminen. Aiemmistä arvioista poiketen kuntatalous on peruspalvelubudjetin mukaan ylijäämäinen vuosina 2010-2014. Tämä kuitenkin edellyttää kuntien toimintamenojen kasvun pysyvän hyvin maltillisena, eli selvästi alle viime vuoden 4 %:n tasoa alhaisempana.

1.3 FORSSAN KAUPUNGIN STRATEGIAPERUSTA

Forssan tarkistettu kaupunkistrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.12.2009. Siinä kaupungin strategiset menestystekijät kulmineerivat kolmeen strategiseen kokonaisuuteen: työ, palvelut, ympäristö. Näiden kautta kaupunki edistää forssalaisten hyvää elämää. Kaiken toiminnan kivijalkana on terve ja vahva kaupungin talous. Terveen ja vahvan kaupungin talouden osalta tavoitteena valtuustokaudella 2009-2012 on, että jokaisena vuonna

1. tase on kumulatiivisesti ylijäämäinen
2. vuosikate on positiivinen
3. kaupungilla on riittävä lainanhoitokyky.

Forssan visio 2025

”Juuriltaan vahva Forssa tunnetaan omaleimaisena ja mukavana asumisen, osaamisen, palvelujen ja työpaikkojen yhteistyökykyisenä kasvukeskuksena, jonka vahvuuksia ovat ympäristö- ja logistiikkaosaaminen.”

Strategisia menestystekijöitä ovat palvelut, työ, ympäristö sekä terve ja vahva talous, joille asetetaan strategiassa tavoitteet valtuustokaudelle.

1.4 FORSSAN KAUPUNGIN TALOUS

Vuoden 2011 talousarvion valmistelun lähtökohdat

Valtuusto hyväksyi 21.6.2010 vuoden 2011 talousarvion laatimisperiaatteet ja talousarviokehityksen ja raamin toimialoitain. Valtuustoseminaarissa 17.-18.5.2010 esiteltiin ja käsiteltiin kaupungin talousnäkyviä ja talousarviokehystä vuodeksi 2011. Kaupunginhallitus antoi yksityiskohtaiset talousarvion laadintaohjeet kokouksessaan 5.7.2010.

Kaupungin taseessa oli vuoden 2009 tilinpäätöksessä kertynyttä ylijäämää yhteensä 7,3 miljoonaa euroa. Tämän hetkisten ennusteiden mukaan ylijäämä ei vähene myöskään vuonna 2010, toisaalta se ei ainakaan oleellisesti kasvakaan.

Vuoden 2011 talousarviokehityksen ja -raamin keskeisiä strategisia lähtökohtia ovat olleet mm. seuraavat:

- tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit pidetään nykyisinä
- toimintakate yhteensä enintään vuoden 2010 toteumatasolla eli 79,1 miljoonaa euroa
- vesihuoltoliikelaitoksen ylijäämätavoite 0,7 miljoonaa euroa
- henkilöstömenojen kokonaiskasvu alle 2,5 %
- kaupungin kokonaisinvestointitaso on 7-8 miljoonaa euroa.

Keskeisten talouden tunnuslukujen kehitys ja tulorahoituksen riittävyys

Kuntataloudessa on tavoitteena oltava tulorahoituksen riittävyys, mikä tarkoittaa sitä, että usean tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulee kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot. Tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa on vakiintunut käyttöön tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden poistoista. Perusoletus on, että mikäli vuosikate riittää kattamaan poistot, kunnan tulorahoitus on riittävä. Edellytyksenä tällöin on, että poistojen määrä vastaa keskimääräistä vuotuista korvausinvestointitasoa.

Tulorahoituksen riittävyyttä voidaan arvioida vertaamalla vuosikatteen, poistojen sekä poistonalaisten investointien omahankintamenojen suuruutta toisiinsa. Forssan kaupungin vuosikate ei ole riittänyt täysimääräisesti kattamaan poistoja vuosina 2004 -2006. Vuosina 2008 ja 2009 vuosikate riitti kattamaan poistot. Todelliset investointien omahankintameno ovat olleet poistotasoa suuremmat koko 2000-luvun eli kaupunki on ottanut lainaa pitkäaikaisten investointien rahoittamiseen.

Kaupungin lainamäärä kasvaa 4,6 miljoonalla eurolla vuonna 2011. Lainamäärä nousee 36,7 miljoonaan euroon vuonna 2011. Lukion 6 miljoonan euron hanke rahoitetaan osittain valtionosuudella, joka kertyy kaupungin tilille vuodesta 2012 lähtien seitsemän vuoden aikana. Rahoitus tapahtuu siten lainanotolla. Lukioinvestointi nostaa kaupungin lainamäärää noin 300 eurolla/asukas.

Lainamäärä vuonna 2011 nousee noin 2045 euroon/asukas, mikä lienee keskimääräisellä tasolla muihin kuntiin verrattuna. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä kaupungin lainamäärä oli koko maan keskiarvossa.

Kaupungin lainanhoitokate oli vuoden 2009 tilinpäätöksessä 1,7. Mikäli lainanhoitokate on alle 1, tarkoittaa tämä, ettei kaupungin tulorahoitus riitä lainojen korkokuluihin ja lyhennyksiin. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on yli 2 ja tyydyttävä kun lainanhoitokate on 1-2 ja heikko, mikäli lainanhoitokate on alle 1. Vuoden 2011 talousarviosta laskettu lainanhoitokate pysyy tyydyttävänä eli on 1,5.

1.5 VÄESTÖTAVOITTEET

Vuoden 2010 alussa Forssassa oli 17.807 asukasta. Vuonna 2010 on väestön määrä lisääntynyt ennakkotietojen mukaan tammi-lokakuussa 96 asukkaalla.

Forssan kaupungin väestön kehitys 1996 - 2013

Vuosi	Väestö 31.12.	Muutos hlöä	Muutos %
1996	19.335	-207	-1,1
1997	19.124	-211	-1,1
1998	18.857	-267	-1,4
1999	18.644	-213	-1,1
2000	18.506	-138	-0,8
2001	18.311	-195	-1,1
2002	18.201	-110	-0,6
2003	18.104	-97	-0,5
2004	18.076	-28	-0,1
2005	17.918	-158	-0,9
2006	17.894	-24	-0,1
2007	17.835	-59	-0,3
2008	17.860	25	0,1
2009	17.807	-53	-0,3
2010	17.890	80	0,4
2011	17.950	60	0,3
2012	18.000	50	0,3
2013	18.050	50	0,3

2. ESITYSTAPA, RAKENNE JA SITOVUUS

2.1 ESITYSTAPA JA RAKENNE

Talousarvio ja kolmeksi vuodeksi laadittu taloussuunnitelma sisältävät tuloslaskelmaosan, rahoitusosan, käyttötalousosan ja investointiosan. Lisäksi talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät yleisen osan, henkilöstömuutosten yhdistelmän, liikelaitosten ja konserniyhteisöjen tavoitteet sekä tarvittavat liitteet.

Kaupungin kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja taloussuunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaiset toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Toimintakate = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, mikäli vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, jos vuosikate alittaa poistot. Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Tuloslaskelmassa tilikauden tuloksen käsittelyerät (poistoerot, vapaaehtoisten varausten muutokset ja rahastojen muutokset) eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikuttaisia eriä. Valtuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä.

RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään kunnan rahoituslaskelma ns. rahavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulorahoituksen ja investointierät. Lisäksi rahoituslaskelmasta käy ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainauksen ja lainakannan muutokset. Niiden jälkeen esitetään maksuvalmiuteen vaikuttavat omien pääomien muutokset. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, saamisten ja korottomien velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, mikäli tunnusluku on 1 tai enemmän. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kaupungin toiminnan ohjausta kuvataan puolestaan käyttötalousosassa ja investointiosassa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa kriittiset menestystekijät, arviointikriteerit ja tavoitetason sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille palvelualueittain tehtävien hoitamiseen. Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös ne sisäiset erät, joihin toimielin tai muu toiminnasta vastaava yksikkö voi vaikuttaa.

Keskeiset muutokset palvelualueissa ovat seuraavat:

- Sosiaalityön palvelut ja työllisyyden palvelut on yhdistetty yhdeksi palvelualueeksi: sosiaalityön ja työllisyyden palvelut.

Kuntalain 13 §:n mukaan valtuuston tulee päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista. Talousarviossa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Hyvin asetetut tavoitteet ovat tuloksellisen arvioinnin perusta. Asetettaessa tavoitteita valtuustotasolla korostuu valtuuston tehtävä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä, kunnalle säädettyjen ja sen itselleen ottamien tehtävien toteuttajana tai järjestäjänä, kuntalaisten edustajana, kunnan rajallisten resurssien jakajana ja kunnan yhteiskunnallisten veloitteiden toteuttajana. Yksittäisille toiminnoille johdettavat tavoitteet jäävät lautakuntien ja operatiivisen johdon tehtäväksi talousarviovuoden käyttösuunnitelmien laadinnan yhteydessä.

Hyvinä tavoitteina valtuustotasolla pidetään tavoitteita, jotka

- edistävät kunnan menestymistä tehtävissään
- vastaavat kuntalaisten ja asiakkaiden tarpeita
- kehittävät palvelujen saatavuutta ja vaikuttavuutta
- kehittävät kunnan palveluja ja toimintaprosesseja
- ovat realistisia suhteessa kunnan voimavaroihin
- ovat kunnan omin toimenpitein saavutettavissa yksin tai toimijaosapuolena.

Käyttötalousosa esitetään laskelmana, josta ilmenee toiminnan kustannusrakenne kokonaisuudessaan. Kustannusrakenne on alustava ja se tarkentuu käyttösuunnitelmassa. Kokonaiskustannuksissa esitetään pitkävaikutteisten tuotantokelijöiden (käyttöomaisuuden) suunnitelman mukaiset poistot sekä pääoma-arvon korko.

Talousarviomäärärahat hyväksytään vuoden 2011 palveluiden osalta. Vuodet 2012 ja 2013 ovat alustavia arviota, eivät määrärahoja. Käyttötalousosa sisältää 23 palvelualueita, joille osoitetaan menomäärärahat ja tuloarviot.

Kriittiset menestystekijät (= painopistealueita, joissa on ehdottomasti onnistuttava, jotta visioon ja strategiaan tavoitteisiin päästään) toteuttavat palvelun ja toimialan ja sitä kautta koko kunnan toiminta-ajatusta ja visiota. Kriittisille menestystekijöille määritellään arviointikriteerit eli mistä tiedämme, onko asiassa onnistuttu eli miten ja millä onnistumista mitataan. Arviointikriteerille asetetaan tavoite talousarviovuodelle. Tavoite voi olla laadullinen (sanallinen) tai määrällinen (lukuarvo). Yhdellä menestystekijällä voi olla useampiakin arviointikriteereitä kertomaan onnistumisesta.

INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Investointiosassa käsitellään vain aktivoitavat hankintamenot. Tuloarviona esitetään valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointimenoihin. Käyttöomaisuuden myynneistä esitetään suunnitelman mukainen hankintamenojäännös. Investointivarausten tai rahaston käyttö hankkeen rahoitukseen esitetään erikseen sitovana perusteluna.

Investointiosaan varataan määrärahat hyödykkeen hankintaan, mikäli hyödykkeen tai hyödykkeen eri komponenttien verollinen hankintahinta on vähintään 9.000 euroa.

Taloussuunnitelma on laadittu kaikkien suunnitelmavuosien osalta vuoden 2011 arvioituun rahanarvoon. Täten inflaation vaikutusta suunnitelmavuosille 2012 - 2013 ei ole otettu huomioon eli muutokset määrärahoissa ja tuloarvioissa johtuvat toiminnassa tapahtuvista muutoksista.

LIKELAITOS

Kaupungilla on seuraava kuntalain mukainen liikelaitos: Forssan vesihuoltoliikelaitos . Sekä Forssan ammatillinen aikuiskoulutusliikelaitos että Forssan ateria- ja puhtauspalveluliikelaitos on yhtiötetty vuoden 2010 alusta. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto asettaa liikelaitokselle toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvion käyttötalousosassa ei esitetä määrärahaa ja tuloarviota liikelaitoksen toimintaan. Talousarvion käyttötalousosassa menoihin ja tuloihin sisältyvät palvelujen ja tavaroiden ostot liikelaitokselta ja vastaavasti palvelujen myynti ja vuokraus liikelaitokselle. Määrärahaa liikelaitoksen investointimenoon ei oteta myöskään kaupungin talousarvion investointiosaan, vaan mahdollinen pääomarahoiutus liikelaitoksen investointimenoon käsitellään talousarvion rahoitusosassa sisäisenä antolainana tai peruspääoman lisäyksenä. Kaupungin talousarviossa liikelaitoksen kaupungille maksama peruspääoman korko tai lainan korko näkyy tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -menoissa.

Liikelaitoksen oma talousarvio on tämän talousarvion liitteenä tiedoksi, sitä ei hyväksytä sellaisenaan valtuustossa.

KAUPUNKIKONSERNI

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla yksin tai muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö).

Kaupunginvaltuusto hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja -suunnitelmassa myös kaupunkikonsernille.

Forssan kaupungin konsernirakenne on seuraava:

Tytäryhteisöt:	omistusosuus %
Forssan Liike- ja teollisuuskiinteistöt Oy	100*
Forssa-asunnot Oy	100*
Faktia Koulutus Oy	100*
Loimijoen Kuntapalvelut Oy	60*
Osakkuusyhteisöt:	
As.Oy Tölönrivi	40
Forssan Seudun Kehittämiskeskus Oy	53*
Kuntayhtymät	
Forssan seudun terveydenhuollon ky	60*
Hämeen ammatillisen koulutuksen ky	13
Hämeen liitto	11
Hämeen päihdehuollon ky	2
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	4
Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen ky	44*
Eteva ky	1

Forssan kaupungin Vanhustenkotiyhdistys ry jäsen

Konsernitavoitteet asetetaan talousarvion yhteydessä * merkityille.

2.2 SITOVUUS

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia palveluittain. Kyseessä on bruttositovuus, menot ja tulot ovat molemmat erikseen sitovia. Käyttötalousosa sisältää yhteensä 23 eri palvelualueita.

Nettositovuuden piirissä ovat seuraavat käyttötalousosan palvelualueet:

- 420 Vesihelmi
- 450 Liikunta ja nuorisopalvelut
- 490 Wahren –keskus

Käyttötalousosassa esitetyt palvelujen kriittiset menestystekijät sekä arviointikriteerien mukaiset tavoitetasot sekä taloudelliset tavoitteet ovat sitovia. Käyttötalousosassa esitetyt tunnusluvut eivät ole sitovia tavoitteita.

Investointiosa

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sekä kokonaiskustannusarviot ovat sitovia hankeryhmittäin tai hankkeittain. Sitovat hankeryhmät tai hankkeet on merkitty investointiosaan kirjaimella (s). Mikäli investoinnin hankintamenon ennakoidaan ajoittuvan kahdelle tai useammalle vuodelle, hyväksyy valtuusto investoinnin hankinnan kokonaiskustannusarvion sitovana, jolloin kustannusarvion sisällä tapahtuvat vaihtelut vuositasolla ovat sallittuja. Perustelutekstit ovat sitovia. V. 2012-2013 ne ovat suuntaa antavia.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Rahoituslaskelmaosa

Rahoituslaskelmaosassa sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- antolainasaamisten lisäys
- antolainasaamisten vähennys
- lainakannan muutos

Liikelaitos ja konserniyhteisöt

Konsernitavoitteet ovat sitovia kaupungin liikelaitokselle.

2.3 KÄYTTÖSUUNNITELMAT

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpano-ohjein lautakuntien, tilivelvollisten virkamiesten ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kaupunginhallitus, lautakunta tai johtokunta päättää sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä. Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja kohteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä ja sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin.

Toimivallanjakoa koskevat määräykset annetaan hallintosäännössä.

2.4 TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelualueittain. Alemman palvelu- yksikkötason tavoitteet hyväksytään lautakuntien käyttösunnitelmissa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa myös toiminnalliset ja taloudelliset konsernitavoitteet tytäryhtiöille ja liikelaitoksille sekä kuntayhtymille.

Kaupungin talousarvion toteutumisen seuranta tapahtuu kuukausiraportoinnilla siten, että kaupunginhallitukselle informoidaan talousarvion toteutumisesta aina kuukauden päätyttyä seuraavan kuukauden aikana tuloslaskelma- ja toimialatasolla. Raportti sisältää myös toteumaennusteen koko vuodelle. Tällä tavoin voidaan reagoida ajoissa mahdollisiin muutostarpeisiin toiminnassa ja talousarviossa.

Ohessa kokonaiskuvaus kaupungin arviointijärjestelmästä. Valtuuston hyväksymä talousarviokirja ja lautakuntien ja esimiesten hyväksymät käyttösunnitelmat muodostavat luettelon tavoitteista, mittareista ja arviointikriteereistä, joita talousarviovuoden aikana seurataan.

.

FORSSAN KAUPUNGIN ARVIOINTIJÄRJESTELMÄN KUVAUS

ASIAKIRJA	ARVIOIJA	MENETTELY	AIKATAULU
Kaupunkistrategia/ toimialastrategiat	Valtuusto/ lautakunnat	Kaupunkistrategian tarkistus kerran valtuustokaudessa valtuuston seminaari ja päätös Strategian toteutumisen seuranta Toimialojen seminaarityöskentely ja päätös strategian tarkistamisesta kerran valtuustokaudessa; strategian (tulokortti) seuranta Strategian mahdollinen tarkistaminen tarvittaessa aina talousarvion laadinnan yhteydessä	Valtuustoseminaarit keväällä Lautakuntien strategiaseminaarit keväällä Talousarvion laadinta-aikataulun mukaan
Talousarvio- ja suunnitelma/ toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Valtuusto	Osavuosisikatsaukset - osavuosisikatsaus 30.4. (suppea) - osavuosisikatsaus 31.8. (laaja) Osavuosisikatsaukset sisältävät myös konserniraportoinnin tyttäreiden ja kuntayhtymien toiminnasta ja taloudesta	Kesäkuun ja lokakuun loppuun mennessä
Tilinpäätös/toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Valtuusto/kaupungin- hallitus Valtuusto	Arviointitilaisuus , mukana valtuuston ja hallituksen puheenjohtajisto, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja, tilintarkastaja ja kaupunginjohtajan johtoryhmä Tilinpäätöskäsittely, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja esittelee arviointikertomuksen	Touko-kesäkuu, ennen valtuuston kokousta Kesäkuun loppuun mennessä
Talousarvio ja –suunnitelma Tilinpäätös/toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja tekee sen arviointisuunnitelmansa mukaisesti tutustumalla kaupunkiorganisaation palvelutoimintaan pyrkien varmistumaan sen taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta.	Talousarviovuoden aikana ja sitä seuraavan vuoden alkuvuoden aikana talousarviovuoden osalta

<p>Tilinpäätös/toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet Tilinpäätös Talousarvio ja -suunnitelma</p>	<p>Kaupunginhallitus</p>	<p>Lautakuntien edellisen talousarviovuoden toiminnan tuloksellisuuden arviointi. Samoin soveltuvien osin konserniyhteisöjen osalta. Tilinpäätöksen laatiminen - toimintakertomus Osavuosikatsaukset - osavuosikatsaus 30.4. (suppea,) - osavuosikatsaus 31.8. (laaja)</p> <p>Kuukausiraportointi, talousarvion toteutuminen ja ennuste koko vuodeksi tuloslaskelmatasolla</p>	<p>Helmi-/maaliskuu Allekirjoitus maaliskuussa</p> <p>Touko-/kesäkuu Syys-/lokakuu</p> <p>Seuraavan kuukauden toinen hallituksen kokous</p>
<p>Käyttösuunnitelmat/toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet</p>	<p>Lautakunnat/johtokunnat</p>	<p>Lautakunnan oma itsearviointi laaditun strategian(tulokortin) ja käyttösuunnitelmien pohjalta Lautakunnan tilinpäätösosioiden ja toimintakertomuksen hyväksyminen</p> <p>Kuukausiraportointi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta</p>	<p>Tammi-/helmikuu Maaliskuu</p> <p>Kerran kuukaudessa</p>
<p>Käyttösuunnitelmat/toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet</p>	<p>Esimiehet</p>	<p>Kehityskeskustelut ja työsuorituksen arviointi</p>	<p>Alkuvuoden aikana</p>

3. Henkilöstömuutosten yhdistelmä 2011

Vakanssi	nro	Sijointupaikka	Alkaen	lkm	Perustelut
Työnjohtaja	5058	Katulaitos	1.1.2011	-1	Tyhjänä oleva vakanssi lakkautetaan. Työnjohtajana ja työsuojelupäällikkönä toiminut työntekijä on säästövapailla ja vuosilomalla ja jää eläkkeelle marraskuussa 2011. Työsuojelupäällikön tehtävät hoidetaan sisäisin järjestelyin tai konserniyhteistyönä. Säästö 60 % eli 20.000 €/v.
Ympäristö-tarkastaja		Ympäristöpalvelut	1.1.2011	1	Lakkautetun asutosihteerin viran tilalle perustetaan ympäristötarkastajan virka, jonka tehtäviin kuuluu ympäristövalvonnan tehtävien lisäksi asutosihteerin tehtävät. Asutosihteerin tehtävistä siirretään ympäristötarkastajalle ainoastaan rakennustarkastajalle ja tarkastusrakennusmestarille aiemmin osoitetut tehtävät. Toimistosihteerien tehtäviä ei siirretä. Ei lisäkustannuksia vuodelle 2011, koska tehtävä on ollut määräaikaaisesti täytetty.
Kotihoidonohjaaja	3080	Kotihoito	1.1.2011	-1	Tyhjänä oleva kotihoidonohjaajan vakanssi lakkautetaan ja tilalle perustetaan hoitajan vakanssi. Kotihoidon johtamistehtävät on hoidettu sisäisin järjestelyin. Ei olennaisia kustannusvaikutuksia.
Hoitaja		Vanhuspalvelut	1.1.2011	1	
Puhelunvälittäjä	1016	Toimistopalvelut	1.1.2011	-1	Puhelunvälittäjän vakanssi lakkautetaan työntekijän eläkkeelle jäännin jälkeen ja tilalle perustetaan toimistosihteerin työsuojelupäällikkönä toiminut työntekijä on säästövapailla ja vuosilomalla ja jää eläkkeelle marraskuussa 2011. Työsuojelupäällikön tehtävät hoidetaan sisäisin järjestelyin tai konserniyhteistyönä. Säästö 60 % eli 20.000 €/v.
Toimistosihteeri				1	
Palvelukeskuksen johtaja	3018	Heikanrinne	1.1.2011	-1	Tyhjänä oleva palvelukeskuksen johtajan vakanssi lakkautetaan ja tilalle perustetaan hoitajan vakanssi. Heikanrinteen palvelukeskuksen johtamistehtävät on järjestetty sisäisin järjestelyin. Vähäisiä säästöjä arviolta 5.000 €/v.
Hoitaja		Vanhuspalvelut	1.1.2011	1	
Kuntohoitajan nimike muutetaan hoitajaksi	3047	Heikanrinne	1.1.2011		Kuntohoitajan vakanssin nimike muutetaan hoitajan nimikkeeksi. Ei kustannusvaikutuksia.
Ohjaaja		Lastenkoti Kaarisilta	1.1.2011	1	Lasten ja nuorten perheiden huolenpidosta ja perushoidosta vastaaminen 16 paikkaisessa lastenkoti- ja perhetyönkeskus Kaarisillassa. Käytössä on 11 vakanssia. Sosiaalityön organisaation muuttessa perhetyöntekijät eivät enää ole Kaarisillan henkilökuntaa. Heitä ei enää voi käyttää työvoimana vuoroissa. Perhetyön siirrosta aiheutuu noin yhden henkilön vaje työvoimassa. Lisäkustannus on noin 31.000 €/v.
Hoitaja		Neliapila	1.1.2011	1	Neliapilassa on 12 asukasta ympärivuorokautisessa tehostetussa palveluasumisessa. Hoitajia on kuusi, joka ei riitä ympärivuorokautiseen hoivaan. Yhden lisähoitajan avulla voidaan turvata asuminen Neliapilassa. Lisäkustannus noin 31.000 €/v.
Lukion lehtori	2017	Lukio	1.1.2011	-1	Llukion lehtorin avoimena oleva virka lakkautetaan ja tilalle perustetaan päätoiminen tuntiopettajan virka. Ei olennaisia kustannusvaikutuksia.
Päätoiminen tuntiopettaja		Lukio	1.1.2011	1	

Vakanssi	nro	Sijointuspaikka	Alkaen	Ikm	Perustelut
Perhepäivähoitaja	2252 2253 2254 2249	Perhepäivähoito	1.1.2011	-4	Perhepäivähoitajien 4 tyhjää vakanssia lakkautetaan ja tilalle perustetaan 4 lastenhoitajan työsuhtesuhteista vakanssia. Näistä 2:een siirretään ilman hakumenettelyä ko. lastenhoitajan tehtäviä määräajaksi hoitavat ja kelpoisuusvaatimukset täyttävät työntekijät ja 2 laitetaan julkiseen hakuun.
Lastenhoitaja		Päiväkotihoido	1.1.2011	4	Aukijulistettavista vakansseista toinen täytetään toimimaan perhepäivähoidon varahenkilönä ja toinen päiväkotien lyhytaikaisia sijaisuuksia hoitavana kiertävänä sijaisena. Ei oleellisia kustannusvaikutuksia.
Perhepäivähoitaja	2248	Perhepäivähoito	1.1.2011	-1	Perhepäivähoitajan vakanssi lakkautetaan ja tilalle perustetaan päiväkotiaavustajan vakanssi, johon sijoitetaan ilman hakumenettelyä ko. päiväkotiaavustajan tehtävää määräajaksi hoitava ja kelpoisuusvaatimukset täyttävä työntekijä. Ei kustannusvaikutuksia olemassa olevaan tilanteeseen.
Päiväkotiaavustaja		Päiväkotihoido	1.1.2011	1	
Perhepäivähoitaja	2255 2256 2302	Perhepäivähoito	1.1.2011	-3	Lakkautetaan 3 tyhjänä olevaa perhepäivähoitajan vakanssia. Ei kustannusvaikutuksia olemassa olevaan tilanteeseen. Vakansseilla ei ole ollut sijaisia eikä niihin ole ollut varattuna määrärahoja.
Perhepäivähoidon ohjaajan nimike muutetaan Palvelukoordinaattoriksi	2204	Perhepäivähoito	1.1.2011		Perhepäivähoidonohjaaja Raija Österbergin tehtäviä on muutettu siten, että hän vastaa asiakkaiden ohjauksesta oikeanlaisten varhaiskasvatuksen palveluiden piiriin. Kyse on asiakkaiden ja palveluiden yhteensovittamisesta eli koordinoinnista. Perhepäivähoidonohjaajan nimikkeellä jatkaa Erja Kaunisharju, joka puolestaan ohjaa työntekijöitä. Ei kustannusvaikutuksia olemassa olevaan tilanteeseen.
Lastentarhanopettajan nimike muutetaan Erityislastentarhanopettajaksi (elto)	2310	Päiväkotihoido	1.1.2011		Lastentarhanopettaja Sirpa Mäkelä on lisännyt osaamistaan erityislasten hoidossa ja kouluttautunut kelpoiseksi erityislastentarhanopettajan tehtävään. Hänen vakinaisen lastentarhanopettajan vakanssinsa nimike muutetaan erityislastentarhanopettajaksi. Ei kustannusvaikutuksia olemassa olevaan tilanteeseen.

Kehitys- ja toimenpideohjelma 2011 – 2013

Kehitys- ja toimenpideohjelman avulla aikaansaadaan konkreettisia toiminnallisia, rakenteellisia ja muita muutoksia, joilla on kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaan ja talouden kehitykseen myönteisiä vaikutuksia. Toimenpideohjelma sisältyi ensimmäisen kerran vuoden 2008 talousarvioon ja sitä uudistetaan ja täydennetään aina talousarviovalmistelun yhteydessä osana talousarviota. Tavoitteena on vahvistaa kaupungin toimintaedellytyksiä tehtävien hoitamiseksi ja järjestämiseksi erityisesti peruspalveluissa sekä edistää kaupungin kaikenpuolista elinvoimaisuutta, kilpailukykyä ja vetovoimaa.

Kehitys- ja toimenpideohjelma sisältää seuraavat osiot:

- konkreettinen toimenpide sekä sen selostus ja tavoite
- aikataulu toimenpiteen toteuttamiseen
- taloudellinen tai toiminnallinen hyöty
- vastuhenkilö, joka organisoii toteutuksen sekä vastaa seurannasta ja tavoiteltavista tuloksista

Kehitys- ja toimenpideohjelman toteutusta ja tavoitteen saavuttamista seurataan osavuosisikatsauksien yhteydessä.

	Toimenpide ja tavoite	Aikataulu	Tavoiteltava hyöty	Vastuhenkilö(t)
1	Henkilöstön luonnollisen poistuman hyödyntäminen Vakituisesta palvelussuhteesta eläkkeelle siirtyvien tai muutoin kaupungin palveluksesta poislähtevien henkilöiden vapautuvista vakansseista pyritään jättämään vuositasolla pysyvästi täyttämättä koko kaupunkitasolla määrällisesti kolmannes. Nämä vakanssit talousarvioiden käsittelyn yhteydessä myös lakkautetaan. Tämä edellyttää toimintojen uudistamista ja uudelleenarviointia, toiminnan tuottavuuden ja vaikuttavuuden tehostamista sekä ennen kaikkea suunnitelmallista, jatkuvaa ja kokonaisvaltaista henkilöstösuunnittelua.	Toiminta alkoi vuoden 2008 alussa, jatkuu edelleen vuosittain 2011-2013.	Vuosina 2011 - 2013 tulee jäädä vuosittain täyttämättä keskimäärin 5 vakanssia ja henkilöstömenojen vähennystavoite tätä kautta on vuosittain 150 000 euroa.	Henkilöstöpäällikkö Esa Sinisalo, yhteistyössä toimialajohtajien kanssa.
2	Wahren –keskuksen toiminnan kehittäminen ja mahdollinen alueellistaminen Wahren –keskuksen kulttuurillisen ja muunkin toiminnallisen vaikuttavuuden oleellinen lisääminen erityisesti kaupungin asukkaille ja myös koko seudun alueella sekä Forssan mieltäminen nykyaikaiseksi ja aktiiviseksi kulttuurikaupungiksi. Toiminnallisen mahdollisuuden tälle antaa tämän palvelualueen nettobudjetointi. Tähän liittyy Wahren-keskuksen markkinointitoimenpiteet sekä johtamiseen liittyvät uudet järjestelyt.	Työ alkoi vuonna 2009 ja jatkuu vuosina 2011-2013.	Wahren –keskuksen toiminnot ja käyttöaste taloudellisesti ja toiminnallisesti optimaaliseksi sekä kulttuurimyönteinen kaupunki-imago.	Sivistystoimenjohtaja Jarmo Pynnönen ja Wahren-keskuksen johtaja Maarit Järveläinen-Kannisto.
3	Forssa-asunnot oy:n omistukseen liittyvät muutokset Forssa-asunnot oy:n koko osakekannan myyminen ja sitä kautta rakennusten ja asuntojen siirtyminen ulkopuolisen tahon omistukseen, ei kuitenkaan osaomistuskohteita Hakakujalla. Vaihtoehtoisesti yksittäisten kiinteistöjen myyminen. Tavoitteena on konsermitasolla taseesta merkittävän suuruisen Forssa-asunnot oy:n lainamäärän vähentäminen sekä samassa suhteessa valtuuston myöntämien takausten poistaminen eli kaupunkikonsernin taloudellisten riskien pienentäminen.	Jatketaan vuosien 2011-2013 aikana.	Kaupunkikonsernin taloudellisten riskien oleellinen pienentäminen sekä vuokratilokiinteistöjen omistajapoliittinen kehittäminen.	Kaupunginjohtaja Tapani Venho ja toimitusjohtaja Veikko Heimo.

4	<p>Tarkoituksenmukaiset työaikatarkaus</p> <p>Joustavat ja tarkoituksenmukaiset työaikatarkaus kaikilla toimialoilla ja palvelualueilla henkilöstösopimuksen hengessä. Tavoitteena on esim. ylitöiden, lisätöiden, varallaolojärjestelyjen ja muiden mahdollisten lisäkustannuksia aiheuttavien työaikajärjestelyjen tarkoituksenmukainen käyttö tai käytön vähentäminen kaupungin kokonaiskustannusten näkökulmasta. Myös henkilöiden henkilökohtaisten elämäntilanteiden huomioonottamista työaikajärjestelyissä pyritään edistämään.</p>	Työ aloitettu vuonna 2009, jatkuu vuosina 2011-2013.	Taloudellinen hyöty laskennallisesti vuodessa 50 000 euroa.	Henkilöstöpäällikkö Esa Sinisalo yhteistyössä toimialajohtajien kanssa.
5	<p>Henkilöstöstrategian ja sen toimenpideohjelman toteuttaminen ja henkilöstösopimus</p> <p>Valtuusto on 8.11.2010 hyväksynyt kaupungin uuden henkilöstöstrategia vuosille 2010-2017 ja kaupunginhallitus on hyväksynyt 32 eri konkreettista tavoitetta sisältävän henkilöstöstrategian toimenpideohjelman vuosiksi 2011-2013. Valtuusto hyväksyy kokouksessaan 13.12.2010 uuden henkilöstösopimuksen vuosille 2011-2012. Näillä kaikilla asiakirjoilla ja niistä ilmenevillä tavoitteilla edistetään kaupungissa johtamisen, osaamisen, toimintatapojen ja työhyvinvoinnin kehittämistä ja parantumista.</p>	Toimenpideohjelma 2010-2013, henkilöstösopimus 2011-2012.	Henkilöstön työhyvinvoinnin, jaksamisen ja innovatiivisuuden edistäminen sekä sitä kautta toiminnan tuloksellisuuden kehittyminen.	Henkilöstöpäällikkö Esa Sinisalo yhteistyössä koko kaupungin johtoryhmän kanssa.
6	<p>Kiinteistöjen ylläpito- ja kunnossapitotoimintojen mahdollinen yhdistäminen</p> <p>Kaupungin ja Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän kiinteistöjen ylläpito- ja kunnossapitotoimintojen toiminnallisen yhdistämisen vaikutusten selvittäminen sekä mahdollisuudet liittää ne osaksi Loimijoen Kuntapalvelut Oy:n toimintaa tai järjestää muulla yhteisellä tavalla.</p>	Selvitystyö aloitettu vuonna 2010, jatkuu vuonna 2011.	Taloudellinen ja toiminnallinen kokonaisyöty nykyiseen tilanteeseen verrattuna.	Tekninen johtaja Antti Heinilä ja Loimijoen Kuntapalvelut Oy:n toimitusjohtaja Soile Haavisto.
7	<p>Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen -hanke</p> <p>Kaupunki osallistuu Kuntaliiton ja Audiapro Oy:n organisoimaan valtakunnallisen kehityshankkeeseen laaja-alaisesti yhdessä useiden muiden kaupunkien ja kuntien kanssa. Tavoitteena on valmistautua ja kehittää kaupungin toimintoja tulevaisuuden tarpeita vastaaviksi erityisesti seuraavilla osa-alueilla: Poliittinen ja ammatillinen johtaminen, konsernihoitaminen ja konsernirakenne, palvelujen järjestämisen organisointi, henkilöstövoimavarojen ohjaaminen, tuottavuuden edistäminen kaikessa toiminnassa, kuntalais- ja asiakaslähtöisyys sekä lainsäädännön muutoksiin varautuminen.</p>	Hanke alkaa loppuvuonna 2010 ja jatkuu vuodet 2011-2012.	Kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan monipuolinen kehittäminen sekä tuloksellisuuden edistäminen niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti.	Kaupunginjohtaja Tapani Venho ja kansliapäällikkö Anita Joenpalo.
8	<p>Perusturvan kaikkien palvelujen uudelleenorganisointi hyvinvointikuntayhtymään</p> <p>Kaupungin perusturvan toimialalta kaikkien palvelujen siirtäminen ja liittäminen osaksi Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän pohjalle perustettavaan hyvinvointikuntayhtymän toimintaa siten, että sillä saavutetaan toiminnallista ja taloudellista kokonaisyötyä. Lähtökohtaisesti tämä pyritään toteuttamaan kuntayhtymän kaikkien omistajakuntien alueilla samanaikaisesti vuoden 2013 alusta lukien. Kaupungin aktiivinen osallistuminen yhdessä seudun muiden kuntien ja kuntayhtymän kanssa STM:n aluekokeiluun vuosina 2011-2012.</p>	Selvitystyön aloitettiin vuonna 2009, jatkuu vuosina 2010-2011. Toteutus vuoden 2013 alusta lukien.	Taloudellinen ja toiminnallinen kokonaisyöty sekä asiakkaiden ja käyttäjien sujuvampi palvelu eri elämäntilanteissa nykyiseen tilanteeseen verrattuna.	Perusturvajohtaja Leena Leppänen ja yhtymäjohtaja Markku Puro.
9	<p>Työllisyyden ja työllistämisen palvelujen kehittäminen</p> <p>Kaupungin työllistämiseen ja työllistämisen edistämiseen liittyvien erilaisten toimintojen ja toimenpiteiden yhdistäminen ja kokoaminen yhdeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi on toteutettu vuoden 2010 alusta työllisyyden palvelut –palvelualueelle, Vuoden 2011 alusta lukien tämä kuuluu sosiaalityön ja työllisyyden palvelualueelle. Tämä toimintamalli on saatava vaikuttavuudeltaan ja toimintatavaltaan aikaisempaa tilannetta tuloksellisemmaksi.</p>	Käytännön toteutus ja kehittäminen uudella toimintamallilla vuonna 2011.	Työllisyyden edistämiseksi kohdentuvien ja tehtävien toimenpiteiden aikaisempaa suurempi vaikuttavuus.	Perusturvajohtaja, sosiaalipalvelujohtaja NN ja työllisyysasiainpäällikkö YY.

10	<p>Varautuminen uuden syvän kansainvälisen taantumun olosuhteisiin</p> <p>Varautuminen kansainvälisistä syistä johtuen mahdolliseen taloudelliseen ja yritystoiminnalliseen uuteen syväänkin taantumaa vuosina 2011- 2013 siten, että kaupunki voi edelleenkin ylläpitää palvelutoiminnan ja talouden tarkoituksenmukaista tasapainoa. Tämä tarkoittaisi verotulojen vähentymisen takia palvelujen järjestämiseen käytettävissä olevien määrärahojen oleellista vähentymistä ja siten kaupungin palvelutoiminnan syvällistä ja pitkälle menevää priorisointia ja uudistamista kustannustehokkaammiksi toiminnoiksi sekä keskittymistä vaikuttavuudeltaan kaikkein oleellisimpiin asioihin, tehtäviin ja palveluihin.</p>	Varautumissuunnitelua koko ajan vuosina 2011-2013.	Talouden ja toiminnan tarkoituksenmukainen tasapaino vuosina 2011-2013 mahdollisessa syväkin uuden taantumun olosuhteissa.	Kaupunginjohtaja Tapani Venho ja talousjohtaja Leena Järvenpää.
11	<p>Määräaikaisen henkilöstön ottamisen rajoittaminen ja lupakäytäntö</p> <p>Määräaikaisen henkilöstön käytön tarkka harkinta siten, että yli 3 kuukauden sijaisuuksiin tai määräaikaisiin palvelusuhteisiin on saatava kaupunginhallituksen myöntämä täyttölupa. Lyhytaikaisempia sijaisuuksia varten tehtyä ohjeistusta tarpeen mukaan tarkistetaan sekä toimitetaan tiedoksi ja noudatettavaksi kaikille esimiehille.</p>	Vuosina 2011-2013.	Taloudellinen kokonaisyhyöty kaupungille.	Henkilöstöpäällikkö Esa Sinisalo yhteistyössä toimialajohtajien kanssa.
12	<p>Lomarahojen vaihtamismahdollisuus ja palkattomat vapaat</p> <p>Kaupungin maksamien lomarahojen määrä on vuositasolla noin 1,5 miljoonaa euroa. Kannustetaan edelleen henkilöstöä mahdollisuuksien mukaan vaihtamaan osa lomarahoista vapaaksi sekä ottamaan palkattomia lomia/vapaita. Palkattomien lomien/vapaiden kannustimena se, että 5 palkatonta vapaapäivää kohden saa yhden ylimääräisen vapaapäivän. Lomarahojen vaihtaminen vapaaksi tai palkaton vapaa/loma ei saa aiheuttaa taloudellista lisäkustannusta kaupungille tai palvelutoiminnalle tai muutoinkaan oleellisesti haitata toimintaa.</p>	Jatkuu vuosina 2011-2013.	Taloudellinen kokonaisyhyöty kaupungille.	Henkilöstöpäällikkö Esa Sinisalo yhteistyössä toimialajohtajien kanssa
13	<p>Koulutus konsernin kehittäminen</p> <p>Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän, Faktia Koulutus Oy:n ja Forssan Yhteislyseon sekä mahdollisesti muidenkin talousalueen oppilaitosten koulutustoiminnan ja hallinnon mahdollisuudet tiivistää yhteistyötä ja jopa yhdistyä yhdeksi koulutus konserniksi.</p>	Selvitystyö aloitettu vuonna 2010, jatkuu vuonna 2011.	Varmistaa laaja-alaisten koulutusmahdollisuuksien pysyminen ja kehittyminen Forssassa.	Sivistystoimenjohtaja Jarmo Pynnönen.
14	<p>Riskienhallinnan kehittäminen</p> <p>Kaupungin ja kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan kehittäminen ja konsernin riskienhallintapolitiikan linjausten hyväksyminen. Lisäksi sen jälkeen vakuutusturvan uudelleenkilpailuttaminen syksyllä 2011. Riskienhallinta osaksi kaupungin johtamista ja sisäistä valvontaa.</p>	Työ aloitettu vuonna 2010, valmistuu vuonna 2011.	Varautuminen erilaisiin kaupunkiin mahdollisesti kohdistuviin toiminnallisiin ja taloudellisiin riskeihin.	Talousjohtaja Leena Järvenpää yhdessä riskienhallintatyöryhmän kanssa.
15	<p>Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan mahdollinen uudelleenorganisointi</p> <p>Forssan teknisen ja ympäristötoimen rakennusvalvonnan ja ympäristöpalvelujen palvelualueella on ympäristönsuojelussa yksi päätoiminen ympäristösihteeri ja ympäristötarkastaja. Rakennusvalvonnassa on rakennustarkastaja ja tarkastusmestari. Lisäksi toimistosihiteeri. Selvitetään Forssan, Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kuntien kesken näiden palvelujen seudullisuutta siirtämällä ne perusteilla olevan hyvinvointikuntayhtymän osaksi yhdessä ympäristöterveydenhuollon kanssa.</p>	Seudullinen selvitys vuoden 2011 aikana, toteutus vuoden 2013 alusta.	Toiminnallinen kokonaisyhyöty ympäristöpalvelujen käyttäjille. Kaupungille kustannusneutraali.	Tekninen johtaja Antti Heinilä ja kansliapäällikkö Anita Joenpalo.

16	<p>Forssa Suomen ykkösalueeksi ympäristöliiketoiminnassa</p> <p>Forssan elinkeinopoliittisena tavoitteena on saavuttaa Suomen ykkösalueen asema ympäristöliiketoiminnassa vuoteen 2025 mennessä. Tähän on lähtökohtaisesti hyvät mahdollisuudet. Se edellyttää tähän panostamista maapolitiikassa, elinkeinopoliitiikassa, vetovoimaisuuden edistämisessä kuten myös kohdemarkkinoinnissa. Taloudellinen panostus on osana maakunnallisesta ja seudullisesta alueen vetovoimaisuusmarkkinoinnista sekä kaupungin omasta kehittämis- ja markkinointirahoituksesta. Perustana seudullinen elinkeinostrategia ”Järkivihreä Forssan seutu”.</p>	Aloitus vuonna 2010, jatkuu vuosittain 2011-2013.	Toiminnallinen ja taloudellinen kokonaisyöty Forssalle ja koko talousalueelle yritysten, työpaikkojen, verotulojen ja elinkeinoelämän yleisen aktiivisuuden kasvuna.	Kaupunginjohtaja Tapani Venho ja toimitusjohtaja Timo Lindvall.
17	<p>Kaupungin toimintojen tuloksellisuuden kehittäminen ja palvelustrategia</p> <p>Kaupungin toimintojen tuloksellisuus (taloudellisuus, tuottavuus ja vaikuttavuus) selvitetään kokonaisvaltaisesti, jotta pystytään tekemään tulevaisuuteen vaikuttavia perusteltuja arvioita ja päätöksiä palvelujen tuottamisesta, järjestämisestä ja organisoinnista. Tämä tarkoittaa taloudellisesti-toiminnallisia selvityksiä palvelujen eri järjestämistavoista, palvelujen oikean laatutason arviointia taloudelliselta kannalta, kaupungin ehdottomien ”ydintehtävien” määrittelyä, palvelu- ja toimintaprosessien toimivuuden arviointia, kustannusvaikuttavuuden selvittämistä ja tunnistamista sekä myös omistajapoliittisia linjauksia eri omaisuusmassojen omistamisen osalta. Hanke kohdennetaan kaupunkikonsernin kannalta oleellisimpiin sekä toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimpiin toimintoihin ja kokonaisuuksiin. Tämän työn myötä valmistuu kaupungin ja kaupunkikonsernin palvelustrategia.</p>	Aloitus vuonna 2010, työ jatkuu vuosina 2011-2012. Palvelustrategian hyväksyy uusi valtuusto vuonna 2013. Konkreettisia toimenpiteitä tehdään vuosittain mm. omaisuuden osalta.	Taloudellinen ja toiminnallinen kokonaisyöty nykyiseen tilanteeseen verrattuna sekä selkeä tuki tuleville oikeanlaisille päätöksille, jotta tulevaisuuden haasteista selvitetään.	Kaupunginjohtaja Tapani Venho ja talousjohtaja Leena Järvenpää.
18	<p>Henkilöstön palkkauksen kokonaistaloudelliset vaikutukset kaupungille</p> <p>Kaupungin palvelukseen toistaiseksi tai määräajaksi palkattavien henkilöiden valintapäätöksenteossa on päätöksiä tekevien ja valmistelevien esimiesten otettava selkeästi huomioon päätösten aiheuttamat kokonaistaloudelliset vaikutukset kaupungille.</p>	Vuosina 2010-2013.	Taloudellinen kokonaisyöty.	Henkilöstöpäällikkö Esa Sinisalo yhteistyössä koko kaupungin johtoryhmän kanssa.

5. KÄYTTÖTALOUSOSA

KÄYTTÖTALOUSOSAN LASKENTAPERUSTEET

Henkilöstökulut

Ansiotason muutokseksi palkkoihin vuodelle 2011 on arvioitu 1,2 %. Vuosien 2011 - 2013 osalta henkilöstökuluja, samoin kuin muitakin kuluja, on käsitelty vuoden 2011 rahanarvossa.

Forssan kaupungin sosiaalivakuutusmaksut vuosina 2010-2013.

%-yksikköä	2010	2011	2012	2013
Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	2,16	2,20	2,20	2,20
Työttömyysvakuutusmaksut	2,90	3,25	3,25	3,25
Tapaturmavakuutusmaksut	0,40	0,40	0,40	0,40
Muut vakuutusmaksut	0,05	0,05	0,05	0,05
Eläkemaksu		16,00	16,00	16,00
KuEL yhteensä	15,80			
Eläkemenoperusteiset ja varhemaksut budjetoitu euro- määräisinä palveluyksiköille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti v. 2007 lukien		19,66	19,66	19,66
Opettajien eläkemaksu	20,92			

Palvelujen ostot

Asiakaspalveluiden ostot ovat pääosin terveys- ja sosiaalipalveluiden ostoa kuntayhtymiltä ja yksityisiltä palveluntuottajilta sekä pelastuspalvelujen ostamista Kanta-Hämeen aluepelastuslaitokselta. Myös ostot liikelaitoksilta kuuluvat osittain palvelujen ostoihin. Vuodesta 2009 lähtien toimistopalvelut ovat sisällyneet palvelujen ostoihin keskushallinnon toimistopalveluyksiköltä. Vuodesta 2010 lähtien mukana ovat myös palvelujen ostot Loimijoen Kuntapalvelut Oy:ltä.

Sisäiset erät

Käyttötaloulososan palvelukohtaisiin määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös sisäisen laskutuksen erät. Sisäisiä tuottoja perivät seuraavat yksiköt: atk-keskus, puhelinvaihe, painatuskeskus, postitus, tilapalvelu ja toimistopalveluyksikkö. Sisäiset vuokrat on pidetty vuoden 2011 talousarviossa vuoden 2010 tasolla. Sisäisten vuokrien laskentaperusteisiin on sisällytetty myös pääoman korot ja tontin vuokrat.

Sisäiset erät eriteltyinä ovat:

atk-palvelut	650.550 euroa
puhelinpalvelut	112.791 euroa
painatuspalvelut	173.270 euroa
postituspalvelut	12.457 euroa
maankäyttöpalvelut ja tilapalvelu	5.650.464 euroa
toimistopalvelut	1.084.332 euroa
Yhteensä	7.683.864 euroa

6. TULOSLASKELMAOSA JA RAHOITUSLASKELMA

Tuotot/kulut €**KÄYTTÖTALOUSOSA****ulk.+sis, ei sis. liikelaitosta****TP 2009 TA 2010 TAE 2011 Muutos % TS 2012 TS 2013****Keskushallinto****100 Keskushallinto**

Tuotot	2 997 173	2 610 845	2 557 992	-2,0	2 558 092	2 557 792
Kulut	-6 751 615	-6 862 595	-6 766 483	-1,4	-6 784 496	-6 784 496
Netto	-3 754 442	-4 251 750	-4 208 491	-1,0	-4 226 404	-4 226 704

700 Vaalit

Tuotot	27 432	0	27 000	0,0	54 000	0
Kulut	-24 172	0	-31 290	0,0	-98 911	0
Netto	3 260	0	-4 290	0,0	-44 911	0

710 Tarkastustoiminta

Kulut	-32 148	-38 987	-39 013	0,1	-39 013	-39 013
Netto	-32 148	-38 987	-39 013	0,1	-39 013	-39 013

Keskushallinto yhteensä

Tuotot yhteensä	3 024 605	2 610 845	2 584 992	-1,0	2 612 092	2 557 792
Kulut yhteensä	-6 807 935	-6 901 582	-6 836 786	-0,9	-6 922 420	-6 823 509
Netto	-3 783 330	-4 290 737	-4 251 794	-0,9	-4 310 328	-4 265 717

Kasvatustoimi**200 Kasvatus- ja vapaa-
aikatoimen talous- ja
hallintopalvelut**

Tuotot	93 035	47 000	69 436	47,7	69 436	69 436
Kulut	-536 590	-541 243	-599 786	10,8	-599 787	-599 787
Netto	-443 555	-494 243	-530 350	7,3	-530 351	-530 351

210 Perusopetus

Tuotot	104 764	388 000	564 819	45,6	564 819	564 819
Kulut	-11 053 883	-10 964 084	-11 331 486	3,4	-11 331 484	-11 331 484
Netto	-10 949 119	-10 576 084	-10 766 667	1,8	-10 766 665	-10 766 665

240 Lukiokoulutus

Tuotot	222 069	245 000	160 000	-34,7	160 000	160 000
Kulut	-3 019 574	-3 041 421	-2 932 678	-3,6	-2 932 678	-2 932 678
Netto	-2 797 505	-2 796 421	-2 772 678	-0,8	-2 772 678	-2 772 678

**250 Varhaiskasvatuksen
palvelut**

Tuotot	932 742	915 500	898 000	-1,9	898 000	898 000
Kulut	-7 319 567	-7 303 751	-7 499 598	2,7	-7 499 599	-7 499 599
Netto	-6 386 825	-6 388 251	-6 601 598	3,3	-6 601 599	-6 601 599

Kasvatustoimi yhteensä

Tuotot yhteensä	1 352 610	1 595 500	1 692 255	6,1	1 692 255	1 692 255
Kulut yhteensä	-21 929 614	-21 850 499	-22 363 548	2,3	-22 363 548	-22 363 548
Netto	-20 577 004	-20 254 999	-20 671 293	2,1	-20 671 293	-20 671 293

Perusturvan toimiala**300 Hallinto- ja talouspalvelut**

Tuotot	43 443	34 000	34 000	0	34 000	30 400
Kulut	-567 716	-549 807	-550 038	0	-550 038	-550 038
Netto	-524 273	-515 807	-516 038	0	-516 038	-519 638

KÄYTTÖTALOUSOSA

ulk.+sis, ei sis. liikelaitosta	TP 2009	TA 2010	TAE 2011	Muutos %	TS 2012	TS 2013
320 Vanhusväestön palvelut						
Tuotot	1 389 299	1 119 604	2 046 478	82,8	2 006 478	2 006 478
Kulut	-8 874 963	-8 067 500	-10 638 167	31,9	-10 583 140	-10 583 140
Netto	-7 485 664	-6 947 896	-8 591 689	23,6	-8 576 662	-8 576 662
330 Kehitysvammahuollon palvelut						
Tuotot	211 252	199 200	251 500	26,3	251 500	251 500
Kulut	-2 565 447	-2 761 049	-3 046 916	10,4	-3 046 917	-3 046 517
Netto	-2 354 195	-2 561 849	-2 795 416	9,1	-2 795 417	-2 795 017
340 Vammaispalvelut						
Tuotot	1 680	0	0	0	0	0
Kulut	-1 280 520	-1 388 805	-1 524 640	9,8	-1 524 640	-1 524 640
Netto	-1 278 840	-1 388 805	-1 524 640	9,8	-1 524 640	-1 524 640
350 Sosiaalityön ja työllisyyden palvelut						
Tuotot	0	0	2 109 530	0	2 109 530	2 109 530
Kulut	0	0	-7 041 125	0	-7 066 157	-7 066 157
Netto	0	0	-4 931 595	0	-4 956 627	-4 956 627
360 Sosiaalityön palvelut						
Tuotot	1 674 466	1 451 330	0	-100	0	0
Kulut	-5 872 708	-5 003 593	0	-100	0	0
Netto	-4 198 242	-3 552 263	0	-100	0	0
370 Työllisyyden palvelut						
Tuotot	660 132	751 894	0	-100	0	0
Kulut	-1 451 013	-2 014 883	0	-100	0	0
Netto	-790 881	-1 262 989	0	-100	0	0
380 Terveyspalvelut						
Kulut	-31 466 910	-31 662 797	-30 822 939	-2,7	-30 822 939	-30 822 939
Netto	-31 466 910	-31 662 797	-30 822 939	-2,7	-30 822 939	-30 822 939
Perusturvan toimiala yhteensä						
Tuotot yhteensä	3 980 272	3 556 028	4 441 508	24,9	4 401 508	4 397 908
Kulut yhteensä	-52 079 277	-51 448 434	-53 623 825	4,2	-53 593 831	-53 593 431
Netto	-48 099 005	-47 892 406	-49 182 317	2,7	-49 192 323	-49 195 523
Vapaa-aikatoimi						
420 Vesihelmi						
Tuotot	779 573	830 747	965 200	16,2	965 200	965 200
Kulut	-1 549 041	-1 528 263	-1 622 849	6,2	-1 622 849	-1 622 849
Netto	-769 468	-697 516	-657 649	-5,7	-657 649	-657 649
450 Liikunta- ja nuorisopalvelut						
Tuotot	528 200	550 156	689 792	25,4	689 792	689 792
Kulut	-2 255 467	-2 322 521	-2 492 674	7,3	-2 492 672	-2 492 672
Netto	-1 727 267	-1 772 365	-1 802 882	1,7	-1 802 880	-1 802 880
490 Wahren-keskus						
Tuotot	1 098 237	1 113 798	1 124 024	0,9	1 124 024	1 124 024
Kulut	-3 776 215	-3 727 017	-3 796 635	1,9	-3 796 638	-3 796 638
Netto	-2 677 978	-2 613 219	-2 672 611	2,3	-2 672 614	-2 672 614

KÄYTTÖTALOUSOSA

ulk.+sis, ei sis. liikelaitosta	TP 2009	TA 2010	TAE 2011	Muutos %	TS 2012	TS 2013
Vapaa-aikatoimi yhteensä						
Tuotot yhteensä	2 406 010	2 494 701	2 779 016	11,4	2 779 016	2 779 016
Kulut yhteensä	-7 580 723	-7 577 801	-7 912 158	4,4	-7 912 159	-7 912 159
Netto	-5 174 713	-5 083 100	-5 133 142	1,0	-5 133 143	-5 133 143
Tekninen ja ympäristötoimi						
500 Teknisen ja ympäristötoimen hallinto						
Tuotot	3 966	0	0	0	0	0
Kulut	-363 262	-411 550	-410 754	-0,2	-410 753	-410 753
Netto	-359 295	-411 550	-410 754	-0,2	-410 753	-410 753
510 Maankäyttöpalvelut						
Tuotot	1 084 551	1 027 000	1 025 736	-0,1	1 025 736	1 025 736
Kulut	-557 928	-589 918	-585 585	-0,7	-585 584	-585 584
Netto	526 624	437 082	440 151	0,7	440 152	440 152
520 Katu- ja viherlaitospalvelut						
Tuotot	286 921	282 350	252 200	-10,7	252 200	252 200
Kulut	-2 558 731	-2 539 637	-2 509 271	-1,2	-2 509 273	-2 509 273
Netto	-2 271 810	-2 257 287	-2 257 071	-0,01	-2 257 073	-2 257 073
540 Pelastuspalvelut						
Kulut	-1 228 234	-1 321 635	-1 353 551	2,4	-1 293 551	-1 293 551
Netto	-1 228 234	-1 321 635	-1 353 551	2,4	-1 293 551	-1 293 551
570 Tilapalvelu						
Tuotot	7 749 253	7 924 841	8 032 790	1,4	8 032 790	8 032 790
Kulut	-5 127 125	-5 023 601	-5 329 344	6,1	-5 329 344	-5 329 344
Netto	2 622 128	2 901 240	2 703 446	-6,8	2 703 446	2 703 446
600 Rakennusvalvonta ja ympäristöpalvelut						
Tuotot	136 469	69 400	91 400	31,7	91 400	91 400
Kulut	-278 667	-308 018	-319 610	3,8	-319 610	-319 610
Netto	-142 198	-238 618	-228 210	-4,4	-228 210	-228 210
610 Maankäytön suunnittelupalvelut						
Tuotot	13 194	78 552	59 200	-24,6	10 200	10 200
Kulut	-235 143	-291 584	-272 312	-6,6	-271 403	-271 403
Netto	-221 950	-213 032	-213 112	0,0	-261 203	-261 203
Tekninen ja ympäristötoimi yhteensä						
Tuotot yhteensä	9 274 354	9 382 143	9 461 326	0,8	9 412 326	9 412 326
Kulut yhteensä	-10 349 090	-10 485 943	-10 780 427	2,8	-10 719 518	-10 719 518
Netto	-1 074 735	-1 103 800	-1 319 101	19,5	-1 307 192	-1 307 192
Käyttötalousosa yhteensä						
Tuotot	20 037 850	19 639 217	20 959 097	6,7	20 897 197	20 839 297
Kulut	-98 746 982	-98 264 260	-101 516 741	3,3	-101 511 476	-101 412 165
Netto	-78 709 132	-78 625 043	-80 557 644	2,4	-80 614 279	-80 572 868

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 100 KESKUSHALLINTO

TILIVELVOLLINEN Kaupunginjohtaja Tapani Venho

PALVELUN KUVAUS

Kaupungin keskushallintoon sisältyvät kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupungin ja kaupunkikonsernin johto, kehittäminen ja markkinointi, elinkeinoelämän edistäminen, sisäinen tarkastus, koko kaupunkia koskevat hallintopalvelut, toimistopalvelut, puhelinvaihte, postituspalvelut, atk-palvelut ja painatuspalvelut, talouspalvelut sekä henkilöstöpalvelut ja tarkastustoiminta ja vaalit.

Kaupunkikonsernin strategian mukainen johtaminen ja kehittäminen ja elinkeinoelämän edistäminen, kaupungin talouden ohjaus ja seuranta, talousarvion ja -suunnitelman valmistelu, tilinpäätöksen ja laskentatoimen kehittäminen sekä rahoitus- ja sijoitustoiminta, henkilöstöasiat, paikalliset yhteistoimintajärjestelmät, henkilöstön kehittäminen ja koulutus- ja joukkoliikennepalvelujen järjestäminen.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Kaupungin ja kaupunkikonsernin asianmukaisten toimintaedellytysten turvaaminen.	Palvelujen oikea taso laadullisesti ja määrällisesti. Kuntalaiskyselyjen tulokset	Talousarviossa pysyminen ja tavoitteiden saavuttaminen koko kaupungin osalta. Kyselyn tulosten pysyminen hyvänä ja parantuminen
Suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintojen ja talouden myönteinen kehittyminen.	Kaupungin strategiatavoitteet.	Terveen ja vahvan kaupunkitalouden mittarit. Uusien yritysyöpaikkojen aikaansaaminen.
Kaupungin vetovoimaisuuden lisääntyminen.	Asukasluvun, työllisyyden, yritystoiminnan ja rakennustoiminnan kehitys.	Tunnusluvut positiivisia.
Talous- ja henkilöstöhallinnon sekä toimistopalvelujen eri prosessien tehokkuus ja hyvä hallinto.	Sähköisten prosessien käyttöönotto ja prosessien sujuvuus ja uudet toimintatavat.	Ohjelmistot, koneet ja laitteet ajanmukaiset ja toimivat. Yhtenäiset ja sujuvat toiminta- ja työtavat. Hyvän hallinnon periaatteet toteutuvat.
Ajantasainen talouden seuranta ja ennustaminen ja nopea reagointi muutoksiin.	Kuukausiraportit. Osavuosikatsaukset.	Raportit seuraavan kuukauden aikana kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin.
Kaupungin hyvä työnantajaimago ja työhyvinvointi.	Henkilöstöstrategian toimintaohjelman hankkeiden toteuttaminen	Toteutetaan noin 4 hanketta vuosittain.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Puhelinvaihteenhoitajan vakanssi muutetaan kiertävän toimistosihteerin vakanssiksi 1.1.2011 lukien.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Konserniohjauksen kehittäminen ja tehostaminen sekä kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallintapolitiikan kehittäminen.

Kaupunki osallistuu Kuntaliiton Uuden sukupolven organisaatiot ja johtaminen -hankkeeseen.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Vakanssit 31.12.	58	47	45	45	45
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	58	47	43,5	43,5	43,5
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0				
Tilat m ²	2 029	1 654	1 654	1 654	1 654

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	2 997 172	2 610 845	2 557 992	2 558 092	2 557 792
Menot	-6 751 615	-6 862 596	-6 766 483	-6 784 496	-6 784 496
Netto	-3 754 443	-4 251 751	-4 208 491	-4 226 404	-4 226 704

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	2 997 172	2 610 845	2 557 992	2 558 092	2 557 792
Myyntituotot (+)	2 658 842	2 448 495	2 391 992	2 392 092	2 391 792
Maksutuotot (+)	34 657	1 000	1 000	1 000	1 000
Tuet ja avustukset (+)	284 529	161 350	165 000	165 000	165 000
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	19 144	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-6 751 615	-6 862 596	-6 766 483	-6 784 496	-6 784 496
Henkilöstökulut (-)	-2 688 798	-2 279 959	-2 234 917	-2 252 930	-2 252 930
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-2 054 997	-1 725 986	-1 663 712	-1 677 965	-1 677 965
Henkilöstösivukulut (-)	-633 801	-553 973	-571 205	-574 965	-574 965
Eläkkeet (-)	-507 239	-457 968	-475 470	-478 391	-478 391
Muut henkilöstösivukulut (-)	-126 562	-96 005	-95 735	-96 574	-96 574
Palvelujen ostot (-)	-3 606 577	-3 821 393	-3 769 132	-3 769 132	-3 769 132
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-124 766	-109 360	-106 870	-106 870	-106 870
Avustukset (-)	-6 830	-14 700	-14 700	-14 700	-14 700
Vuokrat (-)	-273 062	-258 056	-280 536	-280 536	-280 536
Muut toimintakulut (-)	-51 582	-379 128	-360 328	-360 328	-360 328
Toimintakate	-3 754 443	-4 251 751	-4 208 491	-4 226 404	-4 226 704
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-8 888	-25 000	-33 833	-51 000	-47 667
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-3 763 331	-4 276 751	-4 242 324	-4 277 404	-4 274 371

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 700 VAALIT

TILIVELVOLLINEN Kaupunginsihteeri Matti Pietilä

PALVELUN KUVAUS

Vaalien järjestäminen.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät

Arviointikriteerit

Tavoitetaso 2011

Teknisesti onnistuneet sekä vaalilain ja oikeusministeriön määräysten mukaisesti toimitetut vaalit.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Forssan kaupunki vastaa äänestyksen järjestämisestä alueellaan. Valtiollisissa vaaleissa valtio maksaa kunnille äänioikeutettujen määrään perustuvan kertakorvauksen.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Huhtikuussa 2011 järjestetään Eduskuntavaalit sekä vuonna 2012 tammikuussa Presidentin vaalit ja lokakuussa Kunnallisvaalit.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Vakanssit 31.12.					
Täytetyt virat ja toimet 31.12.					
Työllistetyt, henkilötyövuodet					
Tilat m ²					

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	27 432	0	27 000	54 000	0
Menot	-24 173	0	-31 290	-98 911	0
Netto	3 259	0	-4 290	-44 911	0

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	27 432	0	27 000	54 000	0
Myyntituotot (+)	0	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	27 432	0	27 000	54 000	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-24 173	0	-31 290	-98 911	0
Henkilöstökulut (-)	-20 146	0	-25 990	-82 561	0
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-18 820	0	-24 150	-76 800	0
Henkilöstösivukulut (-)	-1 326	0	-1 840	-5 761	0
Eläkkeet (-)	-954	0	-1 344	-4 208	0
Muut henkilöstösivukulut (-)	-372	0	-496	-1 553	0
Palvelujen ostot (-)	-2 135	0	-3 550	-12 750	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-1 892	0	-1 750	-3 600	0
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut (-)	0	0	0	0	0
Toimintakate	3 259	0	-4 290	-44 911	0
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 710 TARKASTUSTOIMINTA

TILIVELVOLLINEN Tarkastuslautakunta

PALVELUN KUVAUS

Tarkastuslautakunnan arviointityö ja tilintarkastajien tarkastustoiminta.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Arviointityön huolellinen suunnittelu ja toteutus.	Vierailut kohteisiin ja avainhenkilöiden kuuleminen. Arviointilomakkeen käyttö.	Arviointityön edelleen kehittäminen.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Tarkastuslautakunta pohtii työtapoja ja edelleen kehittää niitä sekä laatii arviointikertomuksen ja tarkastussuunnitelman toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttamiseksi.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on arvioida luotettavasti valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista varainhoitovuosittain sekä johtaa ulkoista tilintarkastusta. Tilintarkastaja tarkastaa varainhoitovuosittain tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Tarkastuslautakunta tutustuu painopistejaotuksen mukaisesti kaupunkiorganisaation palvelutoimintaan pyrkien varmistamaan sen taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Tarkastuslautakunnan kokouspäivät	15	12	12	12	15
Tilintarkastajien tarkastuspäivät	40	40+5	40+5	40+5	40+5
Tilat m ²	16	16	16	16	16

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-32 148	-38 987	-39 013	-39 013	-39 013
Netto	-32 148	-38 987	-39 013	-39 013	-39 013

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Myyntituotot (+)	0	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	0	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-32 148	-38 987	-39 013	-39 013	-39 013
Henkilöstökulut (-)	-8 030	-8 392	-8 518	-8 518	-8 518
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-7 883	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Henkilöstösivukulut (-)	-147	-392	-518	-518	-518
Eläkkeet (-)	-108	-320	-320	-320	-320
Muut henkilöstösivukulut (-)	-39	-72	-198	-198	-198
Palvelujen ostot (-)	-23 278	-29 567	-29 467	-29 467	-29 467
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	0	-200	-200	-200	-200
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-840	-828	-828	-828	-828
Muut toimintakulut (-)	0	0	0	0	0
Toimintakate	-32 148	-38 987	-39 013	-39 013	-39 013
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 20 KASVATUSTOIMI**PALVELU** 200 KASVATUS- JA VAPAA-AIKATOIMEN TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Sivistystoimenjohtaja Jarmo Pynnönen**PALVELUN KUVAUS**

Kasvatus- ja vapaa-aikatoimen johtaminen vision mukaisesti. Tavoitteena on olla Suomen lapsiystävällisin kaupunki vuonna 2017.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Forssa Suomen lapsi- ja nuorisoystävällisimmäksi kaupungiksi vuoteen 2017 mennessä	Strategian ja vision määrittely ja konkretisointi.	Määritely ja konkretisoitu teoksi.
Palvelukyky ja vaikuttavuus:		
Palveluihin tyytyväiset kuntalaiset.	Kyselyn toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen (painopiste vapaa-aikapalvelut).	Kysely ja johtopäätökset tehty
Nuorten hyvinvointi.	Nuoret ohjataan koulutukseen, harjoitteluun, töihin.	Nuorisotyöttömyys alle valtakunnan keskiarvon.
Uudistuminen ja henkilöstön työkyky:		
Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja tukeminen strategian suuntaisesti.	Osallistuminen Osaava-ohjelmaan.	Täydennyskoulutuskalenteri laadittu (verkossa).
Laadukasta johtamista ja jaksamista tukeva esimiestyö.	Osallistuminen esimiesvalmennukseen.	Yhtenäiset toimialaa koskevat toimintatavat ja menetelmät kuvattu.
Strategiaa tukevat valtakunnallisten kärkihankkeiden hyödyntäminen.	Osallistuminen kansallisiin kärkihankkeisiin.	Mukana ainakin yhdessä OPH:n kansallisessa kärkihankkeessa.
Kansainvälinen yhteistyö.	Pohjoismainen Twin Town yhteistyö.	Osallistuminen pohjoismaiseen varhaiskasvatuksen ja erityisen tuen yhteishankkeisiin.
	Gödöllő yhteistyö.	Kulttuurihankkeen toteuttaminen.
Prosessit ja rakenteet:		
Kasvu 2017 (valtuuston hyväksymät) mukaiset prosessit ja rakenteet.	Yksityiskohtaisten suunnitelmien laatiminen.	Suunnitelmat hyväksytyt ja toteutus aloitettu.
Taloudelliset resurssit:		
Taloudellinen ennakkoiva toimintatapa.	Talousarvion toteutumisseuranta kuukausittain (uudet ohjelmat) ja tarvittavien toimenpiteiden määrittely.	Talousarvion toteutuminen.
	Valtakunnallinen vertailu	Kustannukset alle valtakunnan keskiarvon.

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
	Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen vapaa-aikapalvelujen myynti .	Toimintatuottojen lisääntyminen.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Lapsi- ja nuorisoystävällisyys määritellään, konkretisoidaan teoiksi ja aikataulutetaan.
 Erityisen tuen ja oppilashuollon kehittämistä jatketaan.
 Erityinen huomio nuorten työllistämiseen ja opintoihin ohjaamiseen (QVI-hanke ja nuorten työpaja).
 Valtuuston hyväksymien (Kasvu 2017) rakenteellisten toimenpiteiden toteuttaminen aloitetaan.
 Wahren-keskus –brändin kirkastaminen ja hyödyntäminen.
 Turvallisuussuunnittelu ja varautuminen pidetään edelleen korkealla tasolla.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Strategian toteuttaminen.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Vakanssit 31.12.	2	2	2	2	2
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	2	2	2	2	2
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0	0	0	0	0
Tilat m ²	95	95	95	95	95

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	93 034	47 000	69 436	69 436	69 436
Menot	-536 591	-541 242	-599 786	-599 786	-599 786
Netto	-443 557	-494 242	-530 350	-530 350	-530 350

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	93 034	47 000	69 436	69 436	69 436
Myyntituotot (+)	0	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	18 491	0	25 000	25 000	25 000
Tuet ja avustukset (+)	74 488	47 000	44 436	44 436	44 436
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	55	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-536 591	-541 242	-599 786	-599 786	-599 786
Henkilöstökulut (-)	-266 249	-292 251	-365 705	-365 706	-365 706
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-78 325	-92 508	-141 848	-141 848	-141 848
Henkilöstösivukulut (-)	-187 924	-199 743	-223 857	-223 858	-223 858
Eläkkeet (-)	-184 335	-194 606	-215 405	-215 405	-215 405
Muut henkilöstösivukulut (-)	-3 589	-5 137	-8 452	-8 453	-8 453
Palvelujen ostot (-)	-235 757	-221 379	-204 869	-204 869	-204 869
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-10 799	-11 700	-10 800	-10 800	-10 800
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-15 005	-9 912	-11 412	-11 412	-11 412
Muut toimintakulut (-)	-8 781	-6 000	-7 000	-7 000	-7 000
Toimintakate	-443 557	-494 242	-530 350	-530 350	-530 350
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 20 KASVATUSTOIMI

PALVELU 210 PERUSOPETUS

TILIVELVOLLINEN Sivistystoimenjohtaja Jarmo Pynnönen

PALVELUN KUVAUS

Lakisääteisten perusopetuspalvelujen ja seutukunnallisen erityisopetuksen sekä iltapäivätoiminnan ja kerhotoiminnan järjestäminen.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
<p>Palvelukyky ja vaikuttavuus:</p> <p>Huoltajien ja oppilaiden osallisuuden edistäminen.</p> <p>Oppilaiden hyvinvointi.</p> <p>Oppilaiden menestyminen jatko-opinnoissa.</p> <p>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky:</p> <p>Henkilöstö voi hyvin ja on motivoitunut työn ja työmenetelmien kehittämiseen.</p> <p>Hyvä esimiestyö.</p> <p>Prosessit ja rakenteet:</p> <p>Asiakaslähtöiset kokonaisuudet huomioon ottavat toimintatavat.</p> <p>Kodin ja koulun välisen yhteistyön kehittäminen.</p> <p>Taloudelliset resurssit:</p> <p>Ennakoiva työote ja resurssien oikea kohdentaminen.</p> <p>Palvelut tuotettu taloudellisesti.</p>	<p>Oppilaskuntatoiminta.</p> <p>Palautteen kerääminen ja sen hyödyntäminen.</p> <p>Kouluterveystutkimus.</p> <p>Seuranta syyslukukauden ajan.</p> <p>Monipuoliset uudet opetusmenetelmät.</p> <p>Toimiva oppilashuolto.</p> <p>Osallistuminen esimiesvalmennukseen.</p> <p>Johtamiseen ja toimintatapoihin liittyvä suunnitelma.</p> <p>Sähköiset järjestelmät käyttöön.</p> <p>Erityisen tuen henkilöstön joustava käyttö.</p> <p>Vertailu samankokoisten ja -tyyppisten kuntien kanssa.</p>	<p>Oppilaskunta toimii kaikilla kouluilla.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskysely tehty.</p> <p>Myönteisen kehityksen vahvistaminen.</p> <p>Ei negatiivisia keskeytyksiä.</p> <p>Kaikissa kouluissa käytössä uusia opetusmenetelmiä ja kokeiluja.</p> <p>Päivitys tehty.</p> <p>Kaikki esimiehet ja heidän varahenkilönsä osallistuvat esimiesvalmennukseen.</p> <p>Suunnitelma hyväksytty ja valmis käyttöön otettavaksi v. 2012.</p> <p>Wilma kaikilla kouluilla.</p> <p>Yhtenäinen keskitetty toimintatapa.</p> <p>Kustannukset enintään keskitasolla.</p>

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Lapsiystävällisyys –konseptin toteuttaminen ja sen pohjalta laadun keittäminen.
 Erityisen tuen resursseja keskitetään.
 Hyvän oppilashuollon toimintamallin mukainen palvelu varmistetaan kaikilla kouluilla.
 Tukiopetusta annetaan edelleen tarpeen mukaan.
 Lasten ja nuorten hyvinvointia tukevat hankkeet jatkuvat: joustava perusopetus (JOPO), kerhotoiminnan kehittäminen (KEKO), nuorten työllistämishanke (QVI), Tutor-toiminta vakiintunut (FAI).
 Oppikirja-, tarvike- ja kalustomäärärahojen tasoa nostetaan verrattuna 2010 tasoon (leikkaus enää 25%).
 Suunnitelmallinen henkilöstön täydennyskoulutus toteutuu.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Oppilasmäärän väheneminen pysähtyy siten, että perusopetuksen oppilasmäärä pysyy vuoden 2012 jälkeen noin 1 550 oppilaassa.
 Erityisopetuksen ja oppilashuollon lainsäädännön muutokset huomioidaan palveluiden järjestämisessä.
 Opetussuunnitelman uudistamiseen valmistaudutaan.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Oppilasmäärä	1 588	1 564	1 573	1 573	1 573
Opetustunnit	109 702	108 965	107445	107445	107445
Esiopetusoppilasmäärä	14	30	19	19	19
Vakanssit (opettajat) 31.12.	122	121	117	117	117
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	116	118	103	103	103
Määräaikaiset (opettajat) 31.12.		9	17	17	17
Koulunkäyntiavustajat vak. täytet.	18	20	18	18	18
Määräaik. koulunkäyntiavustajat	20	20	17	17	17
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0	4			
Tilat m ²	17 960	17 391	17 391	17 391	17 391

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	104 763	388 000	564 819	564 819	564 819
Menot	-11 053 883	-10 964 084	-11 331 485	-11 331 482	-11 331 482
Netto	-10 949 120	-10 576 084	-10 766 666	-10 766 663	-10 766 663

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	104 763	388 000	564 819	564 819	564 819
Myyntituotot (+)	13 126	290 000	128 000	128 000	128 000
Maksutuotot (+)	45 547	60 000	361 195	361 195	361 195
Tuet ja avustukset (+)	45 066	38 000	69 000	69 000	69 000
Vuokratuotot (+)	547	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	477	0	6 624	6 624	6 624
Toimintakulut yhteensä	-11 053 883	-10 964 084	-11 331 485	-11 331 482	-11 331 482
Henkilöstökulut (-)	-7 326 762	-7 276 694	-7 432 820	-7 432 817	-7 432 817
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-5 697 573	-5 715 263	-5 879 174	-5 879 174	-5 879 174
Henkilöstösivukulut (-)	-1 629 189	-1 561 431	-1 553 646	-1 553 645	-1 553 645
Eläkkeet (-)	-1 260 903	-1 243 339	-1 203 329	-1 203 330	-1 203 330
Muut henkilöstösivukulut (-)	-368 286	-318 092	-350 317	-350 315	-350 315
Palvelujen ostot (-)	-2 207 227	-2 319 956	-2 238 756	-2 238 756	-2 238 756
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-377 420	-234 278	-317 863	-317 863	-317 863
Avustukset (-)	-655	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-1 133 828	-1 132 056	-1 186 180	-1 186 180	-1 186 180
Muut toimintakulut (-)	-7 991	-1 100	-155 866	-155 866	-155 866
Toimintakate	-10 949 120	-10 576 084	-10 766 666	-10 766 663	-10 766 663
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-7 003	-18 053	-25 532	-34 184	-39 016
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-10 956 123	-10 594 137	-10 792 198	-10 800 847	-10 805 679

TOIMIALA 20 KASVATUSTOIMI

PALVELU 240 LUKIOKOULUTUS

TILIVELVOLLINEN Rehtori Simo Veistola

PALVELUN KUVAUS

Korkeatasoisen lukio-opetuksen tarjoaminen peruskoulun päättäneille päivälukion opiskelijoille ja Forssan ammatti-instituutin kaksoistutkintolaisille. Aikuisten lukio-opiskelun itsenäisen suorittamisen ohjaaminen.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Opetuksen korkea laatu.	Ylioppilaskirjoituksen tulokset.	Yli valtakunnan keskiarvon.
Opetuksen vaikuttavuus.	Opiskelijoiden sijoittuminen jatko-opintoihin.	Parempi kuin valtakunnassa keskimäärin.
Oikein suunnatut resurssit.	Tuntikehys opiskelijaa kohden.	1,06.
Opiskelijoiden hyvinvointi.	Opiskelijoiden saatavilla riittävästi opinto-ohjaus, kuraattori- ja terveydenhuoltopalveluja.	Valtakunnallisten suositusten tasolla.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Seutukunnallinen johtokunta jatkaa toimintaansa. Lukion toimintamenot jaetaan sopimuskuntien opiskelijamäärän suhteessa. FAI korvaa kaksoistutkinnosta aiheutuvat kulut sopimuksen mukaisesti.

Peruskunnostusta jatketaan. Lukio on osittain evakossa HAMK:n tiloissa keväällä 2011. Peruskunnostus on valmiina elokuussa 2011. Lukion peruskunnostus tuo mm. irtokalusteiden siirto- ja säilytyskuluja.

Seutukunnan suuren peruskoulun päättävän ikäluokan takia lukio joutuu perustamaan kuusi alkavaa luokkaa (s-10 viisi). Tämä tuo lisäkuluja mutta toisaalta myös valtionosuutena tuloja.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Peruskorjaushanke valmistuu. Vuodesta 2012 alkaen kunnostettujen tilojen vuokra nousee.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Päivälukion opiskelijamäärä	517	500	510	510	510
Opetustunnit	20 292	20 140	20520	20520	20520
Aikuisopetuksen oppilasmäärä	22	20	20	20	20
Opetustunnit		140	lähiopetusta	lähiopetusta	lähiopetusta
Vakanssit 31.12.	32	31	31	31	31
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	31	30	30	30	30
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0	0	0	0	0
Tilat m ²	2 987	2 887	2887	2887	2887

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	222 069	245 000	160 000	160 000	160 000
Menot	-3 019 574	-3 041 421	-2 932 678	-2 932 678	-2 932 678
Netto	-2 797 505	-2 796 421	-2 772 678	-2 772 678	-2 772 678

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	222 069	245 000	160 000	160 000	160 000
Myyntituotot (+)	168 451	210 000	160 000	160 000	160 000
Maksutuotot (+)	150	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	53 008	35 000	0	0	0
Vuokratuotot (+)	160	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	300	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-3 019 574	-3 041 421	-2 932 678	-2 932 678	-2 932 678
Henkilöstökulut (-)	-2 148 545	-2 202 263	-2 129 469	-2 129 469	-2 129 469
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-1 673 967	-1 725 847	-1 682 033	-1 682 033	-1 682 033
Henkilöstösivukulut (-)	-474 578	-476 416	-447 436	-447 436	-447 436
Eläkkeet (-)	-368 136	-380 389	-347 194	-347 194	-347 194
Muut henkilöstösivukulut (-)	-106 442	-96 027	-100 242	-100 242	-100 242
Palvelujen ostot (-)	-523 805	-512 630	-502 681	-502 681	-502 681
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-52 773	-36 100	-36 100	-36 100	-36 100
Avustukset (-)	-27 136	-26 000	0	0	0
Vuokrat (-)	-260 812	-259 428	-259 428	-259 428	-259 428
Muut toimintakulut (-)	-6 503	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Toimintakate	-2 797 505	-2 796 421	-2 772 678	-2 772 678	-2 772 678
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-4 500	-2 737	-2 465	-2 465	-1 573
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA	20 KASVATUSTOIMI
PALVELU	250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kempainen

PALVELUN KUVAUS

<p>Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa lakisääteisen päivähoidon ja esiopetuksen sekä avoimen varhaiskasvatustoiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä sellaisin toimintamuodoin kuin Forssassa esiintyvä tarve edellyttää. Palvelualue vastaa myös pienten lasten kotihoidon tukemisesta (vrt. lasten kotihoidontuki ja Forssa-lisä).</p> <p>Varhaiskasvatuspalvelut tukevat forssalaisten lasten kasvua, kehitystä ja oppimista kasvatuskumppanuiden periaatteita noudattaen, yhteistyössä vanhempien/huoltajien kanssa.</p> <p>Varhaiskasvatustoiminnan toteuttaminen ja toiminnan edelleen kehittäminen tähtää kokonaisuudessaan kasvatukseen ja vapaa-aikatoimialan vision - ”Forssa - Suomen lapsiystävällisin kaupunki vuonna 2017” - saavuttamiseen.</p>
--

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
<p>Palvelukyky ja vaikuttavuus:</p> <p>Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä toteutuu kysynnän ja tarjonnan tasapaino.</p> <p>Varhaiskasvatuspalveluja järjestettäessä tuetaan asiakkaiden osallisuutta ja kuullaan heidän mielipiteitään.</p> <p>Uudistuminen ja henkilöstön työkyky:</p> <p>Palvelualueen henkilöstö voi hyvin ja on motivoitunut työnsä ja työmenetelmiensä kehittämiseen.</p> <p>Palvelualueen esimiesten pedagogisen johtamisen sekä osallistavan ja valmentavan esimiestoiminnan taitoja kehitetään aktiivisesti .</p> <p>Prosessit ja rakenteet:</p> <p>Palvelualueella on laadunhallintaa tukevat keskeiset prosessikuvaukset ja toimintaohjeet.</p>	<p>Riittävät varhaiskasvatuspalvelut.</p> <p>Käytössä on toimiva asiakaspalautteidenkeruu –konsepti.</p> <p>Suunnitelmallinen ja kokonaisvaltainen täydennyskoulutus- ja kehittämistoiminta.</p> <p>Suunnitellaan - linjassa kaupungin ja toimialan esimiestoiminnan kehittämisen kanssa – pedagogisen johtamistoiminnan koulutus- ja kehittämisinterventio.</p> <p>Jatketaan palvelualueen keskeisten prosessikuvausten ja toimintaohjeiden tekemistä ja dokumentointia.</p>	<p>Päivähoitopaikka järjestyy lakisääteisessä ajassa sitä hakeneille.</p> <p>On työstetty vanhemmille asiakastyytyväisyyskysely.</p> <p>On pilotoitu esioppilaille suunnattua lapsiarviointia.</p> <p>Osallistutaan toimialalla toteutettavan Osaava-hankkeen täydennyskoulutuksiin.</p> <p>On toteutettu palvelualueella henkilöstön osaamiskartoitus.</p> <p>Palvelualueen esimiehet ja heidän varahenkilönsä osallistuvat toimialan Esimiesvalmennukseen.</p> <p>Kuntavasun laadinnan yhteydessä on työstetty suunnitelma varhaiskasvatuksen esimiesten pedagogisen johtajuuden tukemiseksi.</p> <p>Varhaiskasvatuksen keskeiset toimintaprosessit sekä niihin liittyvät toimintaohjeet on kuvattu ja dokumentoitu.</p>

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
<p>Palvelualueen toiminnassa toteutuu yhtenäinen pedagoginen näkemys.</p> <p>Palvelualueen työvälineet tukevat työprosesseja.</p> <p>Taloudelliset resurssit:</p> <p>Paikalliset varhaiskasvatuksen talouden seurantarjestelmät tukevat tuloksellisen toiminnan toteuttamista.</p> <p>Palvelualueen palvelut on tuotettu taloudellisesti.</p>	<p>Toteutettava varhaiskasvatus-toiminta pohjautuu kunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.</p> <p>Palvelualueen työkäytänteitä ja työvälineitä kehitetään suunnitelmallisesti.</p> <p>Käytössä on tarkoituksenmukainen järjestelmä talouden ja lasten sekä henkilöstön läsnäolojen tunnuslukujen seuraamiseksi.</p> <p>Hoitopaikkojen ja toimintamuotojen hinnat ovat valtakunnallisesti vertailukelpoiset.</p>	<p>On työstetty kuntavasun luonnos, joka on valmis kommentoitavaksi.</p> <p>On käytössä perhepäivähoidon mobiilijärjestelmä.</p> <p>Palvelualueen yksiköissä on käytössä seurantalomakkeet lasten ja henkilöstön läsnäolojen sekä lyhytaikaisien sijaisuuksien seuraamiseksi.</p> <p>Hoitopaikkojen hinnat ovat Kustannusvertailu –hankkeen kuntiin nähden vähintään keskitasoa.</p>

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Lapsiystävällisyys –konseptin toteuttaminen sekä laadunhallinnan systematiikan rakentaminen ovat palvelualueen kehittämistoiminnan painoalueita vuonna 2011. Palveluohjauksen kehittämällä pyritään asiakaspalvelun parantamisen ohella tehostamaan lasten sijoittelua. Pitkään määräaikaaisesti hoidettuja, vakinaisluonteisia toimia vakinaistetaan toiminnan selkeyttämiseksi, laadun parantamiseksi ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Alle kouluikäisten ikäluokan pysyessä tilastoiden mukaan kutakuinkin entisellä tasolla, taloussuunnitelma perustuu sille arviolle, että päivähoitoa tarvitsevien lasten määrässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia syksyn 2010 tilanteeseen verrattuna. Työmarkkinoiden epävarmuus ja epätyypillisten työsuhteiden vaikutus lasten hoidon tarpeeseen (vrt. osaviikkohoitoisuus) aiheuttaa edelleen paineita sekä hoitopäivä- että käyttöastetavoitteiden saavuttamiseen. Palvelualueen henkilöstön määrä on suorassa suhteessa hoidettavien lasten lukumäärään ja ikään. Jos hoidontarve merkittävästi kasvaa ja/tai alle 3-vuotiaiden päivähoitolasten osuus lisääntyy, henkilöstöä tarvitaan nykyistä enemmän ja taas vastaavasti kokonaistarpeen ja/tai alle 3-vuotiaiden lasten hoidontarpeen pienentyessä on mahdollisuuksia henkilöstöresurssien hallittuun vähentämiseen. Palvelualueen sisäisten lyhytaikaisten sijaisuuksien hoitoa varten perustetuilla määräaikailla toimilla ja tehtävillä pyritään järjeistämään sijaisprosesseja ja toimimaan tämän hetkistä taloudellisemmin.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Hoitopäivät:					
päiväkodit / kokopäivähoito	54 258	56 000	56 000	56 000	56 000
päiväkodit / osapäivähoito	17 631	15 000	16 000	16 000	16 000
perhepäivähoito / kokopäivähoito	30 050	30 000	25 000	25 000	25 000
esiopetus / tunnit vuoden aikana	8 184	6 700	7 700	7 700	7 700
Käyttöaste (%):					
päiväkodit (ka)	79	85	85	85	85
Täyttöaste (%):					
päiväkodit		≥ 100	≥ 100	≥ 100	≥ 100
Lapsimäärä (lapsia 31.12.):					
päivähoito yhteensä	645	640	640	640	640
esiopetus	157	145	155	155	155
avoin vk / kerhotoiminta		30	25	25	25
Vakanssit 31.12. (lkm)	140	141	141	141	141
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	135	137	139	139	139
Määräaik. vakanssittomat 31.12. (lkm)		6	8	8	8
Työllistetyt, henkilötyövuodet	1,65	0	2	2	2
Tilat m²	4 974	4 849	4 849	4 849	4 849

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	932 742	915 500	898 000	898 000	898 000
Menot	-7 319 566	-7 303 751	-7 499 598	-7 499 598	-7 499 598
Netto	-6 386 824	-6 388 251	-6 601 598	-6 601 598	-6 601 598

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	932 742	915 500	898 000	898 000	898 000
Myyntituotot (+)	43 936	13 500	30 500	30 500	30 500
Maksutuotot (+)	868 194	872 000	867 500	867 500	867 500
Tuet ja avustukset (+)	20 460	30 000	0	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	152	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-7 319 566	-7 303 751	-7 499 598	-7 499 598	-7 499 598
Henkilöstökulut (-)	-4 954 472	-4 901 461	-5 067 376	-5 067 377	-5 067 377
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-3 720 107	-3 714 615	-3 828 976	-3 828 976	-3 828 976
Henkilöstösivukulut (-)	-1 234 365	-1 186 846	-1 238 400	-1 238 401	-1 238 401
Eläkkeet (-)	-993 624	-980 103	-1 010 229	-1 010 229	-1 010 229
Muut henkilöstösivukulut (-)	-240 741	-206 743	-228 171	-228 172	-228 172
Palvelujen ostot (-)	-1 099 761	-1 172 512	-1 150 251	-1 150 251	-1 150 251
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-35 905	-47 650	-47 895	-47 895	-47 895
Avustukset (-)	-858 789	-838 000	-870 000	-870 000	-870 000
Vuokrat (-)	-337 180	-336 228	-355 476	-355 476	-355 476
Muut toimintakulut (-)	-33 459	-7 900	-8 600	-8 600	-8 600
Toimintakate	-6 386 824	-6 388 251	-6 601 598	-6 601 598	-6 601 598
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA	30 PERUSTURVAN TOIMIALA
PALVELU	300 HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Perusturvajohtaja Leena Leppänen

PALVELUN KUVAUS

Hallinto- ja talouspalveluihin kuuluvat perusturvan toimialan hallinnollinen johto, talous- ja velkaneuvonta, perusturvalautakunta, vanhusneuvosto ja seudullinen vammaisneuvosto.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Toimiva johtamisjärjestelmä.	Toteutuneet kehittämiskeskustelut.	Kehittämiskeskustelut käydään kaikissa yksiköissäx1/vuosi/hlö.
Organisaatio toimii asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.	Asiakastyytyväisyyskyselyt, tuottavuuden parantaminen koko organisaatiossa.	Asiakastyytyväisyys on vähintään 3,7 asteikolla 1-5.
Uusien innovaatioiden löytäminen.	Uusien innovaatioiden käyttöön ottaminen.	Vuoden 2011 aikana joka palvelualueella on toteutettu yksi uusi innovaatio.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Hallinto- ja talouspalveluista on siirretty yhden osastopäällikön palkkarahat lastensuojelun yksikköön. Toimistosihteerin työpanos maksetaan kokonaisuudessaan hallinto- ja talouspalveluista.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Valmistellaan Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän perustamista ja sosiaalitoimen palveluiden siirtämistä kuntayhtymän hoidettavaksi.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Vakanssit 31.12.	5	6	5	5	5
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	5	6	6	6	6
Työllistetyt, henkilötyövuodet					
Tilat m ²	267	267	267	267	267

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	43 443	34 000	34 000	34 000	30 400
Menot	-567 718	-549 807	-550 038	-550 038	-550 038
Netto	-524 275	-515 807	-516 038	-516 038	-519 638

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	43 443	34 000	34 000	34 000	30 400
Myyntituotot (+)	43 448	34 000	34 000	34 000	30 400
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	0	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	-5	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-567 718	-549 807	-550 038	-550 038	-550 038
Henkilöstökulut (-)	-377 344	-396 794	-356 316	-356 316	-356 316
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-289 234	-305 623	-267 707	-267 707	-267 707
Henkilöstösivukulut (-)	-88 110	-91 171	-88 609	-88 609	-88 609
Eläkkeet (-)	-70 583	-74 172	-72 713	-72 712	-72 712
Muut henkilöstösivukulut (-)	-17 527	-16 999	-15 896	-15 897	-15 897
Palvelujen ostot (-)	-143 554	-114 043	-140 463	-140 463	-140 463
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-4 565	-2 500	-3 287	-3 287	-3 287
Avustukset (-)	-20 273	-22 498	-36 000	-36 000	-36 000
Vuokrat (-)	-20 229	-12 372	-12 372	-12 372	-12 372
Muut toimintakulut (-)	-1 753	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Toimintakate	-524 275	-515 807	-516 038	-516 038	-519 638
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 30 PERUSTURVAN TOIMIALA

PALVELU 320 VANHUSVÄESTÖN PALVELUT

TILIVELVOLLINEN Vanhuspalvelujohtaja Hanna Kesänen

PALVELUN KUVAUS

Vanhuspalvelut edistävät ikäihmisten elämänlaatua. Toiminta on asiakaslähtöistä ja vastaa ikäihmisten tarpeisiin. Laadukas palvelutoiminta perustuu kattavaan palvelutarpeen, elinympäristön ja asiakkaan voimavarojen arviointiin. Toiminta perustuu toimintakykyä ja kuntoutumista edistävään työtoteeseen, joka edistää kotona asumista.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja yksilöllisiä.	Asiakastytyväisyyskyselyt kaikille asiakkaille.	Asiakastytyväisyyskyselyt tehty kaikissa yksiköissä. Tulos 3,7 asteikolla 1-5.
Kotona asumista tuetaan.	Palvelurakenne on toteutettu suunnitelman mukaan.	Palvelutarpeen arviointi ja elämänsuunnitelma on tehty kaikille asiakkaille.
Laitospaikkoja on 11.		
Tehostetussa palveluasumisessa on 200 asukasta. (vrt. laatusuositus: 91-92% asuu kotona, 3% pitkäaikaisessa hoidossa vanhainkodissa tai tk:n vuodeosastolla, 6% tehostetussa palveluasumisessa).	Kotona asuvien yli 75 -vuotiaiden määrä pysyy ennallaan. Forssassa on vuonna 2010 1 845 75 vuotta täyttänyttä asukasta, joista kotona asuu 95%, 1 752.	95% eli 1 752 75 v täyttäneistä forssalaisista asuu kotona. Laitospaikkoja jää 11. Tehostetussa palveluasumisessa on käytössä 200 paikkaa, kaupungin omat ja yksityiset yhteensä. (130+60+10)
Koulutettu ja motivoitunut henkilökunta.	Koko henkilöstö (146) osallistuu koulutukseen ainakin täydennyskoulutusveloitteen (3 päivää) verran. Esimiehet seuraavat koulutuksen toteutumista Populus-ohjelmasta.	Täydennyskoulutusvelvoite on toteutunut: vähintään 3 täydennyskoulutuspäivää x 146=438 .
	Kehityskeskustelut esimiesten ja henkilöstön kesken. Osaamiskartoitukset tehdään kehityskeskustelujen yhteydessä.	Kehityskeskustelut käyty koko henkilökunnan kanssa kerran vuoden aikana.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Vuoden 2011 talousarvio edistää 18.8.2009 hyväksyttyä Forssan vanhuspalveluiden palvelustrategiaa vuosille 2009-2025.

Kotihoidon toimintaa kehitetään asiakaslähtöisemmäksi. Kotihoidossa toimivat asiakaslähtöiset tiimit ovat Ikäihmisten kotipalvelu-, Apua elämän murroskohdissa- ja Kotiin sairaalasta- tiimit. Lisäksi Heikanrinteen tiloissa aloittaa toimintansa Buusteri- tiimi, joka tukee ennakoivasti kotona asuvia.
Kotihoidossa teknologian käyttöönotto, kustannus 17 000 euroa/v.

TEKES-hanke, vanhustyön kehittämiseen kahden vuoden ajalle rahoitus 170 000 euroa.

Osaamiskeskuksen toiminta käynnistyy vuodeosastojen tiloissa helmikuussa 2011. Osaamiskeskukseen tulee siirtymään Heikanrinteen viikko-osastolta päivätoiminta ja intervallihoidot.

Dementiayksikkö Riviera Rimpin neljännestä kerroksesta muuttaa hoitajineen ja asukkaineen Heikantien viikko-osasto Pionin tiloihin.

Uusi yksityisen palveluntuottajan 60 tehostetun palveluasumisen paikka Retonkihovi avataan helmikuussa 2011, jolloin terveyskeskuksen vuodeosastoilta siirtyvät sinne asukkaat. Kustannukset 1 478 400 euroa vuoden 2011 aikana, helmikuun puolesta välistä lähtien.

IKÄKASTEEN osahanke Polkka on käynnissä seudulla. Forssan osuus hankkeen rahoituksesta on 8 125 euroa vuonna 2011.

Uusi hoitajan vakanssi Neliapilaan 1.1.2011 lukien.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Vanhustenhuollon organisaation yhdistäminen Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän organisaatioon.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Palveluasunnot	149	149	149	149	149
Tehostetun palveluasumisen asunnot/asukkaat	141/150	141/150	141/150	141/150	141/150
Ostettu tehostettu.pal.as.			70	75	80
Laitoshoidon asunnot/asukkaat	7/11	7/11	7/11	7/11	7/11
Hoitopäivät/laitoshoidon	6 872	5 475	4 015	3 285	2 190
Hoitopäivät/tehostettu palveluas.	35 536	35 000	54 750	54 750	54 750
Hoitopäivät ostettu teh.palv.as			25 550	27 375	29 200
Omaishoitajien lukumäärä	37	42	51	42	45
Kotihoito/kotitaloudet	671	650	600	600	600
Kotihoidon käyntimäärät		15 000	40 000	40 000	40 000
Vakanssit 31.12.	141	145	146	148	150
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	141	145	146	148	148
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0	0	0	0	0
Tilat m ²	14 354	14 354	14 354	14 354	14 354

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	1 389 299	1 119 604	2 046 478	2 006 478	2 006 478
Menot	-8 874 965	-8 067 500	-10 638 167	-10 583 140	-10 583 140
Netto	-7 485 666	-6 947 896	-8 591 689	-8 576 662	-8 576 662

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	1 389 299	1 119 604	2 046 478	2 006 478	2 006 478
Myyntituotot (+)	373 163	298 400	1 526 434	1 486 434	1 486 434
Maksutuotot (+)	966 588	700 744	514 744	514 744	514 744
Tuet ja avustukset (+)	36 687	117 960	3 000	3 000	3 000
Vuokratuotot (+)	815	2 000	2 300	2 300	2 300
Muut toimintatuotot (+)	12 046	500	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-8 874 965	-8 067 500	-10 638 167	-10 583 140	-10 583 140
Henkilöstökulut (-)	-6 204 313	-6 355 637	-5 979 512	-5 979 512	-5 979 512
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-4 718 556	-4 858 318	-4 503 570	-4 503 570	-4 503 570
Henkilöstösivukulut (-)	-1 485 757	-1 497 319	-1 475 942	-1 475 942	-1 475 942
Eläkkeet (-)	-1 184 230	-1 227 314	-1 208 727	-1 208 727	-1 208 727
Muut henkilöstösivukulut (-)	-301 527	-270 005	-267 215	-267 215	-267 215
Palvelujen ostot (-)	-1 960 057	-1 048 860	-4 024 113	-4 024 086	-4 024 086
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-132 397	-107 110	-47 700	-47 700	-47 700
Avustukset (-)	-223 685	-202 000	-245 000	-190 000	-190 000
Vuokrat (-)	-345 719	-353 342	-340 892	-340 892	-340 892
Muut toimintakulut (-)	-8 794	-551	-950	-950	-950
Toimintakate	-7 485 666	-6 947 896	-8 591 689	-8 576 662	-8 576 662
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-12 360	-30 424	-24 156	-24 156	-17 969
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA	30 PERUSTURVAN TOIMIALA
PALVELU	330 KEHITYSVAMMAHUOLLON PALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Osastopäällikkö Terttu Makkonen

PALVELUN KUVAUS

Kehitysvammahuolto tarjoaa palveluohjausta kotona, perhehoidossa sekä autetussa ja ohjatussa asumisyksiköissä asuville. Päivätoimintapalveluja tarjotaan kotona ja eri yksiköissä asuville kehitysvammaisille. Laitosasuminen loppuu Etevan ky:n Kauppilan hoitokodeissa v. 2012 mennessä. Asukkaiden siirrot avohuollon asumisyksiköihin tehdään yhteistyössä kotikunnan kanssa.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Kehitysvammahuollon palvelut järjestetään palvelusuunnitelman pohjalta.	Palvelusuunnitelmien määrä.	Kaikilla kehitysvammahuollon palveluja käytävillä on palvelusuunnitelma. Vuosittain uusitaan 50 palvelusuunnitelmaa.
Yhteistyö yksityisen sektorin kanssa tiivistyy. Palvelut toteutetaan Hyvinvointi kuntayhtymän toimesta	Perusturvalautakunnan asettama työryhmä tekee palvelutarpeen kartoituksen.	Työryhmän raportti on valmis v.2011 lopussa.
Henkilökunnan erityisosaamisen lisääminen kehitysvammapsykiatria koulutuksen aloittaminen ja Multisensorinen työotteen kehittäminen edelleen.	Kehitysvammapsykiatrian ja Multisensorisen työn perus- ja jatko- sekä sovellutuskurssien suoritusmäärät.	Kv-psykiatrian peruskurssin on suorittanut 20 % ja Multisensorisen perus- ja jatkokurssin on suorittanut 80 % henkilöstöstä.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Keskeinen muutos on Kauppilan hoitokotien toiminnan lakkauttaminen. Vammaispalvelulaki on ensi sijainen kehitysvammalakiin nähden. Kuitenkin suositellaan, että kehitysvammahuollon palvelut myönnetään erityishuolto-ohjelmapäätöksen mukaisesti.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Vuoden 2011 talouteen vaikuttaa, että Niittyvillan asumispaikat ovat kaikki käytössä ja uudet asumisen asiakkaat edellyttävät palvelujen ostoa yksityiseltä sektorilta ja uudelleen järjestelyä Niittyvillassa. Yksi laitoksessa asuva asiakas ja yksi sairaalan vuodeosastolla hoidossa oleva voi siirtyä siten Niittyvillaan.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
perhehoito	1 193	930	700	700	700
ostettu perhehoito		700	1 000	1 000	1 000
ostettu asumispalvelu		3 300	4 000	4 000	4 000
autettu asumispalvelu	6 257	5 800	5 800	5 800	5 800
ohjattu asumispalvelu	1 808	2 100	2 100	2 100	2 100
kuntoutusohjaus	474	400	400	400	400
päivätoiminta	3 247	4 000	3 800	3 800	3 800
ostettu työ- ja päivätoiminta		250	110	110	110
laitoshoito	3 667	1 825	1 825	1 825	1 825
Vakanssit 31.12.	23	23	23	23	23
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	21	23	23	23	23
Työllistetyt, henkilötyövuodet					
Tilat m ²	1 541	1 541	1541	1541	1541

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	211 252	199 200	251 500	251 500	251 500
Menot	-2 565 448	-2 761 048	-3 046 917	-3 046 917	-3 046 517
Netto	-2 354 196	-2 561 848	-2 795 417	-2 795 417	-2 795 017

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	211 252	199 200	251 500	251 500	251 500
Myyntituotot (+)	8 598	4 950	8 500	8 500	8 500
Maksutuotot (+)	195 742	194 250	235 500	235 500	235 500
Tuet ja avustukset (+)	6 912	0	7 500	7 500	7 500
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-2 565 448	-2 761 048	-3 046 917	-3 046 917	-3 046 517
Henkilöstökulut (-)	-1 159 600	-1 091 357	-1 165 101	-1 165 101	-1 165 101
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-925 579	-880 644	-919 979	-919 979	-919 979
Henkilöstösivukulut (-)	-234 021	-210 713	-245 122	-245 122	-245 122
Eläkkeet (-)	-173 167	-160 884	-190 227	-190 227	-190 227
Muut henkilöstösivukulut (-)	-60 854	-49 829	-54 895	-54 895	-54 895
Palvelujen ostot (-)	-1 267 760	-1 513 458	-1 727 283	-1 727 283	-1 726 883
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-27 652	-27 648	-26 398	-26 398	-26 398
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-110 436	-127 791	-127 791	-127 791	-127 791
Muut toimintakulut (-)	0	-794	-344	-344	-344
Toimintakate	-2 354 196	-2 561 848	-2 795 417	-2 795 417	-2 795 017
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 30 PERUSTURVAN TOIMIALA

PALVELU 340 VAMMAISPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Sosiaalipalvelujohtaja

PALVELUN KUVAUS

Yksilökohtaiset vammaispalvelut kuten kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt, henkilökohtainen apu, palveluasuminen sekä määrärahaperusteiset vammaisten avustukset. Mielenterveyskuntoutujien palveluita järjestetään tavoitteena vähentää psykiatrisen sairaalahoidon tarvetta.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Vammaispalvelut järjestetään käyttämällä apuna palvelusuunnitelmia.	Palvelusuunnitelmien määrä.	Kaikilla henkilökohtaista apua ja palveluasumista saavilla on voimassa oleva palvelusuunnitelma.
Vammaispalveluhakemusten käsittely lain säätämien määräaikojen puitteissa.	Yhteydenotosta palvelutarpeen selvittämisen alkamiseen ja päätöksen tekemiseen kulunut aika.	Palvelutarpeen selvittäminen alkanut 7 arkipäivän kuluessa ja päätös tehty 3 kuukauden kuluessa yhteydenotosta.
Merkittävä osuus vammaispalvelulain mukaisista matkoista tehdään palveluliikenteessä.	Palveluliikenteessä tehtyjen vammaispalvelulain mukaisien matkojen lukumäärän %-osuus kaikista tehdyistä kuljetuspalvelumatkoista.	18% vammaispalvelulain mukaisista matkoista tehdään palveluliikenteessä.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Henkilökohtainen apu 10 h/ kk on tullut subjektiiviseksi oikeudeksi 1.9.2009 alkaen voimaan tulleen vammaispalvelulain uudistuksen myötä. Henkilökohtainen apu järjestetään pääasiassa korvaamalla henkilökohtaisten avustajien palkkauskustannuksia. Avustajien rekrytointia edistetään.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Oikeus henkilökohtaisen avun tunteihin kasvaa 1.1.2011 alkaen 10 tunnista 30 tuntiin kuukaudessa, mikä edellyttää määrärahalisäystä 74 300 euroa, mikä sisältyy kokonaismäärärahaan.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Asiakkaat:					
Kuljetuspalveluasiakkaat	357	350	365	370	375
Palveluasumisasiakkaat	9	9	10	10	10
ASPA-Palvelut Oy:n asiakkaat	10	10	11	11	11
Henkilökohtaisen avun asiakkaat	18	35	40	45	50
Vakanssit 31.12:					
Täytetyt virat ja toimet 31.12.		1	1	1	1
Työllistetyt, henkilötyövuodet					
Tilat m ²					

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	1 680	0	0	0	0
Menot	-1 280 520	-1 388 806	-1 524 640	-1 524 640	-1 524 640
Netto	-1 278 840	-1 388 806	-1 524 640	-1 524 640	-1 524 640

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	1 680	0	0	0	0
Myyntituotot (+)	0	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	1 680	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	0	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-1 280 520	-1 388 806	-1 524 640	-1 524 640	-1 524 640
Henkilöstökulut (-)	-59 798	-53 332	-2 825	-2 825	-2 825
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-49 392	-43 078	0	0	0
Henkilöstösivukulut (-)	-10 406	-10 254	-2 825	-2 825	-2 825
Eläkkeet (-)	-7 439	-7 860	-2 825	-2 825	-2 825
Muut henkilöstösivukulut (-)	-2 967	-2 394	0	0	0
Palvelujen ostot (-)	-547 209	-654 530	-811 171	-811 171	-811 171
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-68	0	0	0	0
Avustukset (-)	-671 801	-679 300	-709 000	-709 000	-709 000
Vuokrat (-)	-1 644	-1 644	-1 644	-1 644	-1 644
Muut toimintakulut (-)	0	0	0	0	0
Toimintakate	-1 278 840	-1 388 806	-1 524 640	-1 524 640	-1 524 640
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 30 PERUSTURVAN TOIMIALA**PALVELU** 350 SOSIAALITYÖN JA TYÖLLISYYDEN PALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Sosiaalipalvelujohtaja**PALVELUN KUVAUS**

Yhdistetyssä sosiaali- ja työllisyyden palveluyksikössä on aikuissosiaalityön yksikkö, lastensuojelun yksikkö ja työllisyyden palvelut yksikkö. Lastensuojelu tuottaa tarpeenmukaisia palveluita oikea-aikaisesti ja omana toimintana. Sijoitusten osalta painopiste on perhehoidossa. Aikuissosiaalityössä painopisteenä on kuntalaisten sosiaalisen toimintakyvyn parantaminen ja sosiaalisen terveyden edistäminen. Työllisyyden palveluissa järjestetään elämän hallintaa, työllistymistä ja kuntoutumista edistäviä palveluja sekä työtoimintaa niitä tarvitseville.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Asiakaslähtöiset palvelut.	Asiakastytyväisyyskyselyx1/vuosi.	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset 3,7 asteikolla 1-5.
Prosessien toimivuus.	Ydinprosessien määrittely.	Ydinprosessien mukainen toiminta käynnissä lokakuun loppuun 2011 mennessä.
Kehityskeskustelut.	Kehityskeskustelut vähintäänx1/vuosi/hlö.	Kehityskeskustelut käyty kaikkien kanssa viimeistään lokakuun loppuun 2011.
Työmarkkinatuen kuntaosuuden pieneneminen.	Työmarkkinatuen kuntaosuus kuukausittain.	Työmarkkinatuen kuntaosuus on korkeintaan 27 000 euroa kuukaudessa.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Sosiaalityön ja työllisyyden palvelualueet yhdistetään vuoden 2011 alusta. Tavoitteena on työttömyyden väheneminen ja työllisyyden lisääminen sekä aikuissosiaalityötä tarvitsevien asiakkaiden omien voimavarojen lisääminen. Aikuissosiaalityön roolia korostetaan ja vahvistetaan. Työllisyyden hoidossa tulee entistä enemmän keskittyä varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäisyyn. Lastensuojelun toiminnot kyetään pitämään edelleenkin hyvänä. Ohjaajan vakanssi Kaarisiltaan 1.1.2011 lukien.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Nuorten työpajan mahdollista siirtämistä sosiaalityön- ja työllisyyden palveluyksikköön selvitetään ja päätös asiasta tehdään kaupunginvaltuustossa vuoden 2011 aikana.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Huostaan otetut lapset 31.12	54	52	52	50	50
Toimeentulotukikotitaloudet	1 139	1 100	1 100	1 100	1 100
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistujat		55	90	100	110
Palkkatukityöllistettyjen määrä	39	39	39	40	45
Työmarkkinatuen kuntaosuus €/kk	47 823	30 167	27 000	27 000	27 000

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä olevat henkilöt/kk	200	145	140	140	140
Kesätyöntekijät		80	69	69	69
Vakanssit 31.12.	32	34	39	39	39
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	32	34	39	39	39
Työllistetyt, henkilötyövuodet					
Tilat m ²			3 692	3 692	3 692

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	0	0	2 109 530	2 109 530	2 109 530
Menot	0	0	-7 041 125	-7 066 157	-7 066 157
Netto	0	0	-4 931 595	-4 956 627	-4 956 627

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	0	0	2 109 530	2 109 530	2 109 530
Myyntituotot (+)	0	0	568 870	568 870	568 870
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	0	0	1 329 660	1 329 660	1 329 660
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	0	0	211 000	211 000	211 000
Toimintakulut yhteensä	0	0	-7 041 125	-7 066 157	-7 066 157
Henkilöstökulut (-)	0	0	-2 265 766	-2 290 798	-2 290 798
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	0	0	-1 780 936	-1 805 965	-1 805 965
Henkilöstösivukulut (-)	0	0	-484 830	-484 833	-484 833
Eläkkeet (-)	0	0	-379 292	-379 292	-379 292
Muut henkilöstösivukulut (-)	0	0	-105 538	-105 541	-105 541
Palvelujen ostot (-)	0	0	-1 419 307	-1 419 307	-1 419 307
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	0	0	-142 172	-142 172	-142 172
Avustukset (-)	0	0	-2 879 100	-2 879 100	-2 879 100
Vuokrat (-)	0	0	-263 280	-263 280	-263 280
Muut toimintakulut (-)	0	0	-71 500	-71 500	-71 500
Toimintakate	0	0	-4 931 595	-4 956 627	-4 956 627
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	-4 931 595	-4 956 627	-4 956 627

TOIMIALA 30 PERUSTURVAN TOIMIALA

PALVELU 380 TERVEYSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Perusturvajohtaja Leena Leppänen

PALVELUN KUVAUS

Perusterveydenhuolto, ympäristöhuolto, somaattinen ja psykiatrinen erikoissairaanhoido, perheneuvola, oppilashuolto ja A-klinikka.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Sopimusohjauksen toimivuus sekä kustannusten kasvun hallinta.	Tarve- ja ikävakioidut kustannukset suhteessa maan keskiarvoon.	Tarve- ja ikävakioidut terveyspalvelujen kustannukset pidetään maan keskiarvojen alapuolella.
Hoitotakuun toteutuminen lain-säädännön edellyttämässä ajoissa siltä osin kuin niistä vastaa FSTKY.	Hoitoonpääsyajat.	Hoitoon pääsee lain edellyttämässä määräajoissa terveyskeskukseen, erikoissairaanhoidon poliklinikalle ja toimenpiteisiin, ja niin, että hoidon arviointi tapahtuu säädetyssä ajassa.
Asiakas on tyytyväinen saamaansa hoitoon.	Asiakastyytyväisyyskysely. Saatujen asiakaspalautteiden analysointi ja määrä. Palvelutyytyväisyyskyselyt.	Asiakastyytyväisyyden pitäminen vähintään nykyisellä tasolla.
Vanhustenpalvelurakenteen uudistuksen onnistuminen, terveyskeskuksen vuodeosaston pitkäaikaishoidon loppuminen ja siirtyminen tehostettuun palveluasumiseen sekä intensiiviseen kuntoutukseen.	Palvelurakennemuutoksen oma ja ulkopuolinen arviointi.	Palvelurakenteen uudistus arvioidaan asiakkaiden, heidän omaistensa ja työntekijöiden palautteista, valtaosan pitää olla tyytyväisiä palvelurakennemuutukseen, eikä erikoissairaanhoidon saa muodostua jonotuspäiviä.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Valmistellaan Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän perustamista ja sosiaalitoimen palveluiden siirtämistä kuntayhtymän hoidettavaksi. Perusterveydenhuollon terveyskeskuksen vuodeosastojen toimintaan tulee muutos helmikuussa 2011. Pitkäaikaishoitopäätöksellä olevat potilaat siirtyvät Attendo MedOne Hoiva Oy:n tuottamien palveluiden piiriin helmikuussa 2011. Vuodeosaston tiloihin perustetaan osaamiskeskus, mikä keskittyy vuodeosastopaikkojen osalta kuntoutukseen, ei pitkäaikaiseen asumiseen.

Kaikki terveyspalvelut ostetaan Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymän (FSTKY) kanssa tehtävällä yhdellä sopimuksella, joka perustuu hyväksytyihin sopimusohjausmenettelyn periaatteisiin. Sisältää myös kasvatus- ja perheneuvolan, oppilashuollon ja A-klinikan.

Ensi vuoden aikana tulee esitys Forssan seudun palvelurakenteen uudistamisesta, jossa luodaan suuntaviivat uudesta hyvinvointikuntayhtymästä ja mahdollisuudesta osallistua sosiaali- ja terveysaluekokeiluun STM:n johdolla.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Palvelurakenneselvityksessä määritellään ne suuntaviivat, mihin Forssan seudulla pyritään hyvinvointipalveluiden uudelleen järjestelyssä asiakaslähtöisesti, korostaen sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota, kuntien tilaajaroolia ja kuntayhtymän tehokasta palvelujen tuottajatehtävää.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Forssan seudun terv. huol. ky:					
Yleissairaudet:					
poliklinikkakäynnit	22 069	21 380	21 916	21 916	21 916
hoitajaksot	2 639	2 514	2 458	2 458	2 458
Psykiatria:					
poliklinikkakäynnit	9 885	8 181	9 947	9 947	9 947
hoitopäivät	6 744	6 323	3 891	3 891	3 891
Kansanterveystyö:					
avohoidon käynnit	76 808	83 860	84 150	84 150	84 150
vuodeosastojen hoitopäivät	28 563	28 340	8 260	4 700	4 700
päiväsairaalakäynnit	254	254	570	540	540
sairaansijojen määrä	80	80	25	25	25
Ympäristöterveydenhuolto:					
terveystarkastukset	1 190	1 340	1 180	1 180	1 180
eläinlääkintähuoltokäynnit	1 919	1 880	1 870	1 870	1 870
eläinsuojeluasiakkaat	16	20	16	16	16
Kanta-Hämeen keskussairaala:					
Yleissairaudet:					
poliklinikkakäynnit	5 938	5 700	5 730	5 730	5 730
hoitajaksot	1 228	1 225	1 195	1 195	1 195
Psykiatria:					
poliklinikkakäynnit	95	160	115	115	115
hoitopäivät	594	660	625	625	625

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-31 466 910	-31 662 797	-30 822 939	-30 822 939	-30 822 939
Netto	-31 466 910	-31 662 797	-30 822 939	-30 822 939	-30 822 939

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Myyntituotot (+)	0	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	0	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-31 466 910	-31 662 797	-30 822 939	-30 822 939	-30 822 939
Henkilöstökulut (-)	-520 577	-526 797	-549 939	-549 939	-549 939
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut (-)	-520 577	-526 797	-549 939	-549 939	-549 939
Eläkkeet (-)	-520 577	-526 797	-549 939	-549 939	-549 939
Muut henkilöstösivukulut (-)	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot (-)	-30 738 333	-30 919 000	-30 058 000	-30 058 000	-30 058 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	0	0	0	0	0
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut (-)	-208 000	-217 000	-215 000	-215 000	-215 000
Toimintakate	-31 466 910	-31 662 797	-30 822 939	-30 822 939	-30 822 939
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA	40 VAPAA-AIKATOIMI
PALVELU	420 VESIHELMI
TILIVELVOLLINEN	Palvelupäällikkö Leena Sukander

PALVELUN KUVAUS

Viihdeuimala Vesihelmi tarjoaa uimaopetusta, liikunta-, virkistys- ja hyvinvointielämyksiä sekä kahvila-palveluja talousalueen asukkaille ja matkailijoille. Vesihelmi tunnetaan hyvästä ja asiantuntevasta palvelusta, turvallisuudesta sekä siisteydestä ja puhtaudesta.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Säilytetään nykyiset aukioloajat.	Aukiolopäivät.	333.
Myyntin ja markkinoinnin voimakas kehittäminen.	Suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti toteutettu myyntitoiminta.	Tulojen kasvu.
Asiakaspalvelun taso.	Asiakastyytyväisyys mittaus (1-5).	3,5.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Keskeisinä toimintaperiaatteina hyvä asiakaspalvelu, hyvinvointi, viihtyminen sekä turvallisuus ja puhtaus.
Kuntosalin välineistöä uudistetaan.
Uusien ryhmäretkipakettien suunnitelmallinen myyminen.
Kahviotoiminta on Vesihelmen keskeistä toimintaa, jota edelleen kehitetään.
Henkilöstön koulutukseen panostetaan.
Tulospalkkiojärjestelmän kehittäminen (kannustava nettoyksikkö, testaus).

Taloussuunnitelma 2011-2013

Tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto.
Panostukset hyvään ja asiantuntevaan asiakaspalveluun.
Suunnitelmallinen ja tavoitteellinen myyntitoiminta.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Kävijämäärä	152 781	170 000	170 000	170 000	170 000
Kokonaiskävijämäärä	174 499	185 000	190 000	190 000	190 000
Pääsymaksutulot, ulkoiset	620 709	748 700	899 200	899 200	899 200
Pääsymaksutulot/kävijä	4,1	4,4	4,7	4,7	4,7
Vakanssit 31.12.	8	8	8	8	8
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	7	8	8	8	8
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0	0	0	0	0
Tilat m ²	3 850	3 850	3 850	3 850	3 850

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	779 574	830 747	965 200	965 200	965 200
Menot	-1 549 040	-1 528 263	-1 622 849	-1 622 850	-1 622 850
Netto	-769 466	-697 516	-657 649	-657 650	-657 650

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	779 574	830 747	965 200	965 200	965 200
Myyntituotot (+)	711 390	748 700	899 200	899 200	899 200
Maksutuotot (+)	108	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	17	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	52 268	57 047	41 000	41 000	41 000
Muut toimintatuotot (+)	15 791	25 000	25 000	25 000	25 000
Toimintakulut yhteensä	-1 549 040	-1 528 263	-1 622 849	-1 622 850	-1 622 850
Henkilöstökulut (-)	-281 981	-295 544	-337 791	-337 792	-337 792
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-220 579	-232 851	-266 401	-266 401	-266 401
Henkilöstösivukulut (-)	-61 402	-62 693	-71 390	-71 390	-71 390
Eläkkeet (-)	-47 419	-49 733	-55 537	-55 538	-55 538
Muut henkilöstösivukulut (-)	-13 983	-12 960	-15 853	-15 852	-15 852
Palvelujen ostot (-)	-348 289	-316 280	-308 119	-308 119	-308 119
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-38 065	-35 273	-92 773	-92 773	-92 773
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-877 862	-877 836	-880 836	-880 836	-880 836
Muut toimintakulut (-)	-2 843	-3 330	-3 330	-3 330	-3 330
Toimintakate	-769 466	-697 516	-657 649	-657 650	-657 650
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-5 913	-4 380	-4 380	-4 380	-1 825
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA	40 VAPAA-AIKATOIMI
PALVELU	450 LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Nuoriso- ja liikuntapalvelupäällikkö Tapio Virtanen

PALVELUN KUVAUS

Liikuntatoimi tarjoaa kuntalaisille ja talousalueen asukkaille asianmukaiset ja hyvin hoidetut liikuntapaikat. Liikuntatoimi järjestää liikuntapalveluja lapsille, nuorille, ikäihmisille sekä erityisryhmille. Liikuntatoimen järjestämä liikuntapalvelu tukee ja täydentää seurojen ja liikuntayritysten tarjontaa. Nuorisotoimi järjestää kaupungin lapsille ja nuorille mielekästä tekemistä iltapäivisin ja iltaisin sekä kesällä ja koulujen loma-aikoina. Seutukunnallinen nuorten työpaja työllistää ja tarjoaa työharjoittelumahdollisuuksia sekä opintoihin ohjausta nuorille.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Erityisliikunnanohjaajan palvelujen vakiinnuttaminen.	Seudun erityisliikunnan suunnitelman toteuttaminen.	Toteutuu.
Laadukkaat ja toimivat liikuntapaikat.	Käyttötunnit.	Jäähalli 2 200 t/v. Harjoitushalli 1 200 t/v. Feeniks 4 000 t/v.
Lasten ja nuorten aktivoiminen. Lasten ja nuorten kuuleminen.	Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen.	Nykyistä monipuolisemmat vaikutusmahdollisuudet.
Nuorten syrjäytymisen ehkäisy (nuorisoa koskevat työpajan hankkeet). Etsivä nuorisotyö. Nuorisokahvila toiminta.	Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten saaminen toimenpiteiden piiriin.	100 nuorta toimenpiteiden piiriin.
Toiminnan tehostaminen.	Toimintatuotot.	Tuotot kasvavat.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Taksoja tarkistetaan syykaudesta alkaen. Nuorten työpaja jatkaa seutukunnallisen nuorisotyöllisyysprojektin "QUO VADIS IUVENIS" (minne menet nuori) toteuttamista. Etsivää nuorisotyötä tehostetaan. Lamminrannan liikunta- ja urheilupuiston kehittäminen jatkuu (katsomot).

Taloussuunnitelma 2011-2013

Tavoitteena on nuoriso- ja liikuntapalvelujen säilyttäminen nykyisellä tasolla. Erityinen huomio kiinnitetään nuorten työllistämiseen ja koulutukseen ohjaamiseen. Mäkilamminpuiston kehittäminen alkaa.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Jäähallin käyttötunnit	2 059	2 200	2 200	2 200	2 200
Harjoitushallin käyttötunnit	1 325	1 200	1 200	1 200	1 200
Feeniksin käyttötunnit	3 379	4 000	4 000	4 000	4 000
Vakanssit 31.12.	16	16	16	16	16
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	14	14	15	15	15
Työllistetyt, henkilötyövuodet		12+8	12	12	12
Muut, henkilötyövuodet	0	20	8	8	8
Tilat m ²	17 986	17 986	17 986	17 986	17 986

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	528 200	550 156	689 792	689 792	689 792
Menot	-2 255 466	-2 322 521	-2 492 674	-2 492 671	-2 492 671
Netto	-1 727 266	-1 772 365	-1 802 882	-1 802 879	-1 802 879

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	528 200	550 156	689 792	689 792	689 792
Myyntituotot (+)	184 848	202 500	225 600	225 600	225 600
Maksutuotot (+)	19 591	28 000	33 000	33 000	33 000
Tuet ja avustukset (+)	179 401	146 151	241 187	241 187	241 187
Vuokratuotot (+)	144 356	173 505	190 005	190 005	190 005
Muut toimintatuotot (+)	4	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-2 255 466	-2 322 521	-2 492 674	-2 492 671	-2 492 671
Henkilöstökulut (-)	-1 002 105	-1 028 975	-1 158 037	-1 158 034	-1 158 034
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-794 739	-820 886	-919 880	-919 880	-919 880
Henkilöstösivukulut (-)	-207 366	-208 089	-238 157	-238 155	-238 155
Eläkkeet (-)	-157 353	-162 716	-183 370	-183 370	-183 370
Muut henkilöstösivukulut (-)	-50 013	-45 373	-54 787	-54 785	-54 785
Palvelujen ostot (-)	-297 711	-451 058	-444 220	-444 220	-444 220
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-201 643	-198 636	-196 936	-196 936	-196 936
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-734 388	-620 802	-660 450	-660 450	-660 450
Muut toimintakulut (-)	-19 619	-23 050	-33 031	-33 031	-33 031
Toimintakate	-1 727 266	-1 772 365	-1 802 882	-1 802 879	-1 802 879
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-81 398	-92 860	-96 444	-106 372	-116 561
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 40 VAPAA-AIKATOIMI

PALVELU 490 WAHREN-KESKUS

TILIVELVOLLINEN Kirjastotoimenjohtaja Maarit Järveläinen-Kannisto

PALVELUN KUVAUS

Wahren-keskus toteuttaa opinto- ja taidekasvatusta kaupunkilaisille ja osin koko talousalueen asukkaille. Wahren-keskus koordinoi ja tuottaa kulttuuripalveluja. Toiminta sisältää kirjasto-, musiikkiopisto-, kansalaisopisto- ja kuvataidekoulupalvelut sekä museo- ja kulttuuritoimen ja teatteritoiminnan tukemisen.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Vetovoimaiset oppilaitokset.	Opiskelijamäärä.	3 200.
Palveluun tyytyväiset asiakkaat.	Asiakastytyväisyyskysely (1-5).	3,5.
Toiminnan tehostaminen.	Toimintatuotot.	Lisääntyvät.
Korkeatasoiset tilaisuudet.	Kansallisesti merkittävät tapahtumat.	Kaksi tapahtumaa.
Lapsiperheille suunnatut tapahtumat.	Ehtootorit. Muut tapahtumat.	Yhteensä 12 tapahtumaa.
Ronttismäen tehtaalamuseon aktivoiminen.	Kesätoiminta.	Toiminta aloitettu.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Wahren-keskuksen kehittämisen kokonaisvastuu kirjastotoimenjohtaja Maarit Järveläinen-Kannistolle 2011 oman toimen ohella.
Wahren-keskuksen brändin kirkastaminen: Kulttuuripalvelujen tuotteistamiseen ja kulttuurimatkailuun liittyvä myynti- ja markkinointihanke toteutetaan. Kesätoimintaa lisätään edelleen; ehtootorit ja Ronttismäen tehtaalamuseon tapahtumat.

Taloussuunnitelma 2011-2013

Tavoitteena nykyisten palvelutason säilyttäminen toimintakatetta olennaisesti kasvattamatta. Tämä edellyttää uusien palvelutuotantotapojen aktiivista selvittämistä ja käyttöönottamista sekä uusien tuloja lisäävien kulttuuri- ja matkailupalvelujen kehittämistä.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Kirjaston lainaajat	8 489	8 500	8 500	8 500	8 500
Kirjaston lainaukset	345 980	350 000	345 000	345 000	345 000
Fyysiset käynnit	167 432	150 000	150 000	150 000	150 000
Aineistohankinnat	7 034	6 400	6 000	6 000	6 000
Wahren-opiston opiskelijat	2 238	2 300	2 300	2 300	2 300
Wahren-opiston opetustunnit	7 228	7 300	7 300	7300	7300
Musiikkiopetuksen perusopetuksen tunnit	14 991	16 000	16 000	16 000	16 000

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Musiikkileikkikoulun tunnit	1 3 82	1 600	1 600	1 600	1 600
Musiikkiopiston avoimen opetuksen tunnit	2 585	1 600	1 800	1 800	1 800
Kuvataidekoulun tuntimäärä perusopetuksessa	2 024	2 000	1 980	1 980	1 980
Vakanssit 31.12.	41	45	44	44	44
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	40,5	43	44	44	44
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0	0			
Tilat m ²	8 401	8 383	8 383	8 383	8 383

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	1 098 237	1 113 798	1 124 024	1 124 024	1 124 024
Menot	-3 776 214	-3 727 017	-3 796 635	-3 796 639	-3 796 639
Netto	-2 677 977	-2 613 219	-2 672 611	-2 672 615	-2 672 615

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	1 098 237	1 113 798	1 124 024	1 124 024	1 124 024
Myyntituotot (+)	414 745	489 475	415 771	415 771	415 771
Maksutuotot (+)	436 723	499 753	567 403	567 403	567 403
Tuet ja avustukset (+)	150 914	4 000	10 000	10 000	10 000
Vuokratuotot (+)	25 131	34 020	35 000	35 000	35 000
Muut toimintatuotot (+)	70 724	86 550	95 850	95 850	95 850
Toimintakulut yhteensä	-3 776 214	-3 727 017	-3 796 635	-3 796 639	-3 796 639
Henkilöstökulut (-)	-2 189 220	-2 278 964	-2 306 218	-2 306 222	-2 306 222
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-1 702 768	-1 775 119	-1 787 050	-1 787 050	-1 787 050
Henkilöstösivukulut (-)	-486 452	-503 845	-519 168	-519 171	-519 171
Eläkkeet (-)	-379 447	-405 157	-412 717	-412 716	-412 716
Muut henkilöstösivukulut (-)	-107 005	-98 688	-106 451	-106 455	-106 455
Palvelujen ostot (-)	-507 580	-515 024	-523 085	-523 085	-523 085
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-219 355	-194 261	-197 649	-197 649	-197 649
Avustukset (-)	-71 891	-34 391	-47 000	-47 000	-47 000
Vuokrat (-)	-729 166	-689 577	-703 133	-703 133	-703 133
Muut toimintakulut (-)	-59 002	-14 800	-19 550	-19 550	-19 550
Toimintakate	-2 677 977	-2 613 219	-2 672 611	-2 672 615	-2 672 615
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-29 716	-29 716	-15 465	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Tekninen johtaja Antti Heinilä

PALVELUN KUVAUS

Tekninen ja ympäristötoimen johto. Lautakuntatyöskentelyn koordinointi. Yhteydenpito kaupungin muihin palveluntarjoajiin, seutukunnan muihin kuntiin ja eri sidosryhmiin. Maaseutupalvelut.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Talouden ja toiminnan tasapaino.	Seurataan kuukausittain.	Talousarvio toteutuu.
Työyhteisön kehittäminen.	Työhyvinvoinnin edistäminen.	Työelämän laadun kehittämishankkeen määrittelemät toimenpiteet käynnistetty.
Toimialan henkilöstön osaamisen ja motivaation tukeminen.	Henkilöstön kouluttaminen ja perehdyttäminen mikäli tehtävät muuttuvat.	Uudet työntekijät sekä työntekijät, joiden tehtävät muuttuvat saavat asianmukaisen koulutuksen ja perehdytyksen.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

--

Taloussuunnitelma 2011-2013

--

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Vakanssit 31.12.	1	2	2	1	1
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	1	2	2	1	1
Työllistetyt, henkilötyövuodet					
Tilat m ²	149	106	106	106	106

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	3 966	0	0	0	0
Menot	-363 262	-411 550	-410 754	-410 753	-410 753
Netto	-359 296	-411 550	-410 754	-410 753	-410 753

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	3 966	0	0	0	0
Myyntituotot (+)	340	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	0	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	3 626	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-363 262	-411 550	-410 754	-410 753	-410 753
Henkilöstökulut (-)	-176 995	-208 048	-208 697	-208 696	-208 696
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-99 458	-121 641	-122 076	-122 076	-122 076
Henkilöstösivukulut (-)	-77 537	-86 407	-86 621	-86 620	-86 620
Eläkkeet (-)	-73 114	-79 651	-79 359	-79 359	-79 359
Muut henkilöstösivukulut (-)	-4 423	-6 756	-7 262	-7 261	-7 261
Palvelujen ostot (-)	-170 300	-186 070	-186 053	-186 053	-186 053
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-3 540	-5 300	-3 800	-3 800	-3 800
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-11 124	-11 004	-11 004	-11 004	-11 004
Muut toimintakulut (-)	-1 303	-1 128	-1 200	-1 200	-1 200
Toimintakate	-359 296	-411 550	-410 754	-410 753	-410 753
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-435	0	-2 610	-2 610	-2 610
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-359 731	-411 550	-413 364	-413 363	-413 363

TEHTÄVÄRYHMÄ 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI**PALVELU** 510 MAANKÄYTTÖPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Kaupungeedeetti Rainer Suvanto**PALVELUN KUVAUS**

Maanhankinta ja -luovutus, paikkatieto-, kartta- ja mittauspalvelut, paikkatietojärjestelmien ylläpito ja kehittäminen, kiinteistötoimitukset, kiinteistörekisterinpito, kaupungin omistamien maa- ja vesialueiden isännöinti.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Monipuolinen, tasokas ja yhdyskuntarakenteen kannalta kestävä kehitystä edistävä tontti- ja maa-aluearjonta asumiseen, palveluihin, elinkeinotoimintaan ja virkistykseen. Paikkatietotekniikan kehittäminen.	Onnistuminen maanhankinnassa sekä maa-, tontti- ja maankäyttöpolitiikassa.	Viiden vuoden tarvetta vastaava maa-alue-reservi, kahden vuoden tarvetta vastaava tonttireservi.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Omakoti- ja yritystonttien markkinointi- ja myyntiprosessien edelleen kehittäminen ja koordinointi kaupunginkanslian ja kaupunkimarkkinoinnin kanssa. Maanvuokratuotto arvioitu samalle tasolle kuin vuonna 2010, puun myynnin tuottoarvio 220.000 euroa eli sama vuonna 2010. Tontinmyynti ja luovutusvoittojen määrä on arvioitu aiemman tasoiseksi eli 250.000 euroa.

Taloussuunnitelma 2011-2013

--

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Rekisteröidyt kiinteistöt kpl	20	35	35	35	35
Luovutetut tontit kpl	16	20	25	25	25
Vuokratut viljelysmaat ha	230	230	230	230	230
Metsänhakuut m3	7 600	6 000	6 000	6 000	6 000
Vakanssit 31.12.	11	11	11	11	11
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	11	10,5	10,5	10,5	10,5
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0	0	0	0	0
Tilat m ²	152	152	152	152	152

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	1 084 552	1 027 000	1 025 736	1 025 736	1 025 736
Menot	-557 928	-589 918	-585 585	-585 585	-585 585
Netto	526 624	437 082	440 151	440 151	440 151

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	1 084 552	1 027 000	1 025 736	1 025 736	1 025 736
Myyntituotot (+)	11 062	2 000	1 000	1 000	1 000
Maksutuotot (+)	97 838	90 000	90 000	90 000	90 000
Tuet ja avustukset (+)	4	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	460 686	440 000	439 736	439 736	439 736
Muut toimintatuotot (+)	514 962	495 000	495 000	495 000	495 000
Toimintakulut yhteensä	-557 928	-589 918	-585 585	-585 585	-585 585
Henkilöstökulut (-)	-411 738	-444 782	-443 393	-443 392	-443 392
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-316 099	-345 338	-341 797	-341 797	-341 797
Henkilöstösivukulut (-)	-95 639	-99 444	-101 596	-101 595	-101 595
Eläkkeet (-)	-75 480	-80 224	-81 226	-81 226	-81 226
Muut henkilöstösivukulut (-)	-20 159	-19 220	-20 370	-20 369	-20 369
Palvelujen ostot (-)	-111 236	-108 000	-105 456	-105 456	-105 456
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-15 540	-18 450	-16 550	-16 550	-16 550
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-17 521	-15 936	-18 436	-18 436	-18 436
Muut toimintakulut (-)	-1 893	-2 750	-1 750	-1 750	-1 750
Toimintakate	526 624	437 082	440 151	440 151	440 151
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-23 219	-19 403	-14 903	-13 403	-1 925
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 520 KATU- JA VIHHERLAITOSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kunnallistekniikan päällikkö

PALVELUN KUVAUS

Katu- ja viherlaitos vastaa katujen, teiden, jalkakäytävien, kevyenliikenteen väylien, siltojen, torin, puistojen, uimarantojen, seudullisten virkistysalueiden sekä yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Asuin- ja liikenneympäristön viihtyvyys ja fyysinen toimivuus.	Kunnossapitostandardeissa pysyminen riippumatta vuodenajan vaihteluista.	Esteetön ja turvallinen liikkuminen kevyenliikenteen väylillä, jalkakäytävillä ja kaduilla.
Jalankulku- ja liikenneturvallisuuden kehittäminen.	Esteettömyyteen liittyvien häiritsevien tekijöiden korjaaminen.	Korjaukset kiireellisyysjärjestyksessä.
Katujen peruskunnon säilyttäminen ja pitäminen liikennöitävässä kunnossa.	Katuluokkien vaatiman kunnostason pitäminen kunnossapitostandardien mukaisena.	Katujen saneerauksien ja päällystysohjelman kohdentaminen oikea-aikaisesti eri katuosuuksilla.
Leikkipaikat asiakasystävällisiä ja turvallisia.	Leikkipaikkojen perusparantaminen standardien mukaiseksi.	1-2 leikkipaikkaa standardin mukaiseen kuntoon.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Keskitytään asuntoalueiden viihtyvyyden ja ympäristölaadun ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Jatketaan kansallista kaupunkipuistohanketta.

Taloussuunnitelma 2011-2013

--

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Kadut ja tiet m ²	838 000	837 000	844 000	851 000	853 000
Jalkakäytävät m ²	24 200	29 200	31 900	34 500	35 700
Kevyenliikenteen väylät m ²	164 600	165 800	166 400	167 000	167 600
Puistot A-luokka ha	106	106	107	107	108
Puistot B-luokka ha	43	43	44	45	45
Puistot C-luokka ha	154	155	155	156	156
Puistot E-luokka ha	1	2	2	2	2

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Vakanssit 31.12.	26	26	25	25	25
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	25	25	25	25	25
Työllistetyt, henkilötyövuodet	2	2	2	2	2
Tilat m ²	2 003	2 225	2 225	2 225	2 225

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	286 921	282 350	252 200	252 200	252 200
Menot	-2 558 729	-2 539 638	-2 509 271	-2 509 271	-2 509 271
Netto	-2 271 808	-2 257 288	-2 257 071	-2 257 071	-2 257 071

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	286 921	282 350	252 200	252 200	252 200
Myyntituotot (+)	8 685	20 000	17 500	17 500	17 500
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	20 110	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	48 626	56 950	51 950	51 950	51 950
Muut toimintatuotot (+)	209 500	205 400	182 750	182 750	182 750
Toimintakulut yhteensä	-2 558 729	-2 539 638	-2 509 271	-2 509 271	-2 509 271
Henkilöstökulut (-)	-1 262 901	-1 265 676	-1 379 273	-1 379 275	-1 379 275
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-903 014	-903 946	-983 609	-983 609	-983 609
Henkilöstösivukulut (-)	-359 887	-361 730	-395 664	-395 666	-395 666
Eläkkeet (-)	-303 703	-311 452	-337 085	-337 085	-337 085
Muut henkilöstösivukulut (-)	-56 184	-50 278	-58 579	-58 581	-58 581
Palvelujen ostot (-)	-424 326	-542 530	-429 482	-429 482	-429 482
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-690 094	-545 630	-514 414	-514 414	-514 414
Avustukset (-)	-47 367	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Vuokrat (-)	-120 494	-130 452	-130 452	-130 452	-130 452
Muut toimintakulut (-)	-13 547	-10 350	-10 650	-10 650	-10 650
Toimintakate	-2 271 808	-2 257 288	-2 257 071	-2 257 071	-2 257 071
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-1 320 644	-1 344 448	-1 374 394	-1 527 153	-1 501 931
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI**PALVELU** 540 PELASTUSPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Tekninen johtaja Antti Heinilä**PALVELUN KUVAUS**

Pelastustoimilaissa määritellyt sekä yhteistoimintasopimuksessa ja sairaankuljetussopimuksessa määritetyt tehtävät. Palvelun tuottaa Hämeenlinnan kaupungin alainen Kanta-Hämeen pelastuslaitos yhteisen palvelutasopäätöksen mukaisesti. Väestönsuojelutehtävät.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Pelastuspalvelun nopeus.	Lähtövalmius palo-, pelastus- ja kiireellisissä sairaankuljetustehävissä.	Lähtövalmius 1 minuutti.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Uusi palvelutasopäätös on valmisteilla.

Taloussuunnitelma 2011-2013

--

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Vakanssit 31.12.					
Täytetyt virat ja toimet 31.12.					
Työllistetyt, henkilötyövuodet					
Tilat m ²					

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 228 234	-1 321 635	-1 353 551	-1 293 551	-1 293 551
Netto	-1 228 234	-1 321 635	-1 353 551	-1 293 551	-1 293 551

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	0
Myyntituotot (+)	0	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	0	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-1 228 234	-1 321 635	-1 353 551	-1 293 551	-1 293 551
Henkilöstökulut (-)	-88 690	-85 540	-88 551	-88 551	-88 551
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut (-)	-88 690	-85 540	-88 551	-88 551	-88 551
Eläkkeet (-)	-88 690	-85 540	-88 551	-88 551	-88 551
Muut henkilöstösivukulut (-)	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot (-)	-1 139 539	-1 232 095	-1 263 500	-1 203 500	-1 203 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	0	-4 000	-1 500	-1 500	-1 500
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut (-)	-5	0	0	0	0
Toimintakate	-1 228 234	-1 321 635	-1 353 551	-1 293 551	-1 293 551
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 570 TILAPALVELU

TILIVELVOLLINEN Vt. Kiinteistöpäällikkö Arto Nurmi

PALVELUN KUVAUS

Tilapalvelu hankkii ja ylläpitää kaupungin hallintokuntien käyttöön tarpeelliset, tarkoituksenmukaiset sekä hyväkuntoiset toimitilat.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Palvelut tarpeita vastaavat ja laadukkaat.	Hyvät fyysiset toimintaedellytykset.	Palvelutuotannon tulos vähintään 3,0/5.
Palvelutuotannon tilantarve.	Toimitilojen tehokas käyttöaste.	Toimitilakantaa ylläpidetään käyttöasteen mukaisesti.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Tilapalvelua kehitetään vastaamaan oman palvelutuotannon muuttuviin tilatarpeisiin. Energiasäästöohjelmaa tehostetaan yhteistyössä kaikkien toimialojen kanssa. Energiaveron vaikutus noin 200.000 euroa (varaus).

Taloussuunnitelma 2011-2013

Tulevan Paulakodin toiminnan käynnistymistä ei ole huomioitu vuoden 2011 budjetissa, mutta tulojen ja menojen osalta kustannusvaikutus on neutraali.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Palvelutuotannon käytössä h-m2	69 834	70 665	70 665	70 665	70 665
Kiinteistöhoitoala h-m2	114 718	114 718	114 718	114 718	114 718
Vakanssit 31.12.	19	18	18	18	18
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	19	18	18	18	18
Työllistetyt, henkilötyövuodet	1	1	1	1	1
Tilat m ²	90 927	91 758	91 758	91 758	91 758

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	7 749 253	7 924 841	8 032 790	8 032 790	8 032 790
Menot	-5 127 125	-5 023 601	-5 329 344	-5 329 344	-5 329 344
Netto	2 622 128	2 901 240	2 703 446	2 703 446	2 703 446

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	7 749 253	7 924 841	8 032 790	8 032 790	8 032 790
Myyntituotot (+)	735 012	819 597	811 018	811 018	811 018
Maksutuotot (+)	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset (+)	3 160	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	6 914 013	7 105 244	7 221 772	7 221 772	7 221 772
Muut toimintatuotot (+)	97 068	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-5 127 125	-5 023 601	-5 329 344	-5 329 344	-5 329 344
Henkilöstökulut (-)	-882 018	-903 827	-879 943	-879 943	-879 943
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-632 413	-628 206	-638 594	-638 594	-638 594
Henkilöstösivukulut (-)	-249 605	-275 621	-241 349	-241 349	-241 349
Eläkkeet (-)	-209 521	-240 700	-203 338	-203 337	-203 337
Muut henkilöstösivukulut (-)	-40 084	-34 921	-38 011	-38 012	-38 012
Palvelujen ostot (-)	-1 391 503	-1 507 471	-1 607 083	-1 607 083	-1 607 083
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-1 509 073	-1 437 971	-1 662 253	-1 662 253	-1 662 253
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-1 045 679	-1 160 267	-1 166 000	-1 166 000	-1 166 000
Muut toimintakulut (-)	-298 852	-14 065	-14 065	-14 065	-14 065
Toimintakate	2 622 128	2 901 240	2 703 446	2 703 446	2 703 446
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-1 773 362	-1 685 676	-1 737 369	-1 863 891	-1 935 203
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI**PALVELU** 600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Rakennustarkastaja Pertti Kokkinen**PALVELUN KUVAUS**

Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaistoiminnan järjestäminen ja kehittäminen
---

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Seudullisesti yhtenäiset määräykset rakennusvalvonnassa.	Seudullisesti yhtenäiset määräykset ja ohjeet rakennusjärjestyksissä.	Uusittu rakennusjärjestys.
Ympäristövalvonnan ja asiakaspalvelun tehokas hoitaminen.	Ympäristövalvonnan toteutusaste.	Ympäristövalvontasuunnitelman laatiminen.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Ympäristöpalvelujen tehtävien hoidon resursointia lisätään. Perustetaan ympäristötarkastajan virka, jonka tehtäviin kuuluu ympäristövalvonnan tehtävien lisäksi asuntosihteerin tehtävät. EAKR:n osarahoittaman Kiimassuon alueen jäte- ja hulevesihankkeen projektipäällikön työ vaatii vuosina 2010-2012 noin 7 kk:n työpanoksen. Työhön on nimetty ympäristötarkastaja.
--

Taloussuunnitelma 2011-2013

Ympäristövalvonnan asiakaspalveluun ja tarkastustoimintaan panostetaan. Tavoitteena on vahvistaa Forssan ympäristövastuullista toimintaperiaatetta ja olla mukana vahvana kumppanina ja viranomaisena Forssan ympäristöliiketoimintaan suuntautuneessa yritystoiminnassa. Erityisesti haja-asutusalueen jätevesiasetuksen mukaisiin poikkeamislupakäsittelyihin sekä vesihuoltolain mukaisiin vapautushakemusten käsittelyihin on varauduttava entistä suuremmin resurssein.
--

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Käsitellyt rakennus- ja toim.pideluvat kpl	232	180	200	200	200
Käsitellyt ympäristöluvut (kpl)	8	5	12	10	10
Käsitellyt maa-ainesluvut (kpl)	1	1	1	1	1
Vakanssit 31.12.	4	4	4	4	4
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	4	3	4	4	4
Työllistetyt, henkilötyövuodet	0	0	0	0	0
Tilat m ²	95	95	95	95	95

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	136 469	69 400	91 400	91 400	91 400
Menot	-278 668	-308 018	-319 610	-319 610	-319 610
Netto	-142 199	-238 618	-228 210	-228 210	-228 210

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	136 469	69 400	91 400	91 400	91 400
Myyntituotot (+)	2 550	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	133 904	69 000	91 000	91 000	91 000
Tuet ja avustukset (+)	0	0	0	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	15	400	400	400	400
Toimintakulut yhteensä	-278 668	-308 018	-319 610	-319 610	-319 610
Henkilöstökulut (-)	-194 061	-209 271	-219 775	-219 775	-219 775
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-148 540	-157 894	-165 637	-165 637	-165 637
Henkilöstösivukulut (-)	-45 521	-51 377	-54 138	-54 138	-54 138
Eläkkeet (-)	-36 145	-42 589	-44 267	-44 267	-44 267
Muut henkilöstösivukulut (-)	-9 376	-8 788	-9 871	-9 871	-9 871
Palvelujen ostot (-)	-69 574	-84 761	-85 699	-85 699	-85 699
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-1 854	-2 950	-3 100	-3 100	-3 100
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-10 032	-9 936	-9 936	-9 936	-9 936
Muut toimintakulut (-)	-3 147	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Toimintakate	-142 199	-238 618	-228 210	-228 210	-228 210
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	0	0	0	0	0
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TOIMIALA	50 TEKINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI
PALVELU	610 MAAKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Kaupunginarkkitehti Sirkka Köykkä-Koponen

PALVELUN KUVAUS

Yleis- ja asemakaavoitus, kuntien yhteistyössä tehtävät strategiset tarkastelut sekä maankäytön suunnitteluun, alueiden käyttöön ja rakentamiseen tähtäävien hankkeiden valmistelu, kaavoitusneuvonta ja osallistuva suunnittelu. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden korjaukseen liittyvä neuvonta ja ohjaus.

TALOUSARVIO 2011

Kriittiset menestystekijät	Arviointikriteerit	Tavoitetaso 2011
Tarpeen mukainen asuminen elämän eri vaiheissa.	Houkutteleva ja monipuolinen asuntonttitarjonta. Arvoympäristöistä huolehtiminen.	Kaupunkipuisto teemaosayleiskaavaehdotus. Aurinkorannan osayleiskaavaehdotus. Kalliomäen asemakaava.
Asuinympäristön viihtyisyys ja toimivuus. Arvokkaiden alueiden arvon huomioon ottaminen suunnittelun eri vaiheissa.	Yhteistyö asukkaiden ja viranomaisten kanssa.	
Ajanmukaisen elinkeinotuotannon tarpeiden huomioiminen.	Vaihteleva ja monipuolinen työpaikkatonttutuotanto.	Kiimassuon asemakaava.
Seutukunnan huomioivan kokonaisuuden suunnittelu.	Yhteistyö naapurikuntien kanssa ja viranomaisten kanssa.	Strategisen rakennetarkastelun loppuun saattaminen.

Erityisperustelut ja keskeiset muutokset

Kaupunkipuisto teemaosayleiskaavaluonnos on ollut nähtävänä kesällä 2010. Kaava antaa mahdollisuuden kaupungin keskeisten alueiden ja niiden identiteettitekijöiden ylläpitämiselle ja kehittämiselle. Kaavalla kehitetään viihtyisää kaupunkiympäristöä.

Taloussuunnitelma 2011-2013

--

Tunnusluvut

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Työn alla olevat kaavaprojektit kpl	18	18	18	18	18
Valmistuneet kaavat (kpl)	5	5	5	5	5
Vakanssit 31.12.	3	3	3	3	3
Täytetyt virat ja toimet 31.12.	3	3	3	3	3
Työllistetyt, henkilötyövuodet					
Tilat m ²	120	95	95	95	95

MÄÄRÄRAHAT

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Tulot	13 194	78 552	59 200	10 200	10 200
Menot	-235 144	-291 585	-272 312	-271 404	-271 404
Netto	-221 950	-213 033	-213 112	-261 204	-261 204

Talous	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toimintatuotot yhteensä	13 194	78 552	59 200	10 200	10 200
Myyntituotot (+)	0	0	0	0	0
Maksutuotot (+)	1 104	10 200	10 200	10 200	10 200
Tuet ja avustukset (+)	480	68 352	49 000	0	0
Vuokratuotot (+)	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot (+)	11 610	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-235 144	-291 585	-272 312	-271 404	-271 404
Henkilöstökulut (-)	-172 018	-169 047	-175 346	-174 437	-174 437
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv (-)	-122 127	-124 757	-127 274	-127 274	-127 274
Henkilöstösivukulut (-)	-49 891	-44 290	-48 072	-47 163	-47 163
Eläkkeet (-)	-42 130	-37 346	-40 487	-39 578	-39 578
Muut henkilöstösivukulut (-)	-7 761	-6 944	-7 585	-7 585	-7 585
Palvelujen ostot (-)	-51 545	-108 789	-83 217	-83 217	-83 217
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (-)	-1 208	-3 325	-3 325	-3 325	-3 325
Avustukset (-)	0	0	0	0	0
Vuokrat (-)	-10 111	-9 924	-9 924	-9 924	-9 924
Muut toimintakulut (-)	-262	-500	-500	-500	-500
Toimintakate	-221 950	-213 033	-213 112	-261 204	-261 204
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-219 002	-186 152	-158 229	-134 495	-114 321
Pääoma-arvon korko (-)	0	0	0	0	0

TUOSLASKELMA, KAUPUNKIEMO

Ulkoiset + sisäiset

Kaupunki, ei sisällä liikelaitoksia	TP 2009	TA 2010	TA 2011	Muutos		
				TA 10/11	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot						
Myyntituotot	6 007 292	6 130 981	7 218 385	17,7 %	7 178 485	7 174 585
Maksutuotot	2 820 142	2 524 947	2 796 542	10,8 %	2 796 542	2 796 542
Tuet ja avustukset	2 212 142	2 040 173	1 945 783	-4,6 %	1 923 783	1 869 783
Muut toimintatuotot	8 998 273	8 943 116	8 998 387	0,6 %	8 998 387	8 998 387
Toimintatuotot yhteensä	20 037 850	19 639 217	20 959 097	6,7 %	20 897 197	20 839 297
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-34 469 332	-34 432 999	-34 781 275	1,0 %	-34 879 987	-34 797 426
Palkat ja palkkiot	-25 727 865	-25 818 651	-26 052 403	0,9 %	-26 144 335	-26 067 535
Henkilösivukulut	-8 741 466	-8 614 348	-8 728 872	1,3 %	-8 735 652	-8 729 891
Eläkekulut	-7 095 990	-7 178 369	-7 182 950	0,1 %	-7 187 826	-7 183 618
Muut henkilösivukulut	-1 645 476	-1 435 979	-1 545 922	7,7 %	-1 547 826	-1 546 273
Palvelujen ostot	-48 430 916	-48 891 556	-51 114 957	4,5 %	-51 064 130	-51 050 980
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 577 897	-3 159 292	-3 433 335	8,7 %	-3 435 185	-3 431 585
Avustukset	-5 174 906	-4 737 689	-4 845 800	2,3 %	-4 790 800	-4 790 800
Muut toimintakulut	-7 093 930	-7 042 724	-7 341 374	4,2 %	-7 341 374	-7 341 374
Toimintakulut yhteensä	-98 746 982	-98 264 260	-101 516 741	3,3 %	-101 511 476	-101 412 165
Toimintakate	-78 709 132	-78 625 043	-80 557 644	2,5 %	-80 614 279	-80 572 868
Verotulot	53 518 994	50 730 000	51 460 000	1,4 %	52 060 000	52 860 000
Valtionosuudet	28 140 970	29 700 000	32 346 200	8,9 %	32 286 200	32 286 200
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	88 342	40 000	22 600	-43,5 %	22 600	22 600
Muut rahoitustuotot	1 617 536	1 696 800	1 700 300	0,2 %	1 700 300	1 700 300
Korkokulut	-914 144	-1 400 000	-1 400 000	0,0 %	-1 400 000	-1 400 000
Muut rahoituskulut	-154 417	-1 500	-2 000	33,3 %	-2 000	-2 000
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	637 317	335 300	320 900	-4,3 %	320 900	320 900
Vuosikate	3 588 151	2 140 257	3 569 456	66,8 %	4 052 821	4 894 232
Poistot ja arvonalentumiset	-3 486 441	-3 252 697	-3 489 800	7,3 %	-3 764 100	-3 780 600
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 486 441	-3 252 697	-3 489 800	7,3 %	-3 764 100	-3 780 600
Tilikauden tulos	101 709	-1 112 440	79 656	-107,2 %	288 721	1 113 632
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	70 455	70 455	70 455	0,0 %	70 455	70 455
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	172 164	-1 041 985	150 111	-114,4 %	359 176	1 184 087

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin tuloslaskelmaan näkyy seuraavan sivun yhdistelylaskelmassa

TUOSLASKELMA, KOKO KAUPUNKI

1000 euroa	Kaupunkiemo		VHL	Sisäiset	Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä
	TA 2011	TA 2011	TA 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatuotot	20 959	6 331	-585		26 705	26 612	26 554
Myyntituotot	7 218	6 231	-536		12 913	12 842	12 838
Maksutuotot	2 797		-14		2 782	2 782	2 782
Tuet ja avustukset	1 946				1 946	1 924	1 870
Muut toimintatuotot	8 998	100	-34		9 064	9 064	9 064
Toimintakulut	-101 517	-2 945	585		-103 877	-103 871	-103 772
Henkilöstökulut	-34 781	-1 195	0		-35 976	-36 075	-35 992
Palkat ja palkkiot	-26 052	-860			-26 912	-27 004	-26 928
Henkilösivukulut	-8 729	-335	0		-9 064	-9 071	-9 065
Eläkekulut	-7 183	-260			-7 443	-7 448	-7 444
Muut henkilösivukulut	-1 546	-75			-1 621	-1 623	-1 621
Palvelujen ostot	-51 115	-850	451		-51 514	-51 463	-51 450
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 433	-750	100		-4 083	-4 085	-4 082
Avustukset	-4 846				-4 846	-4 791	-4 791
Muut toimintakulut	-7 341	-150	34		-7 457	-7 457	-7 457
TOIMINTAKATE	-80 558	3 386	0		-77 172	-77 259	-77 218
Verotulot	51 460				51 460	52 060	52 860
Valtionosuudet	32 346				32 346	32 286	32 286
Rahoitustuotot ja kulut	321	-1 650	0		-1 329	-1 329	-1 329
Korkotuotot	23		0		22	22	22
Muut rahoitustuotot	1 700		-1 650		50	50	50
Korkokulut	-1 400		0		-1 400	-1 400	-1 400
Muut rahoituskulut	-2	-1 650	1 650		-2	-2	-2
VUOSIKATE	3 569	1 736	0		5 305	5 758	6 599
Poistot ja arvonalentumiset	-3 490	-1 036	0		-4 526	-4 826	-4 881
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 490	-1 036			-4 526	-4 826	-4 881
TILIKAUDEN TULOS	80	700	0		780	932	1 719
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	70	62			133	125	119
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	150	762	0		912	1 057	1 837

Tuloslaskelma on vuosina 2011-2013 ylijäämäinen. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä kertynyttä ylijäämää oli 7,3 miljoonaa euroa ja on ennakoitavissa, että kuluva vuosi ei pienennä kertynyttä ylijäämää, joskin ei sitä merkittävästi lisääkään. Vuoden 2011 lopussa kertynyttä ylijäämää kaupungin taseessa olisi talousarvion mukaan noin 8 miljoonaa euroa. Alla olevat erittelyt eivät sisällä Vesihuoltoliikelaitoksen eriä.

6.1 VEROTULOT

Verotulojen arvioidaan toteutuvan vuoden 2010 ennustetulla tasolla. Tuloveroprosentit ja kiinteistöveroprosentit ovat vuoden 2010 tasolla.

Vuoden 2011 verotuloiksi on arvioitu seuraavaa:

- tulovero	44.382.000 euroa
- osuus yhteisöveron tuotosta	3.838.000 euroa
- kiinteistövero	3.240.000 euroa
Yhteensä	51.460.000 euroa

Tulovero:

Vuosi	Tilitetyt verot, euroa	Tuloveroprosentti	Muutos %
TP 2008	47,136.000	19,50	9,8
TP 2009	47.393.000	19,50	0,5
Ennuste 2010	44.382.000	19,50	-6,4
TS 2011	44.382.000	19,50	0,0
TS 2012	44.800.000	19,50	0,9
TS 2013	45.600.000	19,50	1,8

Osuus yhteisöveron tuottoon:

Yksittäisten kuntien jako-osuudet yhteisöveron tuottoon määräytyvät kunkin kunnan yritystoimintaerän ja metsäerän summan suhteellisenä osuutena kaikkien kuntien vastaavien lukujen summasta. Yritystoimintaerä muodostetaan yhteisöille maksuunpantujen verojen perusteella. Jos yhteisöllä on toimipaikka vain yhdessä kunnassa, yhteisön vero ohjataan tälle kunnalle. Jos yhteisöllä on toimipaikkoja useassa kunnassa, yhteisölle maksuunpantu vero jaetaan yhteisön toimipaikkakuntien kesken toimipaikkojen kunnittaisten henkilöstömäärien suhteessa. Verovuodesta 2002 alkaen kuntakohtaiset jako-osuudet määritellään etukäteen lopullisena ja ne lasketaan kahden viimeisen valmistuneen verotuksen mukaisten jako-osuuksien keskiarvona. Kuntaryhmän osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin vuosille 2009 -2011.

Yhteisöveron tuoton ennakoidaan pysyvän vuonna 2011 vuoden 2010 tasolla. Yhteisöveron osuus vuonna 2011 on arvioitu 3,8 miljoonaksi euroksi.

Kiinteistövero:

Kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti 0,80, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,40, muiden rakennusten kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,90 ja voimalaitosten veroprosentti 2,85 sekä yleishyödyllisten kiinteistöjen veroprosentti 0,00.

Verotulot 2009 – 2011:

(1000 euroa)	TP 2009	EN 2010	TA 2011
Tulovero	47.393	44.382	44.400

Osuus yhteisöveron tuotosta	3,472	3.838	3.800
Kiinteistövero	2.653	3.260	3.260
Yhteensä	53.518	51.479	51.460
- Muutos abs.	-1.001	-2.039	-19
- Muutos %	-1,8	-3,8	0,0

6.2 VALTIONOSUUDET

Kuntien valtionosuusjärjestelmä uudistui vuoden 2010 alusta lukien. Vuoden 2010 uudistuksessa ns. yhden putken valtionosuuksiin kuuluvat verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, yleinen valtionosuus, sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoitus, esi- ja perusopetuksen sekä kulttuuripalvelujen rahoitus. Näillä on yhteinen asukaskohtainen omarahoitussuosuus, joka vähennetään laskennallisista kustannuksista. Näitä valtionosuuksia hallinnoi valtionvarainministeriö. Muita valtionosuuksia kuten ylläpitäjäjärjestelmään jääviä ja veikkausvoittovaroihin perustuvia ja eräitä muita valtionosuuksia hallinnoi opetusministeriö.

- Peruspalvelujen valtionosuus	30.560.000
- Verotulotasaus	2.900.000
- opetus- ja kult. toimen muut valtionosuudet	- 1.200.000
- järjestelmämuutoksen tasaus	86.200
yhteensä	32.346.200

Suunnitelmakaudella valtionosuudet on arvioitu vuoden 2011 rahanarvossa. Valtionosuudet on arvioitu käytössä olleiden tietojen pohjalta mm. Kuntaliiton ennakkolaskelmista. Valtionosuuksiin ei ole ennakoitu muutoksia tässä taloussuunnitelmassa.

6.3 KORKOTUOTOT JA MUUT RAHOITUSTUOTOT

Vuoden 2011 korkotuotot on arvioitu seuraavasti:

- korkotuotot maksuliikennetileiltä	500 euroa
- korkotuotot jälkirahoitteisista valtionosuuksista	17.100 euroa
- muut korkotuotot (YH Länsi-Suomi)	5.000 euroa

Vuoden 2011 rahoitustuotot on arvioitu seuraavasti:

- liikelaitoksen peruspääoman tuotto	1.650.000 euroa
- verotilitysten korot ja korotukset	500 euroa
- viivästyskorot	5.000 euroa
- peruspääoman korot	41.300 euroa
- osinkotuotot	3.500 euroa

6.4 KORKOKULUT JA MUUT RAHOITUSKULUT

Vuoden 2011 korkokulut on arvioitu seuraavasti:

- korkokulut ottolainoista	1.400.000 euroa
----------------------------	-----------------

Vuoden 2011 rahoituskulut on arvioitu seuraavasti:

- verotilitysten korot ja korotukset	500 euroa
- muut rahoituskulut	1.500 euroa

Korot on vanhoihin lainoihin laskettu nykyisen korkotason mukaan ja uusiin on laskettu 3 % korko. Lyhennykset uusista lainoista laskettu 10 vuoden tasalyhennyksinä. Lisäksi varauduttu jonkin verran korkotason nousuun.

6.5 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien käyttömaisuuden poistoennusteet on laskettu valtuuston vahvistaman poistosuunnitelman mukaisesti.

6.6 POISTOERON JA VARAUSTEN MUUTOKSET

Kehräämön ja Pihakoivun päiväkodin osalta vuosina 2011 - 2013 on poistoeron vähennyksenä vuoden poistojen määrä, 70.455 euroa.

6.7 TULORAHOITUKSEN KORJAUSET

Rahoituslaskelman tulorahoitusta on oikaistu pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoilla (maan myyntivoitot vuosina 2011 – 2013, 250.000 euroa/vuosi). Rahoituslaskelmassa on vastaavasti lisätty pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloihin myös näiden myyntivoitot.

6.8 ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Antolainasaamisten lisäyksenä käsitellään palautettavat liittymismaksut 10.000 euroa.

6.9 LAINAKANNAN MUUTOKSET

Vuonna 2011 nostetaan uutta pitkäaikaista lainaa 7 miljoonaa euroa ja vanhoja lainoja lyhennetään 3,1 miljoonaa euroa. Lainakanta on vuoden 2011 lopussa 36,7 miljoonaa euroa eli 2.045 euroa/asukas. Lainaa nostetaan vain tarvittava määrä ja mikäli verorahoitus toteutuu talousarviossa ennakoitua paremmin, uutta lainaa nostetaan vastaavasti vähemmän.

Lainakanta 2009-2013 (ilman konsernitilien saldoja)

(1000 euroa)	TP 2009	Ennuste 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Lainakanta 31.12.	29.012	32.100	36.700	36.650	34.550
- euroa/asukas	1.629	1.783	2.045	2.036	1.914
Korot	913	850	1.400	1.400	1.400
Lyhennykset	2.824	3.400	3.100	3.550	4.100
Lainanhoitokulut, yhteensä	3.737	4.250	4.600	4.950	5.600
Lainanhoitokate	1,7	1,1	1,5	1,5	1,5

Lainanhoitokate: (vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainanlyhennykset) laskelmassa mukana liikelaitos

6.10 MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET

Saamisten muutos

Saamisten lisäys (-)/väh (+)	2011	2012	2013
Lukion saneeraus, jälkirahoitteinen valtionosuus	-1.690.000	381.140	381.140
Heikan koulu, jälkirahoitteinen valtionosuus	160.030	160.030	0
Kirjastoauto, jälkirahoitteinen valtionosuus	13.570	13.570	13.570
Yhteensä	-1.516.400	554.740	394.710

6.11 TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

Kaupungin kokonaistalouden kuvaamiseksi on seuraavilla sivuilla esitetty sekä tulos- ja rahoituslaskelma kaupunkiemon osalta erikseen että koko kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma, jossa on mukana kaupungin liikelaitos: Forssan vesihuoltoliikelaitos. Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen osalta talousarviossa esitetään konsernitavoitteet ja tunnuslukutiedot. Sen sijaan tilinpäätöksessä esitetään konsernin tulos- ja rahoituslaskelmat sekä konsernitase.

Tuloslaskelma osoittaa, kuinka tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitustulosta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa riittääkö tulo-rahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon-tekijöistä aiheutuneet kulut eli poistot sekä arvonalentumiset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai va-paata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen käsittelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja ra-hastojen muutokset.

Rahoituslaskelmassa osoitetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Investointiohjelma 2011 ja investointisuunnitelma 2011-2013

INVESTOINTIHANKE	Kustannusarvio		Ed. vuosien käyttö	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS2013
	Alv 0 %						
Atk-ohjelmat ja muut pitkävaikutteiset menot (s)	menot			60 000	50 000	20 000	20 000
	tulot			0	0	0	0
	netto			60 000	50 000	20 000	20 000
Käyttöjärjestelmien ja toimisto-ohjelmistojen uusiminen yms.							
Maa- ja vesialueet (s)	menot			60 000	60 000	60 000	60 000
	tulot			60 000	60 000	60 000	60 000
	netto			0	0	0	0
Rakennukset							
Erittelemättömät pienet perus-	menot			350 000	300 000	600 000	600 000
korjauskohteet ja kunnostukset (s)	tulot			0	0	0	0
	netto			350 000	300 000	600 000	600 000
Pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset v. 2011 teknisen lautakunnan hyväksymän tarkemman investointiohjelman mukaan kuten Vesihelmen säätölaitteiden uusinta, kirjaston lukitukset ja pääoven automatisointi, Kuhalan koulun ikkunoiden uusinta ja Vieremän b-rakennuksen pintaremontti.							
Heikanrinteen palvelukeskuksen	menot	400 000			400 000		
sprinklausjärjestelmä (s)	tulot	0			0		
	netto	400 000			400 000		
Viranomaisvaatimus.							
Forssan yhteislyseon	menot	6 000 000		4 000 000	3 800 000		
peruskorjaus (s)	tulot	2 668 000		1 500 000	1 425 000		
	netto	3 332 000		2 500 000	2 375 000		
Kustannusarvio 6 milj. euroa (Kv. 28.9.2009) alv 0. Investointikustannus sisältää rakennuksen kalustamiseen varatun 725.000 euroa. V. 2010 jää määrärahoja käyttämättä, määrärahojen käyttö 2,2 milj euroa v. 2010. Valtionavustusta myönnetty hankkeelle 2.668.000 euroa.							
Muiden koulujen peruskorjaus (s)	menot			560 000	300 000	700 000	700 000
	tulot			0	0	0	0
	netto			560 000	300 000	700 000	700 000
Talsoilan koulun kunnostus v. 2010 ja v. 2011 katon uusiminen yms. Pohjois-Forssan koulukiinteistön kunnostus v. 2012-2013 (1,4 milj euroa).							
Muiden rakennusten peruskorjaukset	menot			300 000			
	tulot			0			
	netto			300 000			
Rakennukset yhteensä	menot			5 210 000	4 800 000	1 300 000	1 300 000
	tulot			1 500 000	1 425 000	0	0

INVESTOINTIHANKE	Kustannusarvio Ed. vuosien		TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS2013
	Alv 0 %	käyttö				
	netto		3 710 000	3 375 000	1 300 000	1 300 000

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut ja tiet, erittelemätön (s)	menot		590 000	650 000	590 000	600 000
	tulot		0	0	0	0
	netto		590 000	650 000	590 000	600 000

Mm. Koskisillan korjaus, Kuustontien kevyenliikenteenväylän rakentaminen ja muita kevyenliikenteenväyliä teknisen lautakunnan hyväksymän ohjelman mukaisesti. Sisältää noin 250.000 euron varauksen katujen asfaltointiin.

Ratastien jatkaminen ja Kiimassuon yrittysalueen kehittäminen	menot			700 000	500 000	
	tulot			0	0	
	netto (s)			700 000	500 000	

Ratastien jatkaminen Somerontieltä Kiimassuolle v. 2011.
Kiimassuon yritysalueen kehittäminen.

Sahanrannan kunnallistekniikka ja ympäristörakentaminen	menot		150 000	200 000		
	tulot		20 000	50 000		
	netto(s)		130 000	150 000		

Tarkoittaa lähinnä Kutomon kevyenliikenteenväylän uusimista ja puistoalueen suunnittelua.

Investointivaraus kunnallistekniikkaan (s)	menot		350 000			
	tulot		60 000			
	netto s		290 000			

Katuvaloverkko ja liikennevalolaitteet (s)	menot		100 000	80 000	80 000	80 000
	tulot		0	0	0	0
	netto		100 000	80 000	80 000	80 000

Kaupunkikeskustan kehittäminen ja uudistaminen	menot		100 000	1 000 000	1 000 000	
	tulot			100 000	100 000	
	netto(s)		100 000	900 000	900 000	

V. 2011-2012 Kartanonkadun uudistaminen nykyaikaiseksi, viihtyisäksi ja turvalliseksi kaupunkikeskustan toiminnallisuutta parantavaksi ja elinkeinoelämää edistäväksi bulevardikaduksi.

Puistot, liikunta-alueet sekä vapaa-ajan alueet (s)	menot		270 000	200 000	270 000	270 000
	tulot		0	0	0	0
	netto		270 000	200 000	270 000	270 000

- Puistot	menot		70 000	70 000	70 000	70 000
	tulot		0	0	0	0
	netto		70 000	70 000	70 000	70 000

- Liikunta-alueet	menot		100 000	30 000	100 000	100 000
	tulot		0	0	0	0
	netto		100 000	30 000	100 000	100 000

- Koulujen, päiväkotien ja liikunta-alueiden	menot		100 000	100 000	100 000	100 000
--	-------	--	---------	---------	---------	---------

INVESTOINTIHANKE	Kustannusarvio Ed. vuosien		TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS2013
	Alv 0 %	käyttö				
pihat	tulot					
	netto		100 000	100 000	100 000	100 000

Koulujen, päiväkotien ja liikunta-alueiden piha-alueiden kunnostaminen sovitun ohjelman mukaisesti siten, että v. 2011 Taikatuulen päiväkodin piha kunnostetaan. Leikkialueista kunnostetaan v. 2011 Tuulimyllynpuisto Lamminrannassa ja Yliskylän leikkipuisto Ameriikassa. Lamminrannan liikunta- ja urheilualueen kehittäminen v. 2010-2012, katsomon ja äänentoiston parantaminen v. 2011. Mäkilamminpuiston kehittämishanke v. 2011-2011.

Kehräämön alueen opastuksen/kytityksen toteuttaminen

menot	100 000
tulot	0
netto	100 000

Hanke toteutetaan yhdessä teknisen toimen, vapaa-aikatoimen ja keskushallinnon kanssa.

<u>Kiinteät rakenteet ja</u>	menot	1 560 000	2 930 000	2 440 000	950 000
<u>laitteet yhteensä</u>	tulot	80 000	150 000	100 000	0
	netto	1 480 000	2 780 000	2 340 000	950 000

Koneet ja kalusto

Keskushallinto (s)	menot		55 000		
Kaupunginjohtajan virkasuhdeauton uusiminen.	tulot		0		
(sis. alv)	netto		55 000		
Kasvatuksen ja vapaa-aikatoimen toimiala (s)	menot	60 000	150 000	50 000	50 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	60 000	150 000	50 000	50 000

Kirjaston atk-järjestelmän uusiminen, Wahren-opiston atk-luokan uusiminen, mobiiliratkaisun käyttöönotto perhepäivähoitoon, Talsoilan koulun kalustaminen tietotekniikkaluokkien uusimista yms.

Teknisen ja ympäristötoimen toimiala (s)	menot	300 000	300 000	200 000	280 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	300 000	300 000	200 000	280 000

Vuosittain konekaluston uusimista teknisen lautakunnan hyväksymän investointiohjelman mukaisesti. V. 2011 mm. viherlaitoksen kuorma-auton uusiminen ja traktorin vaihto monikäyttökoneeksi.

<u>Koneet ja kalusto yhteensä</u>	menot	360 000	505 000	250 000	330 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	360 000	505 000	250 000	330 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	menot	7 250 000	8 345 000	4 070 000	2 660 000
	tulot	1 640 000	1 635 000	160 000	60 000
	netto	5 610 000	6 710 000	3 910 000	2 600 000

RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki, ei sisällä Vesihuoltoliikelaitosta

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	Muutos TA 10/11	TS 2012	TS 2013
Toiminnan rahavirta						
Tulorahoitus						
Vuosikate	3 588 151	2 140 257	3 624 456	69,3 %	4 052 821	4 894 232
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-2 896 933	-250 000	-250 000	0,0 %	-250 000	-250 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-5 741 324	-7 250 000	-8 345 000	15,1 %	-4 070 000	-2 660 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	999 665	1 580 000	1 575 000	-0,3 %	100 000	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 992 029	310 000	310 000	0,0 %	310 000	310 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 058 413	-3 469 743	-3 085 544	-11,1 %	142 821	2 294 232
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-10 920	-5 000	-10 000		-10 000	-10 000
Antolainasaamisten vähennykset						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 602 640	7 000 000	7 000 000	0,0 %	3 500 000	2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 823 952	-3 414 000	-3 100 000	-9,2 %	-3 550 000	-4 100 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-874 539	1 000 000	700 000			
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-13 683					
Vaihto-omaisuuden muutos	22 754					
Saamisten muutos	-729 392	-1 326 400	-1 516 400	14,3 %	554 740	394 710
Korottomien velkojen muutos	2 087 982					
Rahoituksen rahavirta	2 260 890	3 254 600	3 073 600	-5,6 %	494 740	-1 715 290
Rahavarojen muutos	1 202 477	-215 143	-11 944	-94,4 %	637 561	578 942
Lainakanta 31.12.	29 012 084	32 100 000	36 700 000	14,3 %	36 650 000	34 550 000
Lainakanta 1.1.	27 733 396	29 012 084	32 100 000	10,6 %	36 700 000	36 650 000
Lainakannan muutos	904 149	4 586 000	4 600 000	0,3 %	-50 000	-2 100 000
Lainakanta euroa/as.	1 629	1 783	2 045	14,6 %	2 036	1 914
	as. 17807	as. 18000	as. 17950		as. 18000	as. 18050
Rahavarat 31.12.	1 789 311	38 553	26 609	-31,0 %	664 170	1 243 112
Rahavarat 1.1.	1 849 441	253 696	38 553	-84,8 %	26 609	664 170
Rahavarojen muutos	1 202 477	-215 143	-11 944	-94,4 %	637 561	578 942

Lainakanta on esitetty ilman konsernitilien saldoja.

Lainakanta Ta 2010 on ennuste.

RAHOITUSLASKELMA, KOKO KAUPUNKI

1000 euroa	Yhteensä TP 2009	Yhteensä TA 2010	Kaupunki TA 2011	VHL TA 2011	Sisäiset	Yhteensä TA 2011	Yhteensä TS 2012	Yhteensä TS 2013
Toiminnan rahavirta								
Tulorahoitus								
Vuosikate	5 623	3 940	3 624	1 705		5 329	5 758	6 599
Satunnaiset erät			0			0		
Tulorahoituksen korjauserät	-2 902	-250	-250			-250	-250	-250
Investointien rahavirta			0			0		
Investointimenot	-8 055	-8 750	-8 345	-1 000		-9 345	-5 570	-5 160
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 098	1 580	1 575			1 575	100	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustul	3 008	310	310			310	310	310
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 228	-3 170	-3 086	705	0	-2 381	348	1 499
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäykset	-11	-5	-10			-10	-10	-10
Antolainasaamisten vähennykset			0			0		
Lainakannan muutokset						0		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 603	7 000	7 000			7 000	3 500	2 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 824	-3 414	-3 100			-3 100	-3 550	-4 100
Lyhytaikaisten lainojen muutos	625	1 000	700			700	0	0
Oman pääoman muutokset			0			0		
Peruspääoman muutos			0			0		
Liittymismaksujen lisäys			0			0		
Muut maksuvalmiuden muutokset						0		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	-14					0		
Vaihto-omaisuuden muutos	22					0		
Saamisten muutos	-652	-1 326	-1 516			-1 516	555	395
Korottomien velkojen muutos	2 247					0		
Rahoituksen rahavirta	3 996	3 255	3 074	0	0	3 074	495	-1 715
Rahavarojen muutos	2 768	85	-12	705	0	693	843	-216
Lainakanta 31.12.	29 012	32 100	36 700	0		36 700	36 650	34 550
Lainakanta 1.1.	27 733	29 012	32 100	0		32 100	36 700	36 650
Lainakannan muutos	904	4 586	4 600	0		4 600	-50	-2 100
Lainakanta euroa/as.	1 629	1 783				2 045	2 036	1 914

Forssan vesihuoltoliikelaitos

Tilivelvollinen: Vesihuoltojohtaja Matti Napari

Konsernitavoitteet 2011:

- ylijäämä ennen varauksia 0,7 miljoonaa euroa
- investoinnit enintään 1,0 miljoonaa euroa
- tuloutus kaupungille 1,65 miljoonaa euroa sisältäen pohjaveden suojeleuinvestointiin osallistumisen vuotuisen osuuden
- vesihuollon taksojen riittävyyden arviointi konsernitavoitteiden saavuttamiseksi sekä tästä johtuvat mahdolliset päätökset on tehtävä johtokunnassa helmikuun loppuun mennessä

Tunnusluvut	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
1. Toiminnalliset mittarit:					
- verkostoon pumpattu vesimäärä, 1000 m ³	1 930	1 920	1 920	1 920	1 920
- laskutettu vesimäärä, 1000 m ³	1 640	1 730	1 640	1 640	1 640
- hukkavesi-%	15,0 %	10,0 %	15,0 %	15,0 %	15,0 %
2. Jätevedenpuhdistamon toiminta:					
- vesi, 1000 m ³	1 802	2 500	2 400	2 400	2 400
- laskutettu jätevesi, 1000 m ³ (laskennall.)	2 005	2 250	2 200	2 200	2 200
3. Talouden tunnusluvut:					
- käyttökate (tuhat euroa)	3 243	3 450	3 386	3 355	3 355
- käyttökate-%	54,5 %	56,6 %	54,3 %	54,1 %	54,1 %
- oman pääoman tuottoaste	6,5 %	6,0 %	5,1 %	4,5 %	4,0 %
- omavaraisuusaste	94,7 %	95,0 %	95,3 %	95,5 %	95,7 %
- velkaantumisaste	11,4 %	11,1 %	10,9 %	11,0 %	11,0 %

FORSSAN VESIHUOLTOLAITOS**TULOSLASKELMA, 1000 EUROA**

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Liikevaihto	5 951	6 100	6 200	6 200	6 200
Liiketoiminnan muut tuotot	147	100	100	100	100
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet, tavarat	736	750	750	750	750
Palvelujen ostot	876	750	850	850	850
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	790	800	860	860	860
<i>Henkilösivukulut</i>	323	300	335	335	335
Eläkekulut	275	240	260	260	260
Muut henkilösivukulut	48	60	75	75	75
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 050	1 021	1 036	1 062	1 100
Liiketoiminnan muut kulut	131	150	150	150	150
<i>Liikeylijäämä</i>	<i>2 193</i>	<i>2 429</i>	<i>2 319</i>	<i>2 293</i>	<i>2 255</i>
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>	<i>-1 403</i>	<i>-1 650</i>	<i>-1 650</i>	<i>-1 650</i>	<i>-1 650</i>
Korkotuotot	1				
Muut rahoitustuotot	7				
Korkokulut	9				
Korvaus peruspääomasta	1 400	1 650	1 650	1 650	1 650
Muut rahoituskulut	1				
<i>Ylijäämä ennen varauksia</i>	<i>791</i>	<i>779</i>	<i>669</i>	<i>643</i>	<i>605</i>
Poistoeron vähennys	82	71	62	55	48
<i>Tilikauden ylijäämä</i>	<i>872</i>	<i>850</i>	<i>732</i>	<i>698</i>	<i>655</i>

RAHOITUSLASKELMA, 1000 EUROA

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	1 835	1 800	1 705	1 705	1 705
Liikeylijäämä	2 193	2 429	2 319	2 293	2 255
Poistot ja arvonalentumiset	1 050	1 021	1 036	1 062	1 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 403	-1 650	-1 650	-1 650	-1 650
Muut tulorahoituksen korjauserät	-5				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 518	-1 500	-1 000	-1 500	-2 500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	98				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov	16				
Toiminnan ja investointien rahavirta	432	300	705	205	-795
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Kunnalta saatujen lyhytaik. lainojen mu	-400				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-88				
Vaihto-omaisuuden muutos	-1				
Saamisten muutokset kunnalta	-154				
Saamisten muutokset muilta	-34				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	22				
Korottomien velkojen muutos muilta	79				
Rahoituksen rahavirta	-488	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-57	300	705	205	-795

Faktia Koulutus Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja Jyrki Väikkynen

Forssan ammatillinen aikuiskoulutusliikelaitoksen toiminta on yhtiötetty kahdeksi osakeyhtiöksi.

Vuosi 2010 oli yhtiön ensimmäinen toimintavuosi.

Faktia Koulutus Oy:n omistaa 100 %:sti Forssan kaupunki.

Faktia Valmennus Oy on Faktia Koulutus Oy:n tytäryhtiö.

TALOUSARVIO 2011

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen/seuranta

1. Yhtiön aseman vahvistaminen ja vakiinnuttaminen kilpailumarkkinoilla.	1. Seuranta konserniohjeistuksen mukaan.
2. Yhtiön strategian toteuttaminen ja kannattava liiketoiminnan kasvu.	2. Seuranta konserniohjeistuksen mukaan.
3. Myönteiset elinkeinopoliittiset vaikutukset kaupungin ja seudun elinkeinoelämälle ja työllisyydelle.	3. Seuranta konserniohjeistuksen mukaan.
4. Liikevaihdon riittävyys ja yhtiön kannattavuus siten, että omistajan taloudellista lisäpanostusta ei tarvita.	4. Osavuosisikatsaukset ja tilinpäätös.

Tunnusluvut	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
1. Talous					
- liikevaihto (milj. euroa)		9,01	10,00	10,10	10,30
- käyttökate (milj. euroa)		0,31	0,41		
- liikevoitto (milj. euroa)		0,00	0,15	0,20	0,30
- tilikauden voitto (milj. euroa)		0,00	0,15	0,20	0,30
- kiinteistöinvestoinnit (milj. euroa)		0,16	0,10	0,20	0,20
- kalustoinvestoinnit (milj. euroa)		0,40	0,20	0,20	0,20
2. Koulutustoiminta					
- opiskelijatyöpäivät		163 478	165 000	165 000	165 000
3. Laatu ja vaikuttavuus					
- opiskelijapalaute (asteikko 1-5)		4,00	4,00	4,00	4,00
Suoritettut tutkinnot/osatutkinnot			300/200	300/200	300/200
4. Henkilöstö					
- päätoiminen vakinainen henkilöstö enintään (31.12.)		85	85	85	80

Loimijoen Kuntapalvelut Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja Soile Haavisto

Loimijoen Kuntapalvelut Oy tuottaa talous- ja palkkahallinnon laskentapalveluita sekä ateria- ja puhtauspalveluita asiakkailleen.
Osakeyhtiön omistavat Forssan kaupunki (60 %) ja Forssan seudun terveydenhuollon ky (40 %).

TALOUSARVIO 2011

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen/seuranta

1. Palveluprosessien tehostaminen ja kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa.	1. Seuranta palvelusopimusneuvotteluissa.
2. Tuottavuuden parantaminen ja palvelutason säilyttäminen.	2. Seuranta palvelusopimusneuvotteluissa sekä tilinpäätöksessä.
3. Onnistunut muutosjohtaminen ja henkilöstön hyvinvointi.	3. Toteutus aloitetun kehittämishankkeen yhteydessä. Seurantatieto kyselyllä hankkeen päättyessä keväällä 2012.
4. Jatkuvan asiakaspalautejärjestelmän luominen.	4. Seuranta palvelusopimusneuvotteluissa.

Tunnusluvut	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
1. Talous					
- liikevaihto (milj. euroa)		9,2	8,8	9,0	9,0
- kalustoinvestoinnit (milj. euroa)		0,2	0,2	0,2	0,2
- pitkäaikaiset lainat (milj. euroa)		0,0	0,0	0,0	0,0
2. Toiminta					
ruokapalvelun tunnusluku suorite eli ateria		1 500	1 300	1 300	1 300
siivouspalvelun tunnusluku (teho m ²)		207	164	164	164
palkkalaskelmia/v		37	38	38	38
ostolaskuja/v		46	50	50	50
kirjanpitositteita/v		161	180	180	180
3. Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset		170	148	148	148
- osa-aikaiset		13	32	32	32
Määrä vuoden lopussa		183	180	180	180
4. Toimitilat m ²					
- toimistotilat		400	400	400	400
- keittiöt		2 504	2 504	2 504	1 504
- siivousala		107 714	105 554	105 554	105 554

Forssa-asunnot Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja Veikko Heimo

TALOUSARVIO 2011

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

1. Käyttöaste yli 90%.	1. Viikottainen seuranta.
2. Tyhjien asuntojen määrä alle 100.	2. Viikottainen seuranta.
3. Vuokrasaatavat ja luottotappiot yhteensä alle 260.000 €	3. Tilinpäätökseen 2011 kirjatut saatavat/tappiot.
4. Vuokrasopimukset/päättyneet sopimukset suhde yli 1,10.	4. Kuukausittainen seuranta.
5. Yhtiön lainasalkun uudelleenjärjestely ja kokonais-suunnitelma lainojen hoidosta ja tulo-rahoituksen riittä-vyydestä.	5. Tilinpäätös 2011.

Tunnusluvut	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
- käyttökate %	32,80 %	43,00 %	40,00 %	40,00 %	40,00 %
- rahoitustulos %	10,88 %	18,00 %	15,00 %	15,00 %	15,00 %
- omavaraisuusaste	11,20 %	13,00 %	12,00 %	13,00 %	14,00 %
- velkaantumisaste %	88,80 %	87,00 %	88,00 %	87,00 %	86,00 %
- lainojen hoitokate	0,4	0,9	0,7	0,7	0,7
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	8	8	8	7	7
- osa-aikaiset	2	2	2	1	1
Määrä vuoden lopussa	10	10	10	8	8
Tilat m2	38 670	38 670	38 670	38 670	38 670
- Lallintie 4	2 754	2 754	0	0	0
- Isoniityntie 51	1 637	1 637	1 637	1 637	1 637
- Rytyntie 5 asuntola	3 054	3 054	3 054	3 054	3 054
- As Oy Hakapuisto	300	300	140	140	140
- As Oy Hakaniitty	390	250	250	250	250
Yhteensä	46 805	46 665	43 751	43 751	43 751

Forssan Liike- ja Teollisuuskiinteistöt Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja Veikko Heimo

TALOUSARVIO 2011

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

1. Tilojen käyttöaste, tavoitetaso 100%	1. Kuukausittainen seuranta
2. Vuokrasaatavat vuodelta 2011, tavoitetaso 0 euroa	2. Tilinpäätökseen 2011 kirjatut vuokra-saatavat
3. Vuokrasaatavien kokonaismäärä tilinpäätöksessä 0 €	3. Tilinpäätökseen 2011 kirjatut vuokra-saatavat
4. Kirjatut luottotappiot tavoitetaso 0 euroa vuoden 2011 tilinpäätöksessä	4. Tilinpäätökseen 2011 kirjatut luottotappiot
5. Teatteritalon julkisivun ja vesikaton korjaus	5. Tase 2011

Tunnusluvut	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja					
- käyttökate %	61,40 %	65,00 %	65,00 %	65,00 %	65,00 %
- rahoitustulos %	41,70 %	30,00 %	35,00 %	35,00 %	35,00 %
- oman pääoman tuottoaste %	11,50 %	18,00 %	18,00 %	18,00 %	18,00 %
- omavaraisuusaste %	6,60 %	12,00 %	8,00 %	10,00 %	11,00 %
- velkaantumisaste %	93,40 %	88,00 %	92,00 %	90,00 %	89,00 %
- lainojen hoitokate	0,50	0,80	0,80	0,80	0,80
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	1	1	1	1	1
- osa-aikaiset					
Määrä vuoden lopussa	1	1	1	1	1
Lainamäärä (1 000 euroa)	12 646	12 894	12 007	11 209	10 405
- ei sisällä mahdollisia investointeja					
Forssan kaupungin takaukset (1 000€)	12 646	12 894	12 007	11 209	10 405
- ei sisällä mahdollisia investointeja					
Yhtiön tilat m ²	10 410	10 410	10 410	10 410	10 410
Tytäryhtiöiden tilat:					
- Kiint. Oy Forssan Pilvenmäki	5 704	5 704	5 704	5 704	5 704
- Kiint. Oy Forssan Wiksberg	12 725	12 725	12 725	12 725	12 725
- Forssa Invest Oy (Forssan Lastu)	1 292	6 876	6 876	6 876	6 876
Tilat yhteensä m ²	30 131	35 715	35 715	35 715	35 715
Tiloissa työskentelevä henkilömäärä	190	200	210	210	210

Forssan Seudun Kehittämiskeskus Oy

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja Timo Lindvall

TALOUSARVIO 2011

Konsernitavoite/Tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

<p>Forssan Seudun Kehittämiskeskuksen tavoitteena on toimia siten, että:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taloudellinen tulos on positiivinen, ei kuitenkaan tarkoituksena tuottaa merkittävää voittoa - Omistajien kehittämispanoksille saavutetaan merkittävä generoiva vaikutus - Toimivien yritysten nettomuutos on vuosittain kasvava. - Asiakastytyväisyys ja sidosryhmäytyvyisyys 4/5. - Yritykset käyttävät kasvavasti yritysneuvonnan palveluja - Uusia hautomoyrityksiä syntyy vähintään kolme vuodessa. - Forssan seudun työttömyysprosentti on enintään valtakunnan keskiarvo + 1 prosenttiyksikkö ja sama kuin Hämeen TE-keskuksen keskiarvo - Forssan työttömyysprosentti on enintään koko Suomen luku + 3 prosenttiyksikköä 	<p>Seuranta konserniohjeistuksen mukaan.</p>
--	--

Tunnusluvut	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Forssan seutu					
Seudun työttömyysprosentti (31.12.),	13,5				
Forssan seutu/Suomi/Hämeen TE-keskuksen alue	13,5/11,3/13,3	tekstitavoite	tekstitavoite	tekstitavoite	tekstitavoite
Forssan työttömyysprosentti, Forssa/Suomi	15,8	tekstitavoite	tekstitavoite	tekstitavoite	tekstitavoite
Toimivien yritysten lukumäärän nettomuutos	57	100	100	100	100
Matkailijoiden rekisteröidyt hotelliyöpymiset	76 838	79 000	80000	81 000	83 000
Omistajien panostus aluekehitystoimintaan, €/asukas (ako, hankkeet)	16,3	17,5	18,0	18,0	18,0
Forssan Seudun Kehittämiskeskus Oy					
Taloudellinen tulos	54 256	0	0	0	0
Omistajien panoksen generoiva vaikutus	3,80	5,00	5,00	5,00	5,00
Asiakastytyvyisyys (toimivat/perust.neuvonta)	3,9	4,0	4,0	4,1	4,1
Sidosryhmäytyvyisyys	4,1	4,0	4,0	4,1	4,1
Yritysten perustamisneuvonta (kpl)	478	450	450	450	450
Toimivien yritysten neuvonta	1 359	1 700	1 700	1 700	1 700
Henkilöstö vuoden lopussa (sisältää myös projektit)	10,5	9,5	12	12	12
Uudet hautomoyritykset	2	3	3	3	3

Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen Ky

Tilivelvollinen: Johtava rehtori Tuula Koivula

TALOUSARVIO 2011

Konsernitavoite/tavoitetaso

Tavoitteen toteutuminen

1) Monialainen koulutustarjonta

- vuosittain on valittavana 6 koulutusala ja n. 17 koulutusohjelmaa
 - tarjontaa täydennetään oppisopimuskoulutuksella silloin kun se koulutustarpeen kannalta on perusteltua tai kun opetusryhmää ei nuorten suuntautumisen vuoksi voida muodostaa hyvin työllistävälle aloille

Seuranta osavuosisikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

2) Laadukas opetus ja oppimisympäristö sekä toimiva laatujärjestelmä

- 75 % opiskelijoista arvioi opetuksen hyväksi
 - 3 % valmistuneista suorittaa myös ylioppilastutkinnon
 - oppilaitos sijoittuu hyvin opetushallituksen vuotuisessa tuloksellisuusvertailussa

3) Haluttu opiskelu- ja työpaikka

- 50 %:lla jäsenkuntien ikäluokista on opiskelupaikka FAI:ssa
 - oppilaitoksen täyttöaste on vähintään 95 %

4) Osaava ja motivoitunut henkilöstö

- 80 %:lla opettajista on muodollinen kelpoisuus tehtävään
 - 2 opettajaa osallistuu työelämätyöskentelyyn 1 kuukauden ajan (2 opettajaa x 1 kk)
 - vähintään 75 %:lla henkilöstöstä on hyvä työmotivaatio

5) Opiskelijoiden hyvä sijoittuminen työelämään ja jatko-opintoihin

- 70:lla % valmistuvista opiskelijoista on valmistuessaan heti tiedossa työpaikka
 - 25 % valmistuvista hakee jatkokoulutukseen korkea-asteelle

6) Aktiivinen yhteistyö työelämän, oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa

- 75 %:lla työssäoppimispaikoista on FAI:n kouluttama työpaikkaohjaaja
 - kehittämisprojekteja yhteistyössä seutukunnan ja Kanta-Hämeen oppilaitosten kanssa

7) Toiminta taloudellista ja tuloksellista

- suoritekohtaiset kustannukset eivät ylitä valtakunnallisia keskiarvolukuja
 - käyttöomaisuuden vuotuispoistot rahoitetaan toimintakatteella ja varauksilla

Tunnusluvut	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
- opiskelijamäärä	955,4	916	915		
- lähiopetustunnit	70 567	69 950	64 330		
- vuosikate poistoista %	304,2	108,7	124,3		
- oman pääoman tuottoaste %	2,0	2,0	2,0		
- velkaantumisaste %	14,1	10,0	14,9		
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	103	105	101		
- osa-aikaiset	19	18	16		
Määrä vuoden lopussa	122	123	117		
Tilat m ²	37 740	37 740	30 599		

Forssan seudun terveydenhuollon ky

Tilivelvollinen: Yhtymäjohtaja Markku Puro

TALOUSARVIO 2011

Konsernitavoite/Tavoitetaso

Vanhustenhuollon ja terveydenhuollon tarve- ja ikävakioidujen kustannuksien pitäminen alle maan keskiarvon.
Mittari: tarve- ja ikävakioidut kustannukset

Hoitotakuun toteutuminen siltä osin, kuin FSTKY siitä vastaa.
Mittari: hoitoonpääsyajat.

Asiakastyytyväisyys pidetään nykyisellä tasolla.
Mittari: asiakaspalautteet, asiakaspalautetutkimukset ja ulkoiset asiakastyytyväisysselvitykset.

Palvelurakenteen uudistaminen, niin että korostetaan sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota, vanhusten kotihoidon ja kuntoutuksen kehittämistä.
Mittari: palvelurakennemuutoksen arviointi käyttäjien, heidän omaistensa, työntekijöiden ja ulkopuolisten toimesta.

Tavoitteen toteutuminen

Seuranta osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Seuranta tapahtuu THL:n toimittaman tilastoaineiston perusteella.

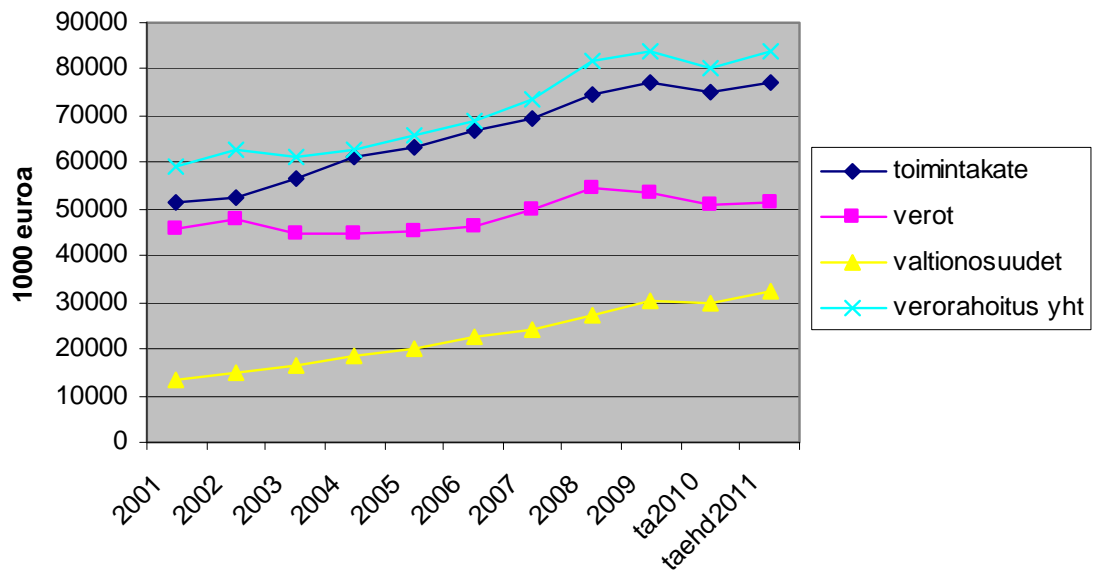
Lainsäädännön edellyttämien hoitoonpääsyajojen mukaan.

Tason pysyminen vähintään nykyisellään.

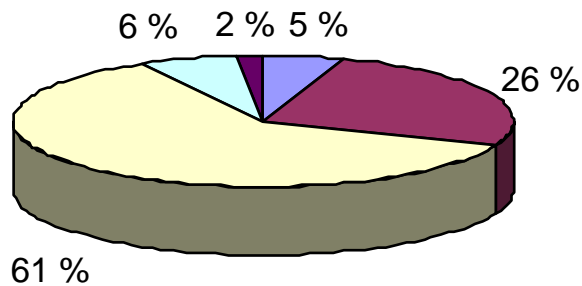
Valtaosa uudistukseen osallistuneista tyytyväisiä palvelurakenteen uudistukseen

Tunnusluvut	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
- vuosikate poistoista %	103,56	100,00	100,00	100,00	100,00
Henkilöstö vuoden lopussa					
- kokoaikaiset	587	572	542	542	542
- osa-aikaiset	3	3	3	3	3
Määrä vuoden lopussa	590	575	545	545	545
Tilat m ²	28 530	28 530	28 327	28 327	28 327

Forssan kaupungin toimintakateen ja verorahoituksen kehitys

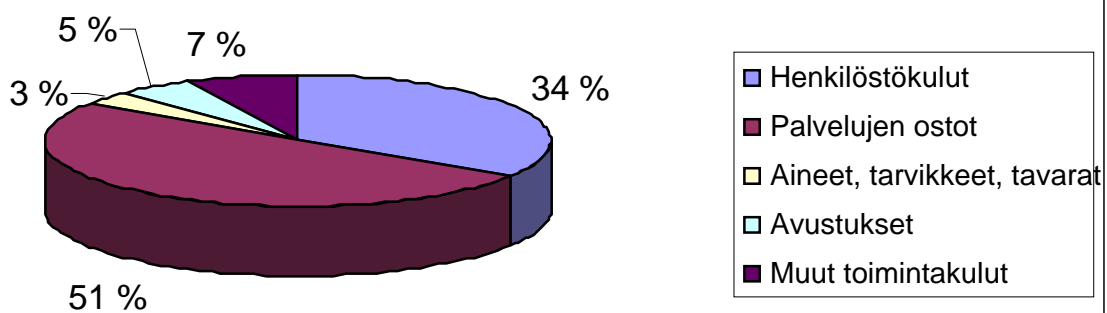

Forssan kaupungin toimintamenojen (netto) jakaantuminen toimialoittain v. 2011

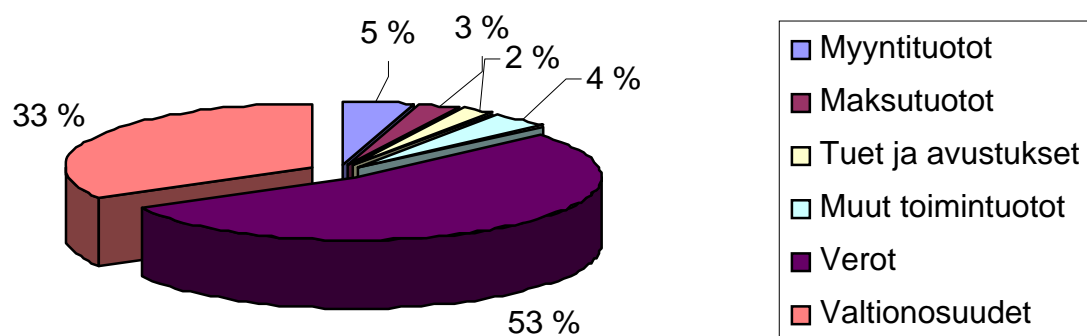

keskushallinto	kasvatustoimi
perusturva	vapaa-aikatoimi
tekninen ja ympäristötoimi	

**Forssan kaupungin toimintakulujen jakaantuminen v. 2011
(ilman liikelaitosta)**

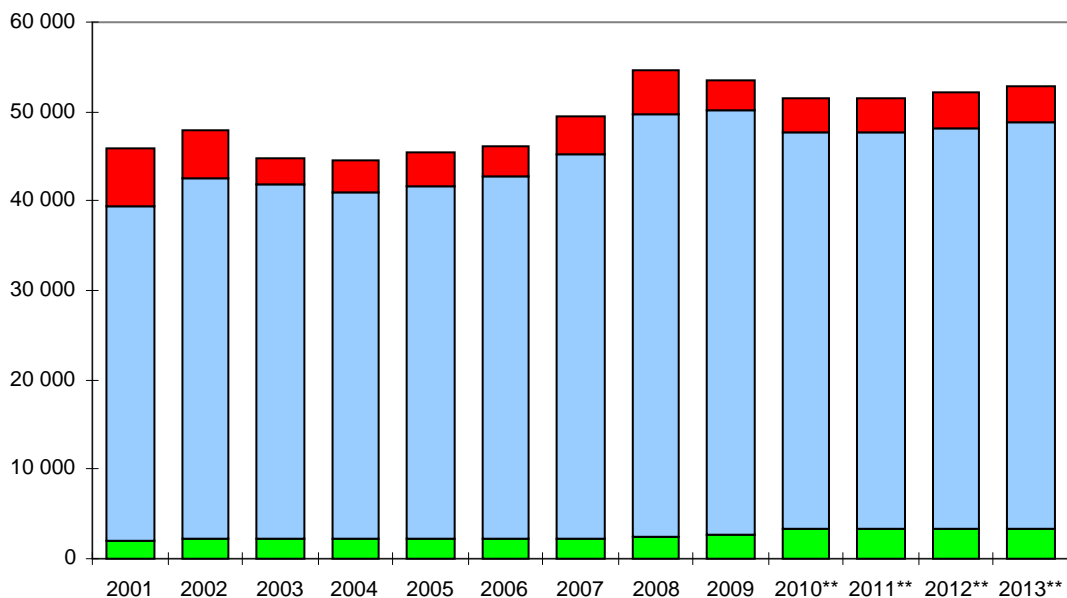

Forssan kaupungin tulorahoitus v. 2011 (ilman liikelaitosta)

Forssan kaupungin arvioitu verotulo v. 2001-2013

1000 €

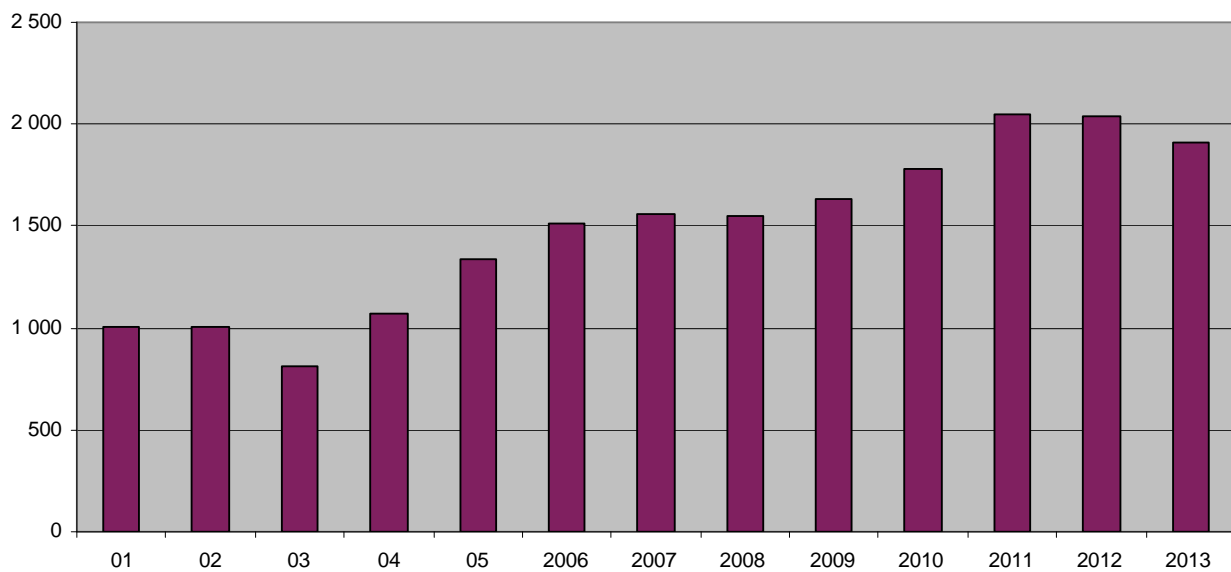

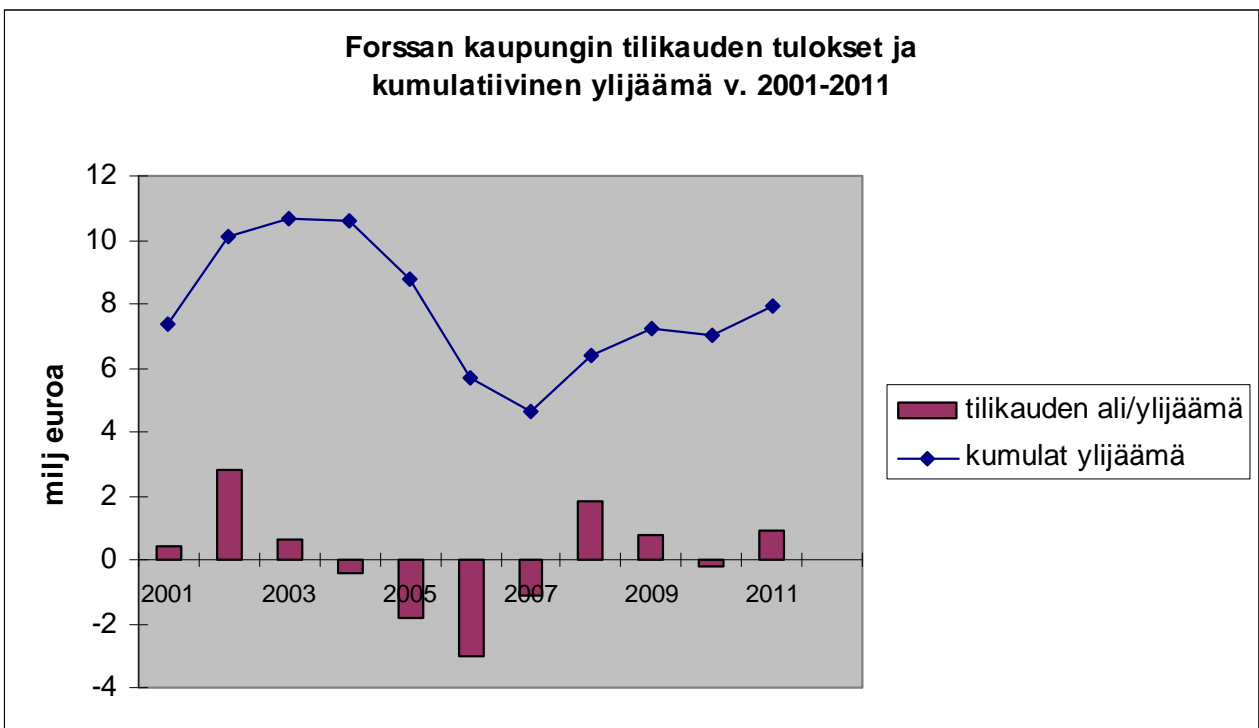
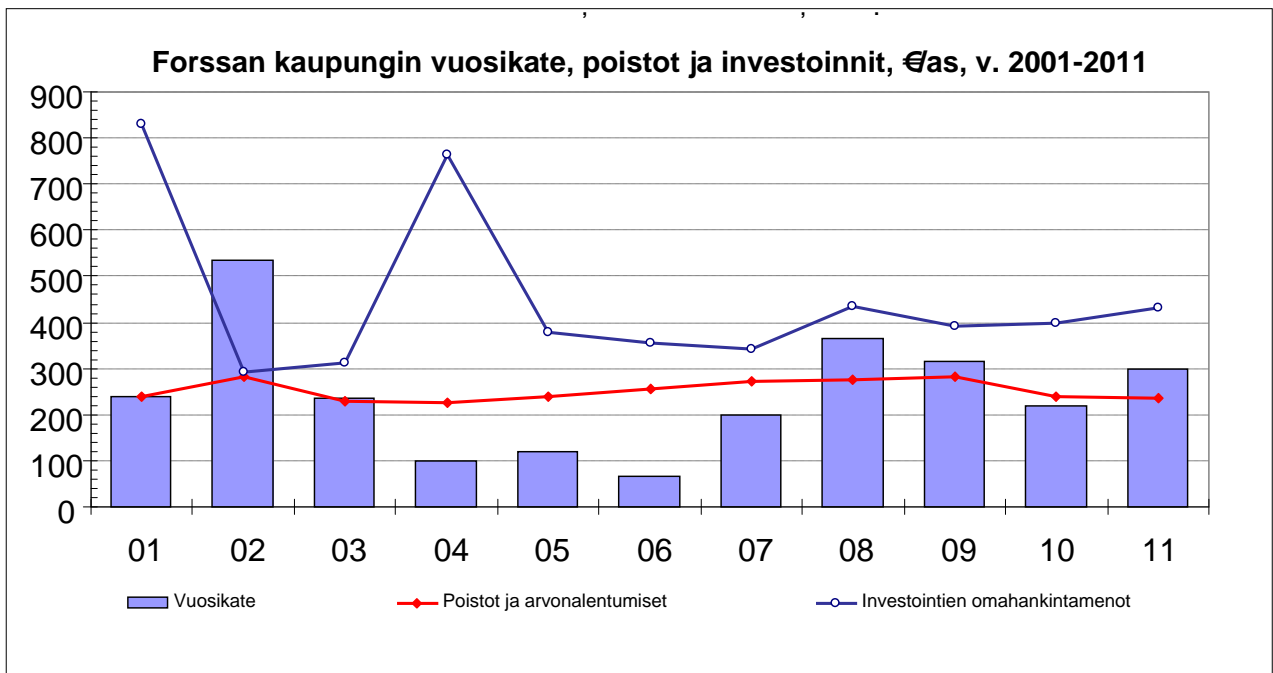
■ Kiinteistövero

■ Kunnallisvero

■ Yhteisövero

Forssan kaupungin lainamäärän kehitys euroa/asukas v. 2001-2013

TOIMIELIMEN JA PALVELUALUEEN TILIVELVOLLISET 2011

PALVELUN NIMI	TILIVELVOLLINEN
Kaupunginhallitus	KAUPUNGINJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
100 KESKUSHALLINTO	kaupunginjohtaja Tapani Venho
Keskusvaalilautakunta	
700 VAALIT	kaupunginsihteeri Matti Pietilä
Tarkastuslautakunta	
710 TARKASTUSTOIMINTA	tarkastuslautakunta
Kasvatuslautakunta	SIVISTYSTOIMENJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
200 KASVATUS- JA VAPAA-AIKATOIMEN TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT	sivistystoimenjohtaja Jarmo Pynnönen
210 PERUSOPETUS	sivistystoimenjohtaja Jarmo Pynnönen
240 LUKIOKOULUTUS	rehtori Simo Veistola
250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT	varhaiskasvatuspäällikkö Tiina Kempainen
Perusturvalautakunta	PERUSTURVAJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
300 PERUSTURVAN HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT	perusturvajohtaja Leena Leppänen
320 VANHUSVÄESTÖN PALVELUT	vanhuspalvelujohtaja Hanna Kesänen
330 KEHITYSVAMMAHUOLLON PALVELUT	osastopäällikkö Terttu Makkonen
340 VAMMAISPALVELUT	sosiaalipalvelujohtaja
350 SOSIAALITYÖN JA TYÖLLISYYDEN PALVELUT	sosiaalipalvelujohtaja
380 TERVEYSPALVELUT	perusturvajohtaja Leena Leppänen
Vapaa-aikalautakunta	SIVISTYSTOIMENJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
420 VESIHELMI	palvelupäällikkö Leena Sukander
450 LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT	nuoriso- ja liikuntapalvelupäällikkö Tapio Virtanen
490 WAHREN-KESKUS	kirjastotoimenjohtaja Maarit Järveläinen-Kannisto
Tekninen lautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT	tekninen johtaja Antti Heinilä
510 MAANKÄYTTÖPALVELUT	kaupungingeodeetti Rainer Suvanto
520 KATU- JA VIHHERLAITOSPALVELUT	kunnallistekniikan päällikkö
540 PELASTUSPALVELUT	tekninen johtaja Antti Heinilä
570 TILAPALVELU	vt. kiinteistöpäällikkö Arto Nurmi
Ympäristölautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT	rakennustarkastaja Pertti Kokkinen
610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT	kaupunginarkkitehti Sirkka Köykkä-Koponen

INVESTOINTIOSA

HANKKEEN NIMI	TILIVELVOLLINEN
TEKNISEN LAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	tekninen johtaja Antti Heinilä
MUUT TILIVELVOLLISET:	
RAKENNUKSIEN JA RAKENNELMIEN ERITTELEMÄTÖN (TILAPALVELU)	vt. kiinteistöpäällikkö Arto Nurmi
KADUT JA TIET (ERITTELEMÄTÖN) KATUVALOVERKKO JA LIIKENNEVALOLAITTEET, PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET	kunnallistekniikan päällikkö
KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT:	
- ATK-OHJELMAT JA LAITTEISTOT	talousjohtaja Leena Järvenpää
- MAA-ALUEET	kaupunginjohtaja Tapani Venho
- OSAKKEET JA OSUUDET	kaupunginjohtaja Tapani Venho
PERUSTURVALAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	perusturvajohtaja Leena Leppänen
KASVATUSLAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	sivistystoimenjohtaja Jarmo Pynnönen
VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	sivistystoimenjohtaja Jarmo Pynnönen

LIIKELAITOS

	TILIVELVOLLINEN
FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS	vesihuoltojohtaja Matti Napari

KAUPUNGINHALLITUKSEN, LAUTA- JA JOHTOKUNTIEN SEKÄ VIRANHALTIJOIDEN TOIMIVALTUUDET VUONNA 2011

Hallintosäännön nojalla vahvistetut kaupunginhallituksen, lauta- ja johtokuntien sekä viranhaltijoiden ratkaisuoikeuksien verottomat euromäärät ovat vuonna 2011 seuraavat:

1 Rakennushankkeet

Kukin rakennushanke tulee käsitellä yhtenä kokonaisuutena, ja jäljempänä mainitut euromääräiset toimivaltuudet ovat hankekohtaiset.

Teknisellä lautakunnalla on oikeus hyväksyä rakennusten, maa- ja vesialueiden sekä kunnallisteknisten laitosten ja laitteiden osalta tarvesuunnitelmat 150.000 euroon saakka, hankesuunnitelmat 400.000 euroon saakka ja rakennussuunnitelmat 800.000 euroon saakka, ellei talousarviossa muuta todeta taikka kaupunginhallitus yksittäistapauksessa etukäteen muuta päättä.

Kaupunginhallituksella on oikeus hyväksyä rakennusten, maa- ja vesialueiden sekä kunnallisteknisten laitosten ja laitteiden tarvesuunnitelmat 1.000.000 euroon saakka. Sen ylittävältä osin tarvesuunnitelmat hyväksyy valtuusto. Kaupunginhallituksella on oikeus hyväksyä hankesuunnitelmat ja rakennussuunnitelmat siltä osin, kuin päätösvaltaa ei ole siirretty tekniselle lautakunnalle.

Teknisellä johtajalla on oikeus päättää rakentamistavasta, urakoitsijan valinnasta ja työn aloittamisesta, jos hankkeen kustannusarvio on enintään 50.000 euroa, ja teknisellä lautakunnalla, jos hankkeen kustannusarvio on enintään 500.000 euroa. Muussa tapauksessa asiasta päättää kaupunginhallitus.

Teknisellä lautakunnalla on oikeus päättää rakennushankkeiden lisä- ja muutostöistä, kun kustannukset ovat enintään 10 % työkohteen kokonaiskustannuksista ja enintään 100.000 euroa.

Teknisellä johtajalla on oikeus päättää enintään 20.000 euron lisä- ja muutostöistä, kun kustannukset ovat enintään 10 % työkohteen kokonaiskustannuksista.

Lisä- ja muutostöiden edellytyksenä on, että hankkeen toteuttamiseen varattu määräraha riittää.

Liikelaitoksen rakennushankkeista määrätään hallintosäännön 6 luvun 1§:ssä.

2 Hankinnat

Kaupunginhallitus päättää tavaroiden ja palveluiden hankinnoista siltä osin, kuin päätösvaltaa ei ole siirretty muulle viranomaiselle.

Kaupunginjohtajalla, kansliapäälliköllä, talousjohtajalla, toimialajohtajilla ja vesihuoltojohtajalla on oikeus päättää enintään 50.000 euron suuruisista hankinnoista. Palvelualueen toiminnasta vastaavalla viranhaltijalla on vastaava oikeus enintään 10.000 euroon ja palveluyksikön toiminnasta vastaavalla viranhaltijalla tai työntekijällä enintään 5.000 euroon saakka.

Teknisellä lautakunnalla on oikeus päättää enintään 200.000 euron ja muilla lautakunnilla enintään 100.000 euron suuruisista hankinnoista.

Vesihuoltoliikelaitoksen henkilökunnasta vesihuoltojohtajalla on oikeus päättää enintään 250.000 euron, työpäälliköllä enintään 125.000 euron, käyttö-päälliköllä, käyttötekniikalla, suunnittelupäälliköllä ja sähkömestarilla enintään 15.000 euron sekä varastonhoitajalla ja vesihuoltojohtajan nimeämällä toimitosihteerillä enintään 3.000 euron suuruisesta erityisalojen hankintalaissa tarkoitettua hankinnasta.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunnalla on oikeus päättää edellä mainittuja määriä suuremmista erityisalojen hankintalaissa tarkoitetuista hankinnoista ja muista hankinnoista, joiden arvo ylittää 70.000 euroa.

Vesihuoltojohtajalla on oikeus päättää enintään 70.000 euron suuruisista muista kuin erityisalojen hankintalaissa tarkoitetuista hankinnoista.

Vesihuoltoliikelaitokseen johtokunnalla on oikeus päättää muita kuin erityisalojen hankintalaissa tarkoitettuja hankintoja koskevan päätösvaltansa siirrosta alaiselleen henkilökunnalle.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunnalla on oikeus erityisistä syistä johtuen muuttaa määräajaksi edellä olevia vesihuoltoliikelaitoksen henkilökunnan hankintojen toimivaltuuksia tässä esitettyjä euromääriä pienemmiksi.

Hankintoja tehtäessä tulee ottaa huomioon hankintoja koskeva lainsäädäntö sekä kaupunginhallituksen antamat konserni-, talous- ja hankintaohjeet.

3 Irtaimen omaisuuden myynti

Kaupunginhallitus päättää osakkeiden ja muiden arvopapereiden myymisestä 400.000 euroon saakka tai valtuuston erikseen tapausittain käsittelemään myyntivaltuusrajaan saakka. Kaupunginhallituksella on oikeus antaa kaupungin taloussäännössä muun irtaimen omaisuuden myyntiä koskevat toimivaltuus- ja menettelytapamääräykset.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta voi siirtää irtaimiston myyntiä ja luovutusta koskevaa päätösvaltaansa vesihuoltoliikelaitoksen henkilökunnalle.

4 Kiinteän omaisuuden hankinta ja luovuttaminen

Kaupunginhallitus päättää kiinteän omaisuuden hankinnasta, mikäli kauppahinta ei ylitä 400.000 euroa. Tätä suuremmasta kiinteän omaisuuden hankinnasta päättää valtuusto.

Kaupunginhallitus päättää kiinteän omaisuuden myynnistä 400.000 euroon saakka. Kaupunginhallituksen määräämällä viranhaltijalla on kuitenkin oikeus päättää pientalotonttien myymisestä kaupunginhallituksen hyväksymin luovutusehdoin.

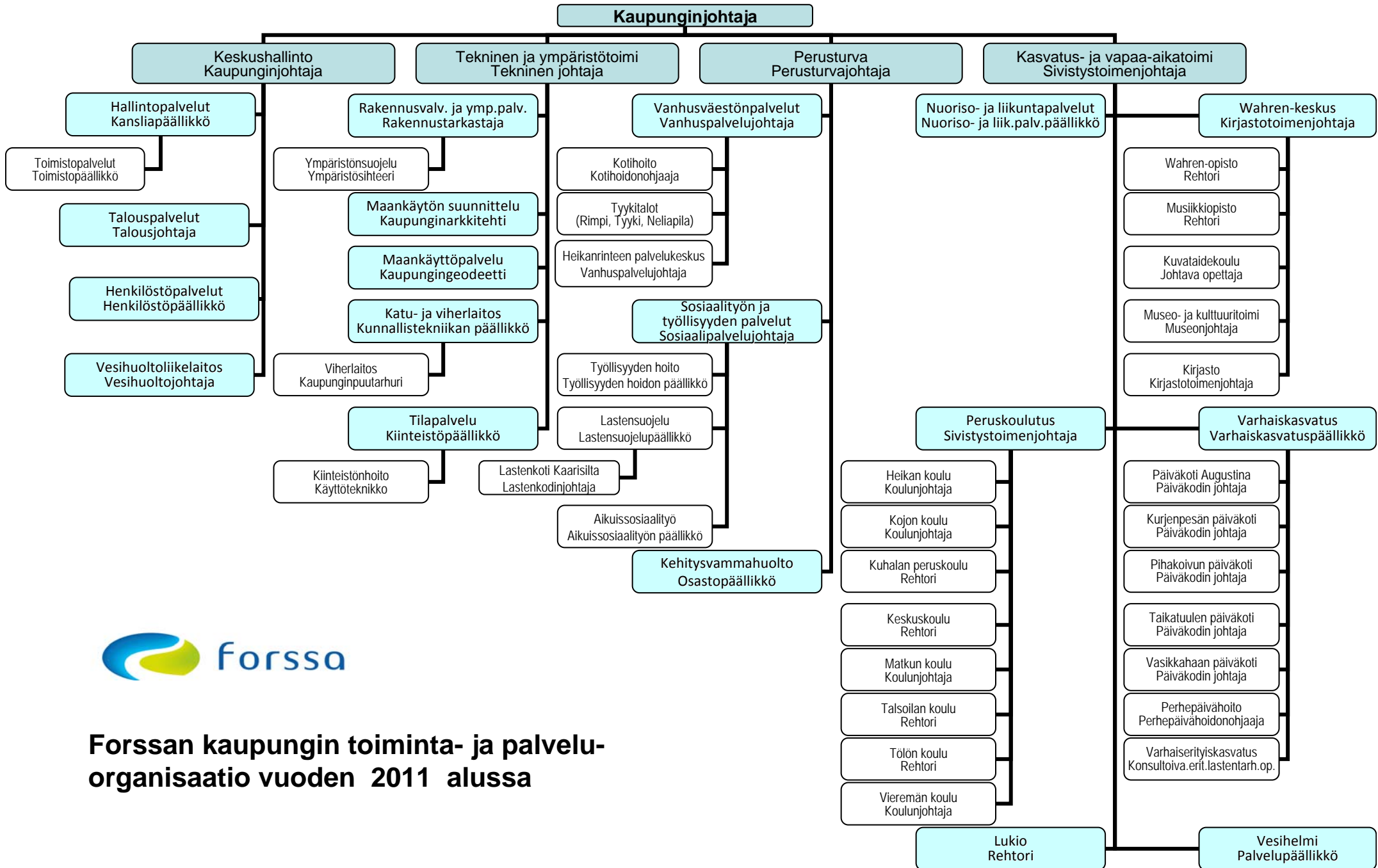
5 Vahingonkorvauksen myöntäminen

Lautakunnat päättävät vahingonkorvauksen myöntämisestä 10.000 euroon saakka. Vesihuoltoliikelaituksen johtokunta päättää vahingonkorvauksen myöntämisestä 100.000 euroon saakka. Kaupunginhallitus päättää tätä suuremman vahingonkorvauksen myöntämisestä.

Forssan kaupungin tunnuslukujen vertailu

Koko kaupunki	TP2009	TA2010	TAE2011
Asukasluku 31.12.	17 807	17 900	17 950
Verotulot, 1000 euroa	53 519	50 730	51 460
Tulovero%	19,50	19,50	19,50
Kiinteistövero%			
yleinen	0,70	0,80	0,80
vakituinen asunto	0,30	0,40	0,40
loma-asunnot	0,80	0,90	0,90
toimintamenot ulkoiset, 1000 euroa	105 324	92 908	96 140
valtionosuudet 1000 euroa	30 203	29 700	32 346
vuosikate, 1000 euroa	5 623	3 940	5 360
vuosikate euroa/as	316	220	299
sumu-poistot, 1000 euroa	5 029	4 274	4 526
vuosikate poistoista %	112	92	118
investoinnit yht 1000 euroa	8 055	8 750	9 345
investoinnit omarahoitusosuus, 1000 euroa	6 957	7 170	7 770
lainakanta, 1000 euroa	29 012	32 100	36 700
lainakanta, euroa/as	1 629	1 783	2 045
tilikauden ylijäämä/alijäämä, 1000 euroa	793	-192	967
kertynyt ylijäämä taseessa, 1000 euroa	7 253	7 061	8 028

Toimintamenot, valtionosuudet ja investoinnit eivät suoraan vertailukelpoisia vuoteen 2009, koska Forssan ateria- ja puhtauspalveluliikelaitos ja Forssan aikuiskoulutusliikelaitos on yhtiöitetty vuoden 2010 alusta. Vuoden 2010 lainamäärä on ennuste

**Forssan kaupungin toiminta- ja palvelu-
organisaatio vuoden 2011 alussa**